

ئادەمىزاد لە كۆمەلى كوردە وارىدا

دەربارەنى ژن و پىياو

نووسىنى

عەبدولخالىق مەعرف

ھەندى لە نوسەرو چىرۆكنوسەكان دەلەين (ژن و پىياو يا - نىرومى - وەك يەكن بى ھىچ جىاوازىيەك، تەنھا ئەوئەندە نەبىت كە ھەرىيەكەيان كەسىكى ترەو بە لەش لىك جىاوازن، دەنا لە مافى مرۇقايەتى و ئىنسانىدا وەك يەك و يەكسانن).

يەككە لە نوسەرهكان دەلەيت (ئەمن باوەرم وايە جوداوازيەك لە نىوان ژن و پىياودا لە پرووى ئىنسانىيەتە نىيە. بىگومان ئەمە وا ناگەيەنى كە ھەرىيەكەيان و يىنەى كۆپى ئەوى دىكەيانە، بەلكو ھەرىيەكەيان تەواو كەرو پالېشتى ئەوى دىكەيانە).

منىش بۇ خۆم دژى مافى ئافرەت نىم، بەلكو لەو كەسانەم كە حەز لە مافى ئافرەت دەكەن، بە جۆرىك "كە ھەر كىرارىك و پىفتارىك ھەيە ئەگەر بۇ لايىكىان دروست و رەوابى، دەبى بۇ لاكەى تىرىش دروست و رەوابى، بە بى لەبەرچا و گرتنى - مېيايەتى و نىرايەتى - وەك دووتاي ھاوسەنگ" نەوەك ئەوانەى كە تەنھا بە زارو بە نووسىنى ناو چىرۆكەكەيان دان بە مافى ژندا دەنەين و بۆى دەپا رېنەو و لە دەرەو و بىرو نووسىن بە كىرەو و رەفتارى پۇژانەيان دژى مافى ئافرەتنو، بە ھىچ جۆرىك بىرو كىرەو وەيان و يەك ناكەون.

بەلاى مەنەو مافى ژن و يەكسانى لەگەل پىياودا ھەر ئەو نىيە كارى ناو مالد و مندال بەخىو كىردنى لى بسەنرەتەو و چەكوش و داس و دەستەندوى جوتى بدرىتە دەست و بىرى بە كىكارو سەپان و جوتىارو لە كارگە و مەزراكاندا پىرەتەنرى، يا تىروكەوان و تەفەنگى لە مل بىرى و رەوانەى كۆپى شەپى بىرى، يان كاغەزو قەلەمى لەبەردەم دابىرى و لەسەر سەكۆى فەرمانرەوايى و فەرمانبەرى جىگىر بىرى. بەلكو مافى يەكسانى ئەوئەيە "كە ئەوئەى خواست و وىست و ئارەزووى ھەرلايە لە نىرو مى - ئەگەر بۇ لايىكىان دروست و رەوا بى بۇ لاكەى تىرىش دروست و رەوابى بەبى لەبەرچا و گرتنى مېيايەتى يان نىرايەتى" ئەمەيە مافى مرۇقايەتى و ئىنسانى ئەگەر خۆمان نەخەلەتەن و رېرەو يىكى تايبەتى گرتو و تىروانىنىكى تايبەتى ھەيە.

ماف ئاوايە، دەنا ئەوئەى وەك لە كارگە ئىش پىكردن و كىردنى ژن بە وەرژىرو سەپان و شتى تر لەم بابەتەو كىردنى بە ھاواتى پىياو لە پرووى كارەو ئەمە پىي ناگوتى ماف. بەلكو ئەمە چەوساندەنەوئەى ژنە، چونكە بارەكەى گرانتەر دەبى و پىراى كارى مالد و بەخىو كىردنى مندال و

• ژنی به دبه خت هه تا بو نازادی و مافه که شی چه وساووی بیری پیاوهو لینی ناگه رین بو خوی بیری لیبکاته وه
 • نه وانهی دهیان هوی مافی نافرته بدن و نازادی پیببه خشن، بوچی له چیرۆکه کانیاندا کاریکی وا ناکهن که جیاوازی له نیوان نیرو می نه مینی؟

چیشته کهری میرد، کاری دهره وهیشی دهخریتته سه رشان وهك ئەمپۆ وا به دیده کری.

هه ندی نووسه ری تر ده لاین (ژن نازاد نابیی و مافی وه گیر ناکه وی تا خوی نه بیته خاوه ن پاره و پوول) هه ندیکی دیکه ده لاین (ته نها پاره به ده ست بوون و به ئاره زووی خو شوو کردن و بوون به کارگه ی مندال دروست کردنی نازادی ژن و مافی چنگ ناخا، ته نها ریگه بو نازادی ژن کارو کارگه یه). سه یر لیهدا نه وه یه: ژنان بو خویان مافی خویان دیارینه کردوه که چییه و چونه و ده بی چ بکه ن؟ دیسان هه ر پیاوه خوی لی کردوون به کوپخا و مافیان بو دیاریده کاو سنووری مافیان بو داده نی و نه خشه ی ده کیشی.

با نه و ماموستا به ره وانیکه رانه ی مافی ژن واز له ژنان بیئن و ژنان خویان مافی خویان دیاریکه ن و خواسته و ئاره زوویان له ماف چییه بیلین.

ژنی به دبه خت هه تا بو نازادی و مافه که شی چه وساووی بیری پیاوه و لینی ناگه رین بو خوی بیری لیبکاته وه، پیاو قوت ده بنه وه له جیاتی نه وان بیریان بو ده که نه وه ده یانه وی به ناوی نازادی و مافی ژن ره وانهی کارگه و مه زرایان بکه ن و باره که یان چه نده هینده ی تریش قورس بکه ن. نایا نه مه مافدانه به ژن؟ نه مه خو شه ویستی ژن و پرێگر تیه تی؟ یا نه مه بارسوک کردنی پیاوه و ده یه وی له جیاتی خوی ژن بره تینی. له م سه رده مه شدا نه و ماموستایانه ی که له ماله وه له جیاتی ژنه کانیان به کاروبار هه لده ستن، گالته وگه مه به یه کتری ده که ن و ده لاین نایا له جیاتی ژنه که ی جلی شو ردوه یا قاپ و ئامانی خاوین کردوه ته وه و ناومالی ری کخستوه و چیشتی لیناوه؟

نه و جار نه گه ره وهك ئەوانه که گوایا لایه نگری ژن ده که ن و ده لاین "ده بی ژن وهك پیاو ته ماشا بکری" نایا نه وانه خویان به یه ک چاو ته ماشای، پیاوی چاو له دهره ژنی چاو له دهره ده که ن؟! یان نه وانه ریگه ده دن نه گه ره پیاویک دوو ژن پیکه وه بینی ژنیکیش دوو میردی هه بی له یه ک کاتدا؟.. با نه وانه خویان وه لام بدنه وه.

ره نگه زۆر خوینده وار بیستییان که به ته وسۆ توانج ده لاین "فلانه ژن نو میردی کردوه" نه مه ش له کاتیکدا که ته لاق درابی یا میردی تری کرد بیته وه، به لام نه گه ره پیاویک سه د ژنیشی هینابی یه که یه که یان چوار چوار، که س ورته ی له

ده م نایه ته دهره نه هاتوه ته دهره به کاریکی ره وا ده ژمیردی.

نه نجا نه گه ره نه وانهی ده یانه وی مافی نافرته بدن و نازادی پیببه خشن، بوچی له چیرۆکه کانیاندا کاریکی وا ناکهن که جیاوازی له نیوان نیرو می نه مینی؟ به لکو به پیچه وانه نه وانه له ناو چیرۆکه کانیاندا نه م جیاوازییه یان پته وتر کردوه، وهك له چیرۆکی دهره به گ "دهره به گ به زۆری ئاره زووی خوی له که لادیدا داده مرکینی و که شه بو نه وه ی پاریزگاری له شه ره ف و ناموسی خوی و خیزانی بکا خوی ده کوژی" نه گه ره نیرو مییان وهك یه که ته ماشا کردوه، بوچی ده بیته شه ره ف و ناموسی می ناوله شی بی؟. نه دی بوچی شه ره ف و ناموسی نیرو ناوله شی نه بی؟ دیسان بوچی هه ر ژنه و کراوه به پیناوی پیاو کاری خراپه ی پی سپیرداره؟ نه و جار هه ر خویان و نه وانهی لایه نگری مافی نافرته ن له کاتی توو ره بووندا نه ندامی نیرینه ی له شی خویان ده که نه شمشیرو به قسه ده نیین بو ناوگه لی ژن، ژنیش ده بی به مه چاوشو پبی و ورته ی پی نه کری نیریش وهك له ی به هار به مه زۆر دلخۆش بی و شانازی بکا.

دیسان پرسیار له و چیرۆکنووس و مافخوازانهی ژن ده که م که ده یانه وی ژنی خه لکی ماف و نازادی وه رگری و دوو ربی له هه موو چه وساندنه وه یه ک و پرێگر تینی ک و به ره له ستیه ک. نایا بو ژنانی خویان نه و ماف و نازادیه په سه ند ده که ن؟ یا بلیم نه م ماف و نازادییه یان بو ژنانی سه ره به خویان دابین کردوه؟ نه گه ره له وه لامدا ده لاین به لی، نه دی بوچی له پاشمله ی ژنه کانیانه وه هه وه سه بازی ده که ن و ده یانه وی نه و ژنانه ی که تا نه مپۆ بو یان ده پارانه وه به زه یی خه لکیان بو راده کیشان بیانخه نه ناو داوی داوین پیسی خویان؟

بوچی نه و پیاوه مافخوازانه جیگه ی خویان و مال و داراییان و شاعیری و زانییان و چیرۆکنووسی و شانۆگه ریان، خو لاسه هه رچی له ده ستۆ مستییان دی ده یکه نه پردی نازادی و به هه شت، بو نه وه ی په رپی ژنی تیبخه ن؟ دیسان نه و نه وین و عیشقه خوداییه بیگه رده ی نه وان باسی لیوه ده که ن، له کو بییه؟.. له دللی کام مر دوو

ديسان ئەگەر ژن دەبى وهك پياو پرفتارى دهگه لدا بكرى و هه مان مافى هه بى كه بو پياو ههيه، بوچى كه ژن شوو دهكا ده بى ميڤر نهركى هه موو مال دانان و دامه زراندى له سه رشان بى و سه رباريش پارو دراويكى زوريش بدا بو جلوه رگ و زيڤو پشتينه و خه ناو كه و ملوانكه و لاسه ره و گوارو خشلى تر، بن باريش چه ند سه د مستقال زيڤيش ماره يى پاشه كى بى، كه زاوا هه رچى دارايى ههيه هه مووى له ريگاي ژن هيئانيك دادهنى و دهسته وه نه ژنو دادهنيشى و تا ليوانيش به زيڤر قه رزدا ده كه وي، ئايا چيروكنوس و نووسه ره مافخوزه كانى ژن بو خويان بيريان له مه كردوه ته وه؟ كه له لايه ك نازادى و ماف بو ژنان ده خوانن، ژنانيش تا نرخيان پترو گرانتى بى خويانيان پى هه لده كيشن و لافى پى ليده دن، جا كچه خوينده واره كان و زانكوييه كان پتر له كچه نه خوينده واره كان به مه وه نووساوون كه نرخيان له پيشه كى و پاشه كى پتر بى و زوريش ههيه كچه نه خوينده واره كه بىرى بو ناچى و نايزانى به لام خوينده واره كه دهيزانى و داواشى ده كا و هه رچى موڊى ولاته روثئا و ايبه كانى سه رمايه دار ههيه دهيه وي له كو مه لگاي كوريدا جي به جى بكا. بهم چه ند شيرينه و چه ند خوش و جوانه و چه ند مرو قايه تيبه كه هه ردو ولا كچ و كوڤ- يا بلين ده زگيران يا ژن و ميڤر پي كه وه به دهسته و ايبى مالىك كه له تواناي هه ردو و كياندايه پي كه وه بنين و هيچيان داواى ماره يى له وي دى نه كا، نه پيشه كى و نه پاشه كى. به تاي به ت خوينده واره كان و فه رمان به رو موو چه خوره كان له كوڤو كچ، كه وهك براده ران داخو ازيان هه خو نه وان به دلى خويان و به بى هيچ زوريك يه كدى ده خوانن با نه وان وا بكه ن و به هانه به يه كترى نه گرن و نه و به اره قورسه نه خه نه سه رشانى زاوا و باوكى دوو ارورژ.

به لام مافخو ازانى ژن ده يانه وي له هه موو لايه كه وه ژن مافى هه بى وهك پياو، و اتا هاوتاي پياوبى له باردا و سه رباريش مافى ژنى روثانى زوويشى هه بى، له خشل و ماره يى و به رگ و مال دانان و نانان. به قسه ي ژن مافخو راوو به شخو راوه و په ككه وتوو و ده ست و پا به نده، به لام له پاستيدا و له كو مه لگاي ئيمه ي كورده و اريدا ژن پاش ميڤر كوردى سه ردارو به هندكارى پياوه و له مالا

چ جوړيك و شيويه كه خيزان دامه زرينن؟ ئايا نه و ژنانه ي ئاوا پياوه مافخو ازانى ژن بونه ته قه لغانيان بو داين كورنى مافيان هيچيان بي زيان دى يا به خه يالاندا دى ميڤر به كورپكى نه خوينده وارى لادى بكه ن؟ هه رچه ند كورپه ش پيك و پيك و له بارو قوزبى.

رهنگه لايه نگرانى مافى ژن بلين "ئاخر حه زى لينكا چو ن شووى پى بكا، ده نا ئەگه ر خواست و ئاره زوى دل هه و هيچ مه سه له ييكي تر له كايه دا نييه؟ به لام كچه خوينده وارى شارستانى قه ت و هه رگيز خه يال و دلى به لاي شوان و گاوان و جوتياريك بگره به لاي كريكارپكى شاريشدا ناچى. ئەگه ر ليم تووڤه نه بن ده ليم كچه لاديش ئەگه ر خويندى سهره تايى ته واو كوربى دل و خه يالى به لاي كورپكى شارستيدا ده وڤا؟ چونكو كچه دهيه وي شوو به يه كى بكا كه دوو روى بو داين بكا و خاوه ن كوشك و ته لارو ئوتومبيلى باش و ده زگاي جو راو جوڤرى ناوما ل بى و هه بووه بى، كه وايه چو ن خه يالى حه زى به لاي كورپه لادى يى و گوند ده چى؟! كه چى كورپى خوينده وارى گوندى يا كورپى شار گه لى زورن له وانه كه خويندى بالاشيان ته واو كورده كچى نه خوينده وارى لادى يان هيئاوه و له گه ليشى گونجاون و به ده گمه ن بيستراوه يا روويداوه، كه ژنى خوينده واره پارهدار شووى كردوه به كورپكى هه ژارى نيچه خوينده واره ئەگه ر هو يه كى تر نه بى، جا با پيرسين ئايا هيچ يه ك له وان هى مافخو ازانى ژن و دژ به ژن به ژن ناماده ن خوشكى يا كچى ده رچووى دانيشكاو زانكو بدنه به كورپكى نه خوينده وارى كريكار يان نيچه خوينده واره با كچه ش حه زى لي بكا؟ من وا تي ده گم كه نايدهن و هه زارو يه ك به لگه و به هانه بو كچه پهيدا ده كه ن و كه هيشتا منداله و به رژه و هدى خو ي نازانى، ده نا ئەم له كوئى و نه و هه تيوه به ره لايه له كوئى؟

دهيسا ماموستاكان چار چييه؟ كورپى لادى ييه كان و نه خوينده واره كان ژنيان چو ن ده ستكه وي؟ يان نه وانيش خو ته رخان بكه ن بو پوژى دوايى و به هه شت و خوڤيه كان و بنه ره به نى ديڤى؟

له كاتيكدا خراپى ژن به ژن باس ده كه ن، پيوسته چاره يه كيش بو نه وانه بدو زنه وه كه له م ريگايه وه نه بى ژنيان ده ستنا كه وي.

داهه زراندى له سه رشان بى و سه رباريش پارو دراويكى زوريش بدا بو جلوه رگ و زيڤو پشتينه و خه ناو كه و ملوانكه و لاسه ره و گوارو خشلى تر، بن باريش چه ند سه د مستقال زيڤيش ماره يى پاشه كى بى؟

سەرکارو کاربەدەستە. با کەمێک لێی وردبینهوه بزانی له کاروباری مال و منداڵ و تا چوونهدهرو سەرلێدان و بانگهێشتن و ئەم جورە شتانه له پەيوەندى کۆمەلایەتى، کى بپاری لەسەر دەدا مێرد یان ژن؟ دیارە ژن سەرپشکی هەیه له هەموو ئەوکارانە، بگرە تا کرپن و فرۆشتنى خانوو و ئۆتۆمبیل و شتى تری ناومال، بەلکو پیاو هەرەو کۆ کرێکارێکەو دەبێ فەرمانى مالهوه جیبەجى بکات. چونکە ئەگەر وانەکا مالمێردان دەبێ ژنە لێى زیز دەبێ و پەنگە وایلێبى کار بگاتە تەلەقدان، ئەمەش دیسان مالمێردانێکە تەرە لە رووى تیکچوونى مال و خیزان و خەرجى ئەو هەموو مارەبى پاشەکیه. ئەوجار هەندى ژن کە بە کچینى هەر پەوشت و پەفتاریکی تايبەتى خوى هەبووبى و کردبیتى له خوتاس و لوسدان و نارایشت کردن و خۆ پازاندنەوهو جلی جوان لەبەرکردن و هاتوچۆکردندا دەستە خوشکانى و دۆستانى، قبول و شتى تر، کە مێردیشى کرد ئەوانە بە پترهوه هەمووى دەکاو بەبى لیکدانەوهى بارى ژيانى مێردى و دەرمامەتى و پێداویستى تر، ژنە ئەوهى دەیهوى دەیکا، چونکە ژنى فیساره کەس هەیهەتى و وا دەکا، یا هەروا حەزى لێیهەتى، مێردیش دەبى دەست لەسەر سنگ و ملکەچ بوەستى و بلێ بەسەر سەر، بەلام کور ئەگەر هەندى پەفتارى تايبەتى خوى هەبووبى وەک دانیشتن لەگەل هەندى دۆست و برادەرى خوى یا چوونه یانەیهک، ئەوا پاش ژن هینان دەبى له کاتى دیاریکراودا بگەریتەوه مال و نابى دەستورى ژن هیچ کارێک لەوانە بکا.

تا ئێرە درێژدادپى بوو وەک هەندى وەرزیڕ له گوندان کە وتووێژیان دەکرد له باسەکیان دەرەچوون، یەکیک لەوان دەیگوت کاکە ئیمە باسى چ دەکەین و تۆش دەلێی چ، له وەلامدا کە دەیزانى قسەکانى له جیبى خوى نەبوو دەیگوت "خزمە مەبەستم له قسەیه قسە" لێردا منیش مەبەستم له قسەیه و تکای لیبوردن دەکەم و قسەکەش ئەمەیه کە هەندى نووسەر و چیرۆکنووس دەیانەوى مافی ژن وەک نەوعى ئینسانى تەماشای بکری و ئەم "را" یە "نەوعى" یە بە مل ئاینى ئیسلامدا دابپن، بە گوتەى ئەوان ئاینى ئیسلام چاکتر له هەموو

یاسا و قانونیكى شارستانی ئەم جیهانە، ئە و هەموو مافە یەكسانییەى نیرو مئی دابینکردوو و پوون و ناشکرای کردوو تەوه، بەلام کۆلکە مەلاکانى کوردستان بە ئارەزوو و دلخوازى خویان و بۆ پارەو پول و مافی دونیای دوون مافیان لە ژن ئەستاندۆتەوهو مارەو تەلەقیان لەبەردەست دەرھیناون و بە زۆرەملى داویانە بە پیاو و بەناوى دینی ئیسلام.

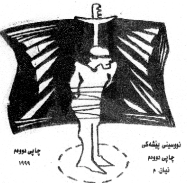
نازانم هەندى کەس کە خویندنى بالآ تەواو دەکەن یا هەندى لەوانەى قوناغى دووهمى قوتابخانە دەبپن و کەمێک هاتوچوى مزگەوت دەکات بۆ وازوو بە پەلە پەلیان لەبەرخوا دەچى و وا تیدەگەن کە ئاینیش چاکتر لە مەلا تیدەگەن و هەرچى بە زمانى عەرەبى نووسرابى لایان وابى پوون و ناشکرایه؟ بە تايبەت ئەگەر دوو پەکات نوێژ بکەن، یا چەند پۆژیک زکی خویان لە مانگی پەمەزاندنا برسى و تینوو بکەن کە بە ناو بە پۆژوون، ئەوانە وەها لە خۆ دەگەن کە جیگرى پیغەمبەرن (د.خ) وەک مەلا موجدەهیدەکانى پیشوو بەگژ مەلادا دەچن، ئەو مەلا بەدەختەى کە سالاکانى ژيانى خوى لە خویندنى و لیکدانەوهى ئاینى بەسەر بردوو، بە کەساسى و گەرانى شارەو شارو دى بەدئى تا توانیویە پەى بەم شەریعەتى ئیسلام بەرى، کەچى ئەوانە لێى دەبنە پیغەمبەرى زەمانەو پێیان دەلین "کۆلکە مەلاو دژ بە ئاین و شەریعەت و نەقام و نەخویندەوار". چونکە ئەو تازە خویندەوارانە دەیانەوى ئاین لەگەل هۆش و ئەو زانستانە بگونجین کە هەندیکیان لى هەلکراوندووە بە بى ئەوهى هیچ شارەزاییهکی قولیان لە ئاین هەبى و بە پێى هەوس و ئارەزووى خویان چۆنیان دەوى بوى دادەدپن، و بە پێى دلخوازى خویان ئاین ریکدەخەن جۆرى دەکەن لەگەل پزیمەکانى پاش ئیسلام کە بە "پیشکەوتوو" ناسراون، جا سەرمايهدارى بى یا سۆشیاالیستى یا ناسیونالى بى، بە پێى ویست و کات و چەرخ لە کاتیکدا ئاینى ئیسلام کە هاتوو و پەیدا بوو ئەم زاراوانە و موستەلەحاتانەى ئەمپرو هەن نەبوون.

خوى ئاینى ئیسلام وەک یاسا و دەستورێكى سەرەخویە و جیاوازی زۆرە لەگەل پزیمەکانى ئەمپرودا، بیروپروایهکی پەوشت و ئەخلاقییە پتر لە هەر شتیکی تریاسایکی کۆمەلایەتییه و

شارەزاییهکی قولیان لە ئاین هەبى و بە پێى هەوس و ئارەزووى خویان چۆنیان دەوى دادەدپن و بە پێى دلخوازى خویان ئاین ریکدەخەن و جۆرى دەکەن لەگەل پزیمەکانى پاش ئیسلام کە بە "پیشکەوتوو" ناسراون.

ئەو تازە خویندەوارانە دەیانەوى ئاین لەگەل هۆش و ئەو زانستانە بگونجین کە هەندیکیان لى هەلکراوندووە بە بى ئەوهى هیچ

ناپەسەن
ئەگەر ئەو کۆمەڵە کورسەواریا
نۆیسنى نۆیسنى نۆیسنى
عەبدولخالق مەسروف

چونکه تفسیراتی قورئان بهر تیشکی هه ندی زواهییری ته بیعی دهگوری، نهو گورانهش ده بیته هوی ویک نه که وتنی نه فسیراتی قورئان و ته فسیراتی زانستی، بویه ده بیته هوی هه لگه پانه هوی نیمچه خویندهوار

په یوه ندی نیوان خه لک و خودایه پتر له هه مهوزوعیکی دیکه، نهوجا نهگه مهوزوعیکی تری گپرایبته وه وهک باسکردنی رووداویک و پییه وه بنووسین و ته فسیرات و ته ئویلاتی بو بکه نه به دل و نارهزوی خویمان، نهوه دووره له ئیسلام و له نهجامدا نهو جوړه ته فسیرات و ته ئویلاتانه وا له خه لکی موسلمان دهکن که هه لگه پانه وه له ئیسلام، چونکه ته فسیراتی قورئان بهر تیشکی هه ندی زواهییری ته بیعی دهگوری، نهو گورانهش ده بیته هوی ویک نه که وتنی نه فسیراتی قورئان و ته فسیراتی زانستی، بویه ده بیته هوی هه لگه پانه هوی نیمچه خویندهوار. وهک له مه و بهر هه ندی له مه لا میسریه کانی خو به عه سری زان نایه تی "و بنینا فوقکم سبعا طباقا" یان لیکدا بو وه به کومه له ی پوژ که نه و کاته زاناکان تا حهوت کومه له یان لی وه دیار که وتبوو، به لام له پاشدا کومه له ی پوژ له حهوت تیپه پی بویه یه ناچاری کوتیان نه خیر مه به ست له م "سبعا طباقا" ه حهوت "گازه" که له ئاسماندا هیه، نه مهش سه رینه گرت، جا لی رده خه لک ده بی چ بلی نایا قورئان له گه زانست ناجوره؟ یان ته فسیراتی خه لکه که هه له یه، دیاره ته فسیراته کان راست نین و هه قه له م مهوزوعانه مه لاکان و زانا ناینییه کان خویمان لی لادهن و هه ولی نه وه نه دن هه رچی زانست دایده نی بلیین له قورئاندا هیه و پاش روونبوونه وه و داهینانی نایه تی قورئانی له سه ر جیبه جی بکه نه، وه ده لیین قورئان باسی کاره با ده کا له نایه تی (25) له سوره تی نه لنور "الله نور السموات و الارض مثل نوره کمشکات فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجه کأنها کوكب دري یوقد من شجرة زيتونة لا شرقية و لا غربية یكاد زيتها یضیء" له کاتی کدا نه م قورئانه سه دان سال پیش نه دیسون هاتو وه ته خوار، نه وه بوو تا نه دیسون کاره پای نه دوزیه وه که سیك له م هه مو و مه لا و شاره زا ناینیانه نه م کاره بیان له م نایه ته و هرنه گرت؟ و ه نه دیسون دوزیه وه ده لیین له قورئاندا هیه.

یان پاش دوزینه وهی نه توم و دروستکردنی دیسان هه ندی نه خویندهوار کوتیان قورئان باسی نه توم دهکات که له سوره تی زیلزالدا ده لی "و من یعمل مثقاله ذره خیرا یره و من یعمل مثقاله ذره شررا یره" له کاتی کدا مه به ستی نایه ت شتیکی تره و هه ندی ئاسمان و ریسمان له م مه عنا و ته فسیره دووره، چونکه نهگه وهک نهو نیمچه

موسولمانانه که بروایان کزهو بو پته و کردنی بروای خویمان ده یانه وی ئاوا ته فسیر بکه نه، نه وها بوایه قورئان باسی پیشه سازی بکرده یه ده بوو پیغه مبه ر (د.خ) چاکتر له هه مو و که س و پیش هه مو و که س له و مه به ستانه بگه شتایه بیرانیایه و چه کی قورسی دروست بکرده یه بو له ناوبردنی دوژمنانی ئیسلام، وهک خودا له قورئاندا فه رمان به پیغه مبه ر (د.خ) و موسولمانان ده دا، که هه چی له ده ستیان دی له هیزو توانا دروستی بکه نه بو چاوترساندن و توقاندنی دوژمنانی خوا و موسولمانان که نایه تی (61) له سوره تی نه فالدا ده لی "و اعدوا لهم ما استطعتم من قوه و من رباط الخیل ترهبون به عدوالله و عدوکم و آخرین من دونهم لا تعلمونهم الله یعلم.. الخ" دیاره موسولمانان له سه ره تای ئیسلامه تی تا ئیستاش نه یان توانیوه چه کیک دروست بکه نه وهک چه کی دوژمنانی ئیسلام، نهگه هه چی کورته باسیک و نیشانه یه که بو نه م چه کانه و پیشه سازیانه له قورئاندا هه بوایه ده بوو خه لکی جیهان له عه ره ب و ئیسلام فییری دروستکردنیان بووبان له کاتی کدا موسولمانه کان پاش مه شق پیگردنیشیان ئینجا ناتوانن دروستکراوی ناموسلمانه کان به کاربه رن. ئیدی نه م بانگه وازه بی جیبه که هه ر وشه یه که له قورئاندا هاتبی بیگپرنه وه بو نه و ده زگا تازه ده رچووه، راست نییه و دووره له ئیسلام، ئیسلامیه ت فه لسه فه یه که و دووره له پیشه سازی وهک هه مو و فه لسه فه کانی تری جیهان. مه به ست له ئیسلام و هاتنی پیغه مبه ر (د.خ) ره وشتی چاکه یه وهک پیغه مبه ر (د.خ) ده لی "انما بعثت لاتم مکارم الاخلاق" واته من ناردرام بو نه وه ی ره وشته چاکه کان ته وا بکه م بیان چه سپینم و جیگریان بکه م له نا و کومه لدا.

دیسان له پیغه مبه ر ده گپرنه وه که کاتی خو ی عه ره به کان دارخورمایان ته لقیح ده کرد پیغه مبه ر (د.خ) به لایاندا تیپه پی لیی پرسین نه مه چییه؟ پییان گوت نه مه ده بی وا بکرئ فه رموی وازی لیبه یین نه وه ی خوا کردبی بی نه مهش ده بی و وازیان هینا سالی داهاتوو به ره که ی نه گرت و چوونه ی لای پیغه مبه ر (د.خ) و رایانگه یاندا که دارخورماکان بی ته لقیح کردن به ریان نه گرتن

پيغەمبەر (د.خ) لە ۋەلامدا گوتى "خۇتان كاروبارى دونياتان باشتەر دەزانن".

جا ئەگەر موسولمانى ئەوكاتى ۋەك ئەو موسولمانە بېروا كزانەى ئەمپۇى خۇمان بان، دەبوو لە پيغەمبەر (د.خ) ھەلگەپيئەو چونكە پيغەمبەريك نەزانى دارخورما بى تەلقيح بەر ناگرى ئەمە چۇن پيغەمبەريكە، بەلام موسولمانانى ئەوكات لە قورئان دەگەيشتن، كە پيغەمبەر (د.خ) پيئەرى فكري و ئاينىيەو پيغەمبەرى كشتوكال و پيشەسازى نىيەو ئەوانە پەيوەنديان بە كۆمەلەو كۆمەل بۇ خۇى ھەولى پيشكەوتنى دەدا. مەبەست لە ئىسلام پەيوەندى نيوان خەك لە لايەك لە لايەكى تر پەيوەندى نيوان خوداو كۆمەلى ئينسانە كە ريك بخري و چاك بكرى.

با بيمەو سەر باسى خۇمان، بۇ ئەوئى لە ھەموو كوردىك روون و ئاشكراييت كە ئىسلام لە بارەى ژن و پياو چى گوتووو ھوكمى چيەو چۇن دەروانيئە پلەو مافى ژن و پياو پەيوەندى خيزان لەسەر چ بناغەيەك دامەزراو، من لەمەودا باسى دەكەم و سەرچاوەى بنەرەتيشم بۇ ئەم مەبەستە قورئانى پيرۆزو گوتەو كردارو رەفتارەكانى پيغەمبەرە (د.خ) كە لە كتيبەكانى ھەديسى (موسليم و بوخارى)م ۋەرگرتووو راي ئيمامى شافيعى (خ.ل) بە ئىجماع و قياسيشەو.

ديارە ئەوئى قورئان باسى كرىبى و ھوكمى لەسەر دابى ئە بە ھەديسو ئە بە ئىجماع و ئە بە قياس ھەلناوئەشى، واتە دەق "نص"ى قورئان ھەموو قسەيەك و ھوكمىك بەتال دەكاتەو ئەگەر درابى دەبى رەفتار بە فەرمانى قورئان بكرى و نابى دەستكارى ھوكمەكانى قورئان بكرى لەو پۆژەو ھاتووە تا دونيا دەپريئەو ھەتاهەتايە ۋەك خۇى دەمىنى و ئەسبابى موجيبەيشى كە كاتى خۇى لەبەر چى ھاتوو، لەبەر ھەمان ھۆ دەمىنى و ناگۆرئى و بۇ ھاتنى ئەو ھوكمە چ مەبەستىك لەبەرچا و گيراو ھەمان مەبەست ھەر دەمىنى و ھەركەس بىەوئى بيگۆرئى يا دەستكارى بكا بە پيى ھوكمى قورئان بە كافرو دژ بە ئىسلام دەژميردرئى و بە موسولمان نانسرى، ۋەك قورئان لە سورەتى ئەلمائيدە ئايەتى (44)دا دەلى "و من لم يحكم بما انزل الله فأولئك هم الفاسقون" ئايەتى (45) و لە ئايەتى (51،50،49،48) لە ھەمان سورەتدا فەرمان بە

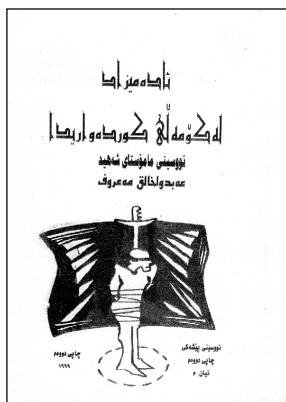
پيغەمبەر و موسولمانان دەدا كە بە پيى قورئان رەفتار بكەن و ھوكم بكەن ۋەك دەلى " و انزلنا اليك الكتاب بالحق مصدقا لما بين يديه من الكتاب ومهيمننا عليه فاحكم بينهم بما انزل الله و لا تتبع اهوائهم عما جاءك من الحق.. الخ" جا كەسيك بېرواى بە خواو ئىسلام ھەبى دەبى لە قورئان دەرنەچى، ئەگەر دەرچوو ئەو بە موسولمان ناژميردرئى و دژ بە ئىسلام دەنووسرى مافى ئەوئى نىيە بەناوى ئاين قسە بكا.

ئەگەر قورئان و قسەى پيغەمبەر(د.خ) واتە (ھەديس) كەوتنە بەرامبەريەك، واتە ويك نەكەوتن و ھەريەكە ھوكمىكى دابوو بە پيچەوانەى يەكترى، ئەو ھوكمى قورئان سەرپشكەو ھەموو ھوكمىك بەرامبەر قورئان بەتالە، جا با ئەو ھوكمانە بە ھەديس يا ئىجماع يا بە قياس و ئىجتىھاد دران.

لەم ليكۆلينيەو ھەمدا يەكەم قورئانم كردوو بە بەلگەو ديكۆمينت و گەراومەتەو سەر تەفسىرى (بەيزاوى)، دوو ھەم قسەو رەفتارەكانى پيغەمبەر (د.خ) كە لە رېگەى موسليم و بوخارى) پيمان گەيشتووو سىھەم فيقہى ئيمامى شافيعى (خ.ل) كە زۆريەى نەتەوئى كورد لەسەر پيرۆوى ئەوون، واتە شافيعى مەزھەبن و ھيچ قسەيەك لە خۇمەو دەبارەى ژن و پياو نەگوتووو نەنووسيوەتەو بەناوى ئاين و ھەموویم لەم سى سەرچاوە ھەلئىجاو ۋە ئەوئى مەبەستى ئەوئى ھەبى پتر لە ئاين بگا لە ھەموو پرويكەو، ئە تەنھا دەبارەى ژن و پياو با بگەپيئەو سەر ھەديسەكانى موسليم و بوخارى و قورئان و كتيبە فيقہيەكانى مەزھەبى ئيمامى شافيعى خۇى، ۋەك كتيبى (ئەلئوم) يا كتيبەكانى ترى ئەو مەزھەبە ۋەك (شەرھە مينھاج) و (ئيعانە).

جا يەككە لە نووسەرەكان دەلى (چيروكنووس كە تاوانكارى تيئەگەيشتنى مەلاى گوندەكە باسدەكا، بەوئى ئەو مندالە ساوايانە لە لانكەدا مارە دەكا تەنھا ۋەك شتيكى تاكى و ھەلوئىستى مەلاكە بۇى ناچى، بەلكو كردارى ناپاكى ئەو مەلايە تەعميم دەكاو دەيخاتە ئەستوى شەريەت، ئيمە پيمان وايە لەو ھەدا پەلەى كردو ھەم بەستى بوو ھەسەلەكە بكاتە دەستكە لا بۇ ليئانى شەريەت، لە كاتىكدا پيش ئەوئى چيروكنووس دەنگى ناپەزايى بەرزبكاتەو ھەو داواى سەرپەستى خيزان دروستكردن بكا، شەريەت خۇى ۋەك رېگايەكى

ئەگەر قورئان و قسەى پيغەمبەر(د.خ) واتە (ھەديس) كەوتنە بەرامبەريەك، واتە ويك نەكەوتن و ھەريەكە ھوكمىكى دابوو بە پيچەوانەى يەكترى ئەو ھوكمى قورئان سەرپشكەو ھەموو ھوكمىك بەرامبەر قورئان بەتالە

نازنامە ئەم جۆرە نووسەرانە ئەم شەرىئەتە ئى باسى لىئو دەكەن دەبى كام شەرىئەت بى؟ مەگەر شەرىئەتتىكى خەيالى خۇيان بى كە ھېشتا خە ئك پىيى نەزائىبى، دەنا ئەدەبىو ئەم جۆرە كەسانە ئاوا بە ئارەزوو و دىخوۋازى خۇيان بە ناۋى ئايىن و شەرىئەت ئەم ياساۋ رەقتارانە ئە قە ئەم بەدەن

پاستەقىنە ئىيان و ەك تەواۋىرەن پىيازو كاملىترىن ياسا بانگى بەتال كىردنەۋەى مارەبىرەن و تەلاق و نكاحى بىپىرس و دوۋىن ھىنان و ھەرچى پەيوەندى لە دورەۋە يا لە نىكەۋە بە چەوساندنەۋەى ئىنسانەۋە ھەيە پوچەل دەكاتەۋە ھەر ئەمىش بە جۈانترىن شىۋە دەيەۋى بەرگى لە ئىيانى بە خۇشى پىكەۋە ئىيانى مرقاىەتى بكا، جا ئەگەر لە ھەر شوپىن و كاتىكدا بە ھۆى ھەندى كۆلكە مەلا و دوژمنى شەرىئەتەۋە كارى و كرابى پىچەۋانەى خىزمەتى ئىنسانىيەت بى، ئەۋا لى ھەموو خاۋەن و ۋىژدانىك ئاشكرايە كە تەنھا ئەۋ كەسانە تاۋانبار دەكرىن و بەر لەعنەتى پۇژگار دەكەۋەن، نەك پىيازو فەلسەفە) .. ئەمە قسەى نووسەرە لىرەدا بلىم نووسەر ھەر فېرى بەسەر زانىنى ئايىنەۋە نىيەۋە ئاگى لە ھىچ نىيەۋە نە قورئانى خۇيىندۋەتەۋە نە تىگەيشتۋە، ئەگەر خۇيىندىتتەۋە، نە ئاگى لە پەقتارو كىردارى پىغەمبەر (د.خ) ھەيە نە لە بىرۋاپى مۇجتەھىدەكانى مەزھەبى ئاگادارە، بە تايبەتى مەزھەبى شافىئى كە مەزھەبى زۇربەى كوردانە. نووسەر لى وايە بە رەۋانى لە شەرىئەتى ئىسلامى كىردۋە، بەلام نازانى ئەۋەى ئەۋ بە كۆلكە مەلاى دادەنى و دژ بە ئايىن تاۋانبارو بىۋىژدانى دەژمىرى ئىمامى شافىئى (خ.ل) دەگرىتەۋە.

با يەكە يەكە قسەكانى نووسەر بەراۋرد بىكەين لەگەل ئايىن و پەقتارى پىغەمبەر (د.خ) لە ھىچ كاتىكدا لە چوار تا دوانزە ژنى كەمتر نەبوۋە سەرەپى ئەۋ ژنانەى، گورجى و كەنىزەكى ھەبوۋە، ئەۋجار موسولمانانى تىرىش تا چوار ژن پىكەۋە بە پىي دەقى ئايەتى قورئان پىدراۋە ھەر پىاۋىك دەتوانى ھەرچەند دلى بخۋازى ژن بىنى بە مەرجىك لە چوار پتر كۆنەكاتەۋە لە يەك كاتدا، ەك ئەمپۇ چوار ژن بىنى و چەند پۇژىكى تىر يا ھەر بۇ پۇژى دۋايى ھەر چۋارىيان تەلاق بەداۋ چۋارى تىر بەيىنى، يان لەۋ چۋارانە يەك دۋانىك تەلاق بەداۋ يەك دۋانى تىر بىنىتە جىگايان و بەم جۆرە، لە پاشا بە دىرژى باسى دەكەين، ئىدى ئەم قسەيە لە كۋى دەمىنى كە دەلى (ئايىن دوو ژن ھىنان پوچەل دەكاتەۋە) قسەكانى نووسەر بە تەۋاۋەتى پىچەۋانەى ئايەتى قورئان و ھەدىسە پاستەكانى پىغەمبەرۋ پەقتارو كىردارەكانىيەتى، نازنام ئەم جۆرە نووسەرانە ئەۋ شەرىئەتەى

باسى لىئو دەكەن دەبى كام شەرىئەت بى؟ مەگەر شەرىئەتتىكى خەيالى خۇيان بى كە ھېشتا خەك پىيى نەزائىبى، دەنا ئەدەبىو ئەم جۆرە كەسانە ئاوا بە ئارەزوو و دىخوۋازى خۇيان بە ناۋى ئايىن و شەرىئەت ئەۋ ياساۋ پەقتارانە لە قەلەم بەدەن و نە ئەۋانەش بىپەرۋاۋ بىبىك ھىرش بىبەنە سەر مەلاى چارە پەشى كوردەۋارى، كە ھەموو ئازارو كۋىرەۋەرى بىئانى و تال و سوپىرى چىشتۋە تا ئەۋەندە لە ئايىن گەيشتۋە ەك ھەيەۋ چۆنە ئاۋاشى لە خەك گەياندەۋە بۇى گىپراۋنەتەۋە پەقتارى پىكردۋەۋە كارۋبارى خەك و پەيوەندىان لەگەل يەكتى لەسەر بناغەى ئايىن بى چەند و چوون و بى ئەملاۋ ئەۋلا جىبەجىيان كىردۋەۋە ھەر مەلايەك گەپابىتتەۋە سەر (قىل و قال) لەناۋ مەلايان و خەلكىش بەدناۋ و دىن سووك ژمىردراۋە، بۇيە ھەموو مەلاكانى موسولمان و زانا چۆن ئىمامە مۇجتەھىدەكان فەرموۋىانە جىبەجىيان كىردۋەۋە بە موۋ لىيان لانەداۋە، ئەگەر ئەم مەلايانە نەبوۋىايە بىگومان ئىستا ئايىنى ئىسلام لەناۋ كوردا ەك ئاردى ناۋ دىك و بەردى بىگۋمى لىدەھات، مەگەر تەنھا ناۋى بىبابىيە، لە كاتىكدا لەبەر بوۋى مەلا ئىستاش دىن بە ھەپمىنەۋە خەك پىۋەى نووساۋن، بگرە ھەيە سەرۋمال و مندالى لە پىناۋىدا دادەنى. كاكى نووسەرىش ھەرۋا بە سووك و ئاسانى لەقەبى كۆلكەمەلاۋ نەزانىان تەكرىم دەكا، بەبى ئەۋەى خۇى بزانى ئايىن چىيە؟ ئەۋەندە نەبى كە بە مندالى لە دايك و باۋكى گۋىبىست بوۋى يا لە كۆمەلى دەۋرۋپشتى كە زۇربەشىيان بىۋاپى پىرەژنانەۋە دوۋرن لە ئايىن و ئەۋەى لە قوتابخانەكانىش خۇيىندۋىانە ئەۋە چىروكنووسانە كە

ئەۋجار ئەۋ نووسەرۋ چىروكنووسانە كە بەردەبنە گىيانى مەلاۋ ھەزارو يەك ناۋناتۋرەيان لىدەنىن پىيان دەلىن كۆلكە مەلا، بە قسەى خۇيان لەبەر ئەۋەيە كە لە رىگەى شەرىئەت لايان داۋە، باشە ئەگەر وايە دژ بە دىن و مەلا نىنن خۇ دەرچۋوى (حقوق)ىش و (پارىزەر) ئەگەر لە راستىدا ھىچ نەزانى و كۆلكە بى، يان ھەزار ناپەۋايى كىردى بە رەۋاۋ توشى ھەزار ئۇبالىش بوۋى، بۇچى پىيى نالىن "كۆلكە پارىزەر"!

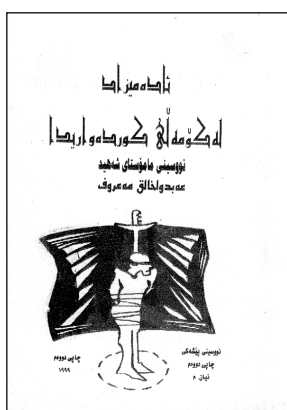
دياره هر له بهر نه وهيه، نه وهی خهريکی دين بووبی له لايه نه وه که سانه ناخوشه ويست بوون، هر له بهر نه وهی خهريکی دين، چونکه وهک پيشتر باسما نکرده، نه گهر مه لا له کوردستاندا نه بوونايه ده ميک بوو خوا موسولمانيه تي بوو خوی بردبووه وه له کوله که تي ته پيشدا ناوی نه ده هات. نه وه تا نووسه به مه لای شاره زاو زاناکانی نايين ده لی کولکه مه لاو نه خوینده وار. زوری تريش هه ن له م بابه ته چی سووک و نار په وايه له ملی مه لاکانی ده خه ن. مه لاش هيچ تاوانیکی نييه ته نها جي به جيکردنی فه رمایشته کانی قورئان و پيغه مبه ر (د.خ) و بيروپای موجته هیده کان نه بی، که بو خه لکيشيان پوونکرده وه، جا سه ره پای گوتنی کولکه مه لایي پيشيان ده لين بيويژدان و دژ به نايين و له نينسانيهت بي بهری!!

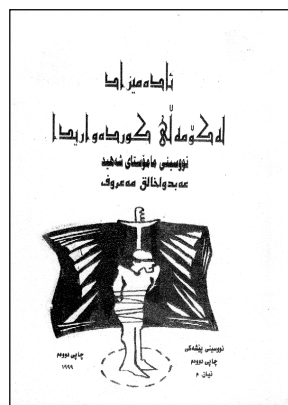
نه مه له باره ی ماره برینی کچی سه ر لانکه و دوو ژن هيئان نه و جار با بزانی نووسه که ده لی "هر نه ميش به جوانترین شیوه ده يه وي بهرگری له ژيانی به خوشی پیکه وه ژيانی مروفايه تي بکا، جا نه گهر له هر شوین و کاتيکدا به هوی هندی کولکه مه لاو دوژمنی شه ريعه ته وه ککاري واکرابی پيچه وانه ی خزمه تي نينسانيهت بی نه و لای هه موو خاوه ن ويژدانیک ناشکرايه که ته نها نه و که سانه تاوانبارده کرين و بهر له عنه تي پوژگار ده که ون، نه ک ريپازو بيرو فه لسه فه " نازانم نه وانه ی به ناوی نايين باسی نينسانيهت و مروفايه تي ده کن، ده بی مه به ستیان چی بی؟ نه گهر مه به ستیان هاو جوړی و هاونه وعيه، به بی له بهر چاوگرتنی بيروپا و نايين و په نگ، وهک خه لک وای تیده گاو به م و اتايه ش به کاردی، نه و نه وانه زور دوورن له نيسلام و دياره هر له خه يالی خویندا و اتايه کی تاييه تي و ياسايه کی خه يالوایان بو نيسلام داناوه، چونکه نيسلام نه و که سه ی بروای پینه هینی و ملکه چ نه بی بو ی به چاویکی تر سه يری ده کاو په فتاری له گه ل ده کا، نه گهر وهک نووسه له خه يالی خوی دایناوه و ابو وايه کچ و ژنی ناموسولمان به دیل و تالان نه ده بران و نه ده کران به که نيزه ک و مناله نيرينه کانیش نه ده کران به کویله، که نه مانه به پی ده قی قورئان جي به جی کراون،

چونکه نيسلام که خوا ناروويه پيوسته به خوشی بی یا به ترشی بلا و بکريته وه و نه وهی بروای پی نه کردبی و نه بوويته نيسلام شه پی له گه لدا کراوه و کوژراوه و سه رومال و ساکان و مندال و ژنی به ده سکوت و تالان گيراوه و به سه ر موسلماناندا دابه شکراوه و منداله کانیشی کراون به کویله و عه بد، ژن و کچه کانیشيان کراون به که نيزه ک و جاريه، خو نه گهر ناموسولمانان شهريان نه کردبی خويان هاويش تبيته مالی موسولمانان و ته سلیم بووبین به بی شه، نه و ده بوو به سه رشوی سهرانه بدن وهک له قورئاندا هاتوه له سوره تي نه لئه حزب نايه تي (26 و 27) که ده لی (و انزل الذين ظاهروهم من اهل الكتاب من صياصيمهم و قذف في قلوبهم الرعب فرقا تقتلون و تأسرون فريقا و اورثکم ارضهم و ديارهم و اموالهم و ارضا لم تطوها و كان الله على كل شيء قديرا) و اته خودا نه و ده سته يه ی خاوه ن کيتابی که پشتيوانيان له موشريکان ده کرد له سه نگهرو په ناگا کانيان و له پایگا کانيان هينا يه ده ری و ترس و له رزی نیوه ی موسولمانی هاويشته دليان تا و ايليها ت نیوه ی موسولمان هه نديکیان بکوژن و هه نديکیان به دیل بگرن و خودا سه رومال و زهوی و خانوبه ره ی نه وانی دا به نیوه و نیوه ی کرده ميرانگری نه وان هه روه ها زهويه کی دا به نیوه که جيپيتانی لینه بووه.

هه روه ها له نايه تيکی تر دا ده لی (و قاتلوا في سبيل الله الذين يقاتلونکم) وه له شوینیکی تر دا ده لی (و اقتلوه م حيث ثقفتهم) و (و قاتلوه م حتى لا تكون فتنة و يكون الدين لله) نايه تي (190، 191، 193) له سوره تي نه لبه قه ردا، و اته له ريگه ی خوادا بجهنگن له دژي نه وانه ی شه رتان له گه لدا ده کن. له گه ل کافران بجهنگن و بيانکوژن له هر جيگه يه ک ده ستان که و تن. دژ به کافران بجهنگی تا فیتنه و فساد له سه ر زهوی به لا بدری و هه موو بيته سه ر دینی نيسلام، له نايه ته کانی (216، 224) له سوره تي نه لبه قه ردا ده لی (کتب عليكم القتال و هو کره لكم و عسى ان تکرهوا شيئا و هو خير لكم.. و قاتلوا في سبيل الله) و اته جهنگتان له سه ر پيوست کرا که به دلتان نييه، چه ند زوره که شت هه يه پيتان ناخوشه به لام بو نیوه چاکه ی تيايه و خيرو خوشی له دوايه. له ريگه ی خوادا له گه ل کافران بجهنگن و بزنان که خوا له گوفتارو کرداری خه لک ناگا و بي سه ره.

نازانم نه وانه ی به ناوی نايين باسی نينسانيهت و مروفايه تي ده کن، ده بی مه به ستیان چی بی؟ نه گهر مه به ستیان هاو جوړی و هاونه وعيه، به بی له بهر چاوگرتنی بيروپا و نايين و په نگ، وهک خه لک وای تیده گاو به م و اتايه ش به کاردی، نه و نه وانه زور دوورن له نيسلام و دياره هر له خه يالی خویندا و اتايه کی تاييه تي و ياسايه کی خه يالوایان بو نيسلام داناوه

• **واته نهی موسولمانان پینج یه کی ههر تالانییه که دهستان دهکویت بو خواو پیغه مبهرو خرمو کس و کارت و بی باوک و بی دهرت و ریوارانه**
 • **واته شه پریان له گه لدا بکن خوا به دهستی نیوه نازاریان دمداو سهر شوپریان دهکاو نیوه بیان به سردا زالد هکاو دلی نیمانداریان پی خوش و گهش دهکات**

طیباً) واته هه رچی به تالانی چنگتان کهوت بیخون وهک گوینو مازوو لیلتان حاله لاله نوشی گیان. هه روا له نایه تی (41) ی هه مان سورهدا دهلی (و اعلموا انما غنمتم من شیء فان الله خمسه و للرسول و لذی القربی و الیتامی و المساکین و ابن السبیل.. الخ) واته نهی موسولمانان پینج یه کی ههر تالانییه که دهستان دهکویت بو خواو پیغه مبهرو خرمو کس و کارت و بیباوک و بیدهرتان و ریوارانه به هه مان شیوه له سورهدی نه لته و به نایه تی (5) دا دهلی (فاذا انسلخ الأشهر الحرم فأقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم و خذوهم و احصروهم و اعدوا لهم کل مرصد فان تابوا و اقاموا الصلاة و آتوا الزکاة فخلوا سبیلهم.. واته پاش نه وهی مانگه کانی حه رام که (ذی القعیده، ذی الحجة، محرم، رجب) ه تیپه پیوون و به سه رچوون، بت په رستان بکوژن له ههر شوینی چنگتان کهوتن، بیانگرن گه مارویان بدهن و له هه موو لایه که بوسه بیان بو دانین، نه گهر پاشگه زبوونه وهو توبه بیان کردو نویژیان کردو زه کاتیاندا ریگه بیان بدهن و ریگایان پیمه گرن. له نایه تی (14) له سورهدی نه لته و به دا دهلی (و قاتلوهم یعذبهم الله بأیدیکم و یخزهم و ینصرکم علیهم و یشف صدور قوم المؤمنین) واته شه پریان له گه لدا بکن خوا به دهستی نیوه نازاریان دمداو سهر شوپریان دهکاو نیوه بیان به سردا زال دهکاو دلی نیمانداریان پی خوش و گهش دهکات. نایه تی (28-29) له هه مان سورهدا (یا ایها الذین آمنوا انما المشرکون نجس فلا یقربوا المسجد الحرام بعد عامهم هذا و ان خفتم علیه فسوف یغنیکم الله من فضله.. قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله و الیوم الآخر و لا یحرمون ما حرم الله و رسوله و لا یدینون دین الحق من الذین اتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیه عن ید و هم صاغرون) واته نهی موسولمانان بت په رستان پیسن با نزیک مزگه وتی گه وره - حه رام - نه بن پاش نه مسالیان، نه گهر له هه ژاری و کهم دستی ده ترسن خوا به لوتفی خوئی دهوله مندو تیرتان دهکات، شه پریکن له گه ل ناموسولمانان که خاوهن کتیب و نابنه موسولمان و پروا به خواو پوژی دواپی ناهینن نه وهی خواو پیغه مبهری خوا قه ده غه بیان کردوه نه وان قه ده غه ی ناکه ن پیی لیده خشینن، بیانکوژن و شه پریان له گه لدا بکن تا به سه ر شوپری و ده سته ده ست سهرانه ددهن.

نایه تی (110) له سورهدی نه لته و به دا دهلی (ان الله اشتری من المؤمنین اموالهم انفسهم بـ ما ان لهم

نایه تی (74-76) له سورهدی نه لنیسه دا دهلی (فلیقاتل فی سبیل الله الذین یشرون الحیاة بالآخرة و من یقاتل فی سبیل الله فیقتل او یغلب فسوف یؤتیه اجرا عظیما. و ما لکم لا تقاتلون فی سبیل الله و المستضعفین من الرجال و النساء و الولدان الذین یقولون ربنا اخرجنا من هذه القرية الظالم و اجعل لنا من لدنک ولیا و اجعل لنا من لدنک نصیرا. الذین امنوا یقاتلون فی سبیل الله و الذین کفروا یقاتلون فی سبیل الطاغوت فقاتلوا اولیاء الشیطان ان کید الشیطان کان ضعیفا) واته با له ریگه ی خوادا بجهنگن نه و که سانه ی ژیانی دونیا به پوژی دواپی ده فروشن، ههر که سیک له پیناوی خوادا بکوژی یا سه رکه وی له دواپوژدا پاداشتیکی گه وره ی ده دینه وه. بو له ریگای خوادا شه پریکن؟ له کاتیکی بی دهسه لاته کان له ژن و له پیاوو مندا ل هوارده کن و ده لین خوایه له دهستی سته مکاری نه م دینه مان پرگار بکه و له لایه ن خو ته وه سه رکاریک و په ناده ریکن بو بنیره. نه وانیه خاوهن پروان له ریگه ی خوادا ده جهنگن و نه وانیه پروایان نییه له ریگه ی تاغوت ده جهنگن، بجهنگن دژی لایه نگرانی شه ییتان و پیلانی شه ییتان کزو لاوازه.

هه روه ها له سورهدی نه لنیسه نایه تی (84) دا دهلی (فقاتل فی سبیل الله لا تکلف الا نفسک و حرص المؤمنین عسی الله ان یکف بأس الذین کفروا و الله اشد باسا و اشد فتنة و یکون الدین لله کله) وه له نایتی (60) له هه مان سورهدا دهلی (و اعدوا لهم ما استطعتم من قوة.. الخ) وه نایه تی (65) له هه مان سورهدا دهلی (یا ایها النبی حرص المؤمنین علی القتال) واته له پیناوی خوادا شه پری بکه، نه رکه که بخره سه رشانی خو ته موسولمانانیش هانده شه پریکن دژی کافران و ناموسولمانان، بیگومان خوا دهسه لاتی کافران لی دور ده خاته وهو خوایش له وان به دهسه لاترو تواناترو له ناوبه رتره. شه پریان له گه لدا بکن تا نه بنه فیتنه و دینیش هه موو بو خوا بی. چیتان له ده ست دی هیرو تواناو راهینانی و لایه به رزه بیکن ناماده ی بکن. نهی په یامبه ر موسولمانان هانده با شه پری له گه ل ناموسولمانان بکن.

نایه تی (67) له سورهدی نه لته نفالدا دهلی (ما کان للنبی ان یکون له اسری حتی شخن فی الارض، تریدون عرض دنیا و الله یرید الآخرة) واته بو هیچ پیغه مبهریک رهوا نیه که دیلی هه بی و به ره لایان بکا به به ده لی مالی دونیایی تا زهوی په باس نه کا به خوینی ناپاک و ناموسولمان، نیوه مالی دونیاتان ده وی و خواش مانی هه تاهه تایی و خوشییه کی له بن نه هاتوو. وه له نایه تی (69) ی هه مان سورهدا دهلی (فکلوا مما غنمتم حلالا

نه وهی رابوورد که میک بوو له زور لهو نایه تانهی قورئانی پیروز که پیغه مبهرو موسولمانان هاندهدا بجهنگن و شهر له گه ل ناموسولمانان و بته رستاندا بکه ن و به زور توپزی بیانکه نه موسولمان

نایه تی (123) له سوره تی ئەلته و بهدا ده لئی (یا ایها الذین آمنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار و لیجدوا فیکم غلظة) واته نهی موسولمانان شه پ له گه ل نزیکتین که سی خو تانی کافر بکه ن و خه بات بکه ن تا هیزو توانا و ده سه لاتداری و توندیتان لی به دی بکه ن. نایه تی (22) له سوره تی ئەلموجاده له (لا تجد قوما یؤمنون بالله و الیوم الآخر یوادون من حاد الله و رسوله و لو كانوا آبائهم او ابنائهم او اخوانهم او عشیرتهم اولئک کتب فی قلوبهم الایمان و ایدهم بروح منه و یدخلهم جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها رضی الله عنهم و رضوا عنه اولئک حزب الله الا ان حزب الله هم المفلحون) نهی پیغه مبهر هرگیز خه لکیک نادو زیه وه که بروایان به خواو پوژی دواپی هه بی و دو ستایه تی له گه ل دوژمانی خواو پیغه مبهری بکه ن، هر چه ند نه و دوژمانه باوک و کوپو براو خزم و که سوکاری خو یان بن، نا نه مانه که خوا ئیمانی له دل چه سپاندون و یارمه تیان دها و به هه شتی پان و به رینیان خه لات ده کات که هه تاهه تایه تییدا ده ژین و خوا لیان دلخوشه و نه وانیش به خوا دلخوشن و نه وانه حیزبی خوان و هر حیزبی خو اش سه رکه وتوو و به ره ره بهر.

نایه تی (73) له سوره تی ئەلته و بهدا ده لئی (یا ایها النبی جاهد الکفار و المنافقین و اغلظ علیهم و ما واهم جهنم و بئس المصیر) واته نهی پیغه مبهر جیهادی کافرو منافقان بکه و له گه لیان توند به نه وان جیگه یان دو زخه و خراپترین چاره نووسه. نه مه قورئان و کردارو په فتارو گوفتاری پیغه مبه ریش (د.خ) ده ربارهی ناموسولمان و بته رستان بهم جو ره بووه.

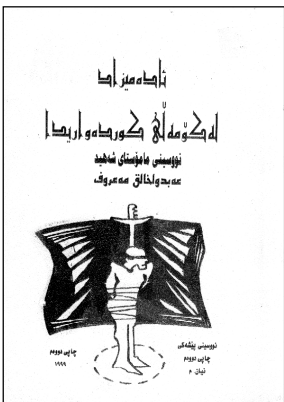
حه دیسی سه حیحی موسلیم لاپه ره (53) ژماره ی حه دیس (36) ده لئی (حدثنا ابو غسان المسمعی مالک بن عبدالواحد حدثنا عبدالملک بن الصباح عن صعبة عن واحد بن محمد بن زید بن عبدالله بن عمر عن ابيه عن عبدالله بن عمر قال، قال رسول الله (ص) امرت اقاتل الناس حتی یشهدوا ان لا اله الا الله و ان محمدا رسوال الله و یقیموا الصلاة و یؤتوا الزکاة فاذا فعلوا عصموا منی دمائهم و اموالهم الا بحقها و حسابهم علی الله.

واته پیغه مبهر (د.خ) گو تویه تی فه رمانم پی کراوه که له گه ل خه لکی بجه نگم تا وه کو بروادین به خواو پیغه مبهرو نو یژکردن و زه کات دده ن، نه گه ر ناویان کرد خوین و سامانیان ده پاریزری جگه له وهی که به حه ق لییان ده سه نه ری.

الجنة یقاتلون فی سبیل الله فیقتلون و یقتلون و عدا علیه حقا فی التوراة و الانجیل و القرآن و من اوفی بعهده من الله فاستبشروا ببیعکم الذی بایعتم به و ذلك هو الفوز العظیم) واته خوا سه رومالی له موسولمانان کپیوه به وهی به هه شتیان ده داتی که له پیگه ی خوا دا خه بات بکه ن و بجه نگن چ بکوژن چ بکوژیین نه مه گفتیکی راستی خودایه و له سه ریه تی له ته ورات و نینجیل و قورئان کئی له خوا با شتر گفتی خو ی جیبه جی ده کات که وایه خو شی له خو تان بهم کپین و فرو شتنه و نه م مامه له که نه مه بره ویکی گه وره یه.

نایه تی (34) له سوره تی موحه مه دا ده لئی (فلا تهنوا و لا تدعوا الی السلم و انتم الاعلون و الله معکم و لن یترکم اعمالکم) واته سست مه بن نزمی مه کیشن و داوای ناشتی و شه پ راگرتن مه که ن که نیوه سه رکه وتوون خواتان له گه لدا یه. نه وهی رابوورد که میک بوو له زور لهو نایه تانهی قورئانی پیروز که پیغه مبهرو موسولمانان هاندهدا بجهنگن و شه پ له گه ل ناموسولمانان و بته رستاندا بکه ن و به زور توپزی بیانکه نه موسولمان یان نه وه تا به ملکه چی و سه رشوپی ده ستبه ده ست سه رانه بدن، نه مانه په فتاری نیسلامه تی بوو له گه ل بیانی و ناخزم و که سوکار جا با بزانیان رای نیسلام به رامبه ر به خزم و که سوکاری ناموسولمان چیه؟

نایه تی (23-24) له سوره تی ئەلته و بهدا ده لئی (یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا آبائکم و اخوانکم اولیاء ان استحبوا الکفر علی الایمان و من یتولهم منکم فأولئک هم الظالمون. قل ان کان آبائکم او ابنائکم او اخوانکم او ازواجکم او عشیرتکم او اموال اقترفتموها او تجارة تخشون کسادها او مسکن ترضونها احب الیکم من الله و رسوله و جهاد فی سبیل فتربصوا حتی یأتي الله بأمره و الله لایهدی القوم الفاسقین) واته نهی ئیمانداران دو ستایه تی له گه ل باوک و براتان مه که ن نه گه ر کافریان هه لبرارد و نه بوونه موسولمان و هه رکه سی له نیوه خو شیانی بو ی نه وانه سته مکارن، نهی پیغه مبهری ئیمه به موسولمانان بلی نه گه ر نیوه باوک و کوپو براو ژن و عه شه رت و مالیک که به سه ریه کته وه ناوه و ترسی که مبوونی بازرگانی و خانوویک که پیی دلخوشن خو شترتان ده وی له خواو پیغه مبهرو خه باتکردن له پیگه ی خوا نه و چاوه پروانین تا خوا فه رمانی خو ی جیبه جی ده کاو خوا هرگیز پیپیشاندهری کافرو فاسق ناکات.

جا به کورتی: ئەو کەسە ی بپروای به ئیسلام نه هیئابو و نه بووبیته موسولمان وهک نه یارو دوژمن ته ماشا کراوه، جا با خزم و کەسوکارو باوک و براو کوپری موسولمانان بن، ئیسلام دان به و مه فهومه ئینسانییە ئەو جوړه نووسه رانه بو ی ده چن نانین، به لکو ئیسلام مروّف ده کاته دوو بهش موسولمان و کافرو نه یار، جا ئەوانه ی موسلمانیشن ده یانکاته دوو چین، چینی نازادو چینی کوپله و عەبد، هه ریه که له م دوو چینه حوکمیکی تایبته ی خوی هه یه بو نمونه چینی موسولمانی ناناژاد وهک کەنیزهک و جاریه ئەگه ر له بهر پپووستی و ترسی تووشی گوناح بوون نه بی هیئانی وهک ژن بو پیاوی نازاد راست و دروست نییه، چونکه ئەو مندالە ی ده ییبی کوپله یه ئەم قسه یه ش به پیی ئایه تی (25) سورته ی ئەلنيساء که ده لئى (و من لم يستطع منکم ان ینکح المحصنات المؤمنات.. و ان تصبروا ایمانکم من فتیاتکم المؤمنات.. و ان تصبروا خیر لکم). به واتای ئەگه ر کەسیک له ئیوه ی موسولمان توانای ماره دان و هیئانی ژنیکی موسولمانی نازادی نه بوو، با له و کەنیزه که موسولمانانه بیئى که به دیلی و تالانى چنگتان که وتوون، خوا ده زانی و باشت ده تانناسیئ. کەنیزه که کان به پرسى گه و ره و خاوه نه کانیا ن ماره بکه ن و ماره ییشیا ن به چاکى و به ته و او ی بی که می ده نی، ئەوانیش پپووسته داوین پاک بن و خو دوور بگرن له داوین پیسی و له ژیره وه به نه ینی دوست نه گرن، کاتیکی که بوونه میرددار ئەگه ر کاریکی ناپاکیا ن ی پووبدات و داوین پیسیان کرد، ئەوا سزایان نیوه ی سزای ژنیکی نازاده له کاریکی وه هادا. هیئانی کەنیزه کیش بو کەسیکه که بترسی له وه ی تووشی گوناح بی ده نا ئەگه ر نارام بگرن و کەنیزه ک نه یینن باشت ره.

له بیروپای ئیمامی شافیع (خ.ل) ئەم ئایه ته به لگه یه که هیئانی جارییه ی موسولمان وهکو ژن بو پیاوی نازاد حه رامه ئەگه ر پیاو توانای ماره دانی ژنیکی نازادی هه بیئ. که وایه ژن له پوانگه ی ئیسلامه وه دوو حوکمی هه یه یه کیکیان بو ژنیکی که به تالان ده ست که وتووه، حوکمه که شى ئەوه ویه که ده کردیئ و ده فرۆشریئ بی ماره برین، کریار ده توانیئ سوودو کەلکیان لیوه ریگریئ له هه موو پروه یه که وه ته نانه ت له پرووی ناره زوی له شیبه وه.

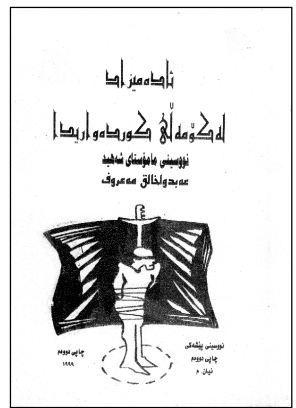
دیسان له جزمی سییه می سه حیجی موسلیم لاپه ره (1517) ژماره ی هه دیس (1910) ده لئى (حدثنا ابن عبدالرحمن ابن سهم الأنطاكي اخبرنا عبدالله بن المبارك عن و هيب الملكي عن عمر بن محمد المنکدر عن سمى محمد ابن صالح عن ابى هريرة قال، قال رسول الله (ص) من مات و لم یغز و لم یحدث به نفسه مات على شعبه من نفاق).

واته پیغه مبه ر (د.خ) فه رمیوه تی هه رکه سی بمرئ و خه زای نه کردبی یا به دلیدا نه هاتی خه زا بکا، ده مرئ له سه ر جوړیک له جوړه کانی دوو پرووی. ئا ئەمه یه پوخته ی په یوه ندی نیوان موسولمان و ناموسولمان و ئایه ت و هه دیسی تر گه لی زۆرن له م با به تانه به لام بو به لگه ئەمه نده مان به سه.

جا ئەوانه ی ئایه ته کان باسیان لیوه ده کا فه رمان به کوشتن و برینیا ن ده دا هه ر له هۆزی عه رب بوون و خزم و کەسوکاری موسولمانه کانی عه رب بوون و له به ره وه ی نه بوون به ئیسلام قورئان ئاوا سه رومالیانی بو موسولمانه کان هه لال کردووه و کچ و ژنیشیا ن بکه ن به کەنیزه ک و جاریه هه تا ئەو ژنانه ی که واه میردیشیا ن هه بووه له شه ردا هه لاتوون چنگ نه که وتوون ژنه به میرده کانی به تالان گیراو بو موسولمانان هه لال بووه که وهک ژنی خو یان په فتاریان له گه لدا بکه ن و بیانکه نه کەنیزه ک و خو شیا ن لی بچی ژن و نیرینه کانی ش بکه ن به کوپله و عەبد.

ئیدی نازانم ئەم جوړه نووسه رانه به چ پروویکه وه ده لئین (هه رچی په یوه ندی له دووره وه یا له نزیکه وه به چه وساندنه وه ی ئینسانه وه هه یه پوچه ل ده کاته وه، هه ر ئەمیش به جواترین شیوه ده یه وی به رگری له ژیا نی به خو شی پیکه وه ژیا نی مرو قایه تی بکا جا ئەگه ر له هه ر شوین و کاتیکیدا به هۆی هه ندی کۆلکه مه لاو دوژمن شه ریه ته وه کاری و کرابی پیچه وانه ی خزمه تی ئینسانیه ت بی ئەوا لای هه موو خاوه ن ویژدانیک ئاشکرایه که ته تا ئەو که سانه تاوانبار ده کریئ و به ر له عه نه تی پوژگار ده که ون نه ک رپبازو بیرو فه لسه فه).

ئه وانه شه ر له خو یان نا که ن که درو به زمانی ئیسلام ده که ن و وا ده که ن که خه لک دووریکه ونه وه له مه به ستی ئیسلام و ئیسلامه تی، ئیسلام وهک به رنامه و بیرو باوه رپک بویه هاتووه و خوا ناردوویه که بلاویته وه به خو شی یا به زۆر وهک له وه هه موو ئایه ته قورئانیا نه ی پیشه وه ده رکه وت و هه روه هاش له په فتارو کرداره کانی پیغه مبه ر (د.خ) و جیگه ره کانی که چوار یاره که ن.

ئەو کەسە ی بپروای به ئیسلام نه هیئابو و نه بووبیته موسولمان وهک نه یارو دوژمن ته ماشا کراوه
با خزم و جا کەسوکارو باوک و براو کوری موسولمانان بن

که نیزهک (جاریه) ئەو ژنانەن که لە شەڕی دوژمنانی ئیسلام بە دیل و تالانی دەستکەوتوون و گیراوون، ئەو ژنانەش بە مێردبەن و مێردەکانیان لە ژباندایا مابو یا کوژرابو فەرق ناکا بۆ کەین و فرۆشتنیان و لەگەڵ رابواردنیان، چونکە بە رای ئیسلام ئەو ژنە بە مێردانە بە دیل و تالانی دەگیرێن کەری ماریان لادەچێ بە بوونیان بە دیل، هەروەهاش کە نیزهک هیچ هەقی پرس و پا وەرگرتنیان نییە، نە بۆ کەین نە بۆ فرۆشتن و هەو کو هەر مال و کوتالیک کە دەکەردێ و دەفرۆشێ، ئەمە دەربارە ژنی بە تالان دەستکەتوو، کە نیزهک واتە ژنی نازاد. ژنی نازادیش ئەو ئافرەتانانە کە کە نیزهک نەبوون بە تالان نەگیراون بە خۆشی خۆیان بوون بە موسولمان، ئەوانیش نە تەلاقیان بە دەستەو نە پرسیان پێدەکری بۆ تەلاق دانیان لە ماریان و بەشودانیش وەک واجب پرسیان پێناکری (وەلی موجبیر) واتە سەرداری سەپینەر ئەم سەردارە دەتوانی کچی خۆی لە سەر لانکە ماری بکا لە هەر کەسە بیهوی بگره کچی عازەبیش کە خۆی ناسیوه و گەیشتووتە تەمەنی کە چاکەو خراپە لیک جیا بکاتەوه، باوک دەتوانی بە بئ پرس ماری بکا لە هەر کەسە بیهوی بە مەرجی لە نیوان باوک و کچەدا هیچ ناخۆشییەک و ناحەزیەک نەبێ، بە دەربیرینیکی تر، باوک بەرژەوهندی کچەکە یە چا و کردبێ و مەبەست لە بەشودانی تۆلەسەندن و ئازاردانی کچە نەبێ، ماری پینی کچی مندالی سەر لانکە کە چاکەو خراپە لیک جیا ناکاتەوه هەر بە دەست باوکە لە مەزەهەبی ئیمامی شافعییدا (خ.ل) زۆر پوون و ئاشکرایە و دروستە بە بئ هیچ کۆسپ و تەگەرەیهک، ئەوهی کیشە لە سەرە کە ئایا دروستە یان نادروستە یا بلین باوک ناتوانی ماری بکا یا لئی ماری بکا بار "حەمل" ی ژنەکە یەتی وەک بلینی (کچ بوو) فالانە کەش بلنی (باشە قبولمە) مارییە کە نابو و ئیجاب و قبولە کە بە تالە، چونکە نازاری ئەو سکه چیبی؟ کوپە یان کچە، لیرەدا ئەم جوړە ماری کردنە دەبیته ماری بئ مەرج و ئەمەش نادروستە خو ئەگەر بە هوی ئامرازیکی ئەلەکترونی بزانی سکه کە چیبی هەر لە یە کەم چرکە ی تەلقیحەوه

باوک حەقیەتی بە مێردی بداو ماری بکا، بە لگە ی ئیمامی شافعی بۆ ئەم رایە کە باوک دەتوانی کچی خۆی بئ پرس لە هەر کەسە بیهوی ماری بکا و ماری دەکا ئەو فەرمودە یە پیغەمبەرە (د.خ) کە دەفرموی (الشیب احق بنفسها من ولیها و البکر یزوجها ابوها) واتە بیوژن بە خۆی لە پیشترە لە سەردارە کە ی و کچ باوکی ماری دەبێ، هەروەها قسە ی عائیشە (خ.ل) کە دەلی پیغەمبەر (د.خ) لە شەش سالییدا ماری کردم و لە نو سالییدا گوازتمیەوه و لە هەژدە سالییدا بە جیی هیشتم و کۆچی دوایی کرد. تەلاقدانیش هەر بە دەست پیاوه و ژن بە هیچ جوړیک مافی ئەوهی نییە پرس ی پیکری کە ئایا تەلاق بدری یان نا. هەرچی ئایەتی قورئان هەیه و هاتوو دەربارە تەلاقدان خوا پووی لە پیاو کردوو و تەنها مافی بۆ ژن هەبیت ماری و ناندانە. لە مەسەلە ی تەلاقدان ئایەتی (1-3) لە سورەتی ئەلموجادەلە زۆر پوون و ئاشکرایە کە دەلی (قد سمع الله قول التي تجادلک فی زوجہ و تشتکی الی الله و الله یسمع تحاورکما ان الله سمیع بصیر. الذین یظاهرون منکم من نسائهم ما هن امهاتهم ان امهاتهم الا اللاتی ولدنهم انهم لیقولون منکر من القول و زورا ان الله عفو غفور).

واتە خوا گووی لە قسە ی ئەو ژنە بوو کە وتویژی لە گەڵ دەکردی و سکالی لە لای خوا دەکرد وە خوا گووی لە وتویژی کە تانە و خوا بیسەر و بینایە. ئەوانە ی (زیهار) دەکەن لە ئیوه لە ژنەکانیان ئەوان دایکیان نین بە لکو دایکیان ئەوانەن کە هینا و نیانە تە دنیاوه ئەوهی دەیلین قسە ی خراپە و نارەزایە و خوا لیبوردەو بەخشندە یە. وشە ی (زیهار) لە شەرعدا ئەوه یە کە پیاو ئەندامی لەشی ژنی خۆی بە ئەندامی لەشی دایکی خۆی ویک بچینی وەک بە ژنە کە ی بلنی "پشتت وەکو پشتی دایکە" مەبەستیش لیحرام بوون و تەلاقە. وەک لە تەفسیری بە یزای دەلی ئەم ئایە تە دەربارە ی (خەولە) کچی (سوعلەبە) هاتوو تە خواری، کە مێردە کە ی (ئەوس) کوپری (ئەلسامیت) وازی لیھینابوو بەو زیھارە ژنە کە ی شە ی (خەولە) چوو بوو لای پیغەمبەر (د.خ) داوای ریگایەکی لیکردبوو و پیغەمبەریش (د.خ) فەرموو بووی لئی حەرام بووی، ژنە کە گوتبووی خو تە لاقی نە داوم،

کە نیزهک (جاریه) ئەو ژنانەن کە لە شەڕی دوژمنانی ئیسلام بە دیل و تالانی دەستکەوتوون و گیراوون، ئەو ژنانەش بە مێردبەن و مێردەکانیان لە ژباندایا مابو یا کوژرابو فەرق ناکا بۆ کەین و فرۆشتنیان و لەگەڵ رابواردنیان

**نازانم نده جوړه نووسه رانه پشتيان له کام بنه رت له بنه رته کانی نئیسلام به ستووه که به ناوی نایینی نئیسلامه وه نه وهی
 رژیهمه کانی هاوچهرخ و نهم سهردهمه دهریاری ژنیان نووسیوه داناوه بلاوی ده که نه وه و به مل دینی نئیسلامیدا دهرن**

پیغمبر (د.خ) فرموده بودی لیبی حرام بودی
 نه و جا ژنه که زور خه مبار بوو له بهر نه وهی مندالی
 وردو بچوکی هه بوون و نه یده زانی چ بکاو هیچی
 بو نه مایه وه جگه له وهی روو له خوا بکاو کاری
 خوی پی بسپیری، نه نجا نه مایه ته هاته نووسین
 دهریاری ته لاقدان و چونیته مافی ژن، نایه تی
 قورئان زورن له باره تی ته لاقدان، له پاشان له
 شوینی خوی به دریزی باسی لیوه ده که یین
 ده یانخه یینه بهرچاو. نه و جا ژن وانیه هه ر له
 ماره برین و ته لاقدان و ته ماشا بکری، به لکو له
 هه لسوورانندی کاروبارو خوین و به شه میراتیش
 نزمتر له پیاو ته ماشا ده کرین وه که له قورئاندا
 هاتوه نایه تی (11) سوره تی نه لیساء (یوصیکم
 الله فی اولادکم للذکر مثل حظ الانثیین) واته
 دهریاری دابه شکردنی میرات له نیوان مندالتاندا
 خوا فرمانی نه وه یه که نیر دوو نه وه ندهی می
 دها، یانی دوو به ش بو کوپو به شیک بو کچ.
 نایه تی (176) له هه مان سوره تدا ده لی (و ان کانا
 اخوة رجالا و نساء فللذکر مثل حظ الانثیین یبین
 الله لکم ان تضلوا و الله بکل شیء علیم) واته له
 دابه شکردنی میراتدا میراتگر نه گهر خوشک و برا
 بوون نه و بو نیر به نه ندازه ی به شی دوو مییه.
 ناوا خوا بو تان دیاریده کات به هه له نه چن.
 نایه تی (24) له هه مان سوره تده لی (الرجال
 قوامون علی النساء بمال فضل الله بعضهم علی
 بعض و بما انفقوا من اموالهم.. الخ) واته پیاو
 سه رکارو سه رداری ژنانن له بهر نه وهی خوا
 هه ندیکی گه وره تر کردوه له هه ندیکی ترو
 له بهر نه وهش که پیاو مارهی ده دن. نه م نایه ته
 روون و ناشکرایه له وهی که پیایو کردوه ته
 سه ردارو کاربه ده ست. نایه تی (228) له سوره تی
 نه لبه قهردها (و لهم مثل الذي علیهن بالمعروف و
 للرجال علیهن درجة) واته مافی ژنان به و
 نه ندازه یه که له سه ریانه و پیایویش پله یه که
 له سه روی نه وانسه وهن. پیغمبره ییش (د.خ) ده لی
 (الدنیا متاع و خیر المتاع الدنیا المرأة الصالحة)
 واته جیهان کوتالسه و چاکترین
 کوتالییش ژنی چاکه.

جا نه مایه مافی ژن، نازانم نه و جوړه
 نووسه رانه پشتيان له کام بنه رت له بنه رته کانی
 نئیسلام به ستووه که به ناوی نایینی نئیسلامه وه
 نه وهی رژیهمه کانی هاوچهرخ و نهم سهردهمه

دهریاری ژنیان نووسیوه و داناوه بلاوی
 ده که نه وه و به مل دینی نئیسلامیدا دهرن، که
 نایینی نئیسلام زور لییانه وه دووره و به هیچ
 جوړ یه کیک خوی به موسولمان بزانی و نه و
 جوړه حوکمانه به سه ر نئیسلامدا دانابری،
 چونکه نئیسلام ناگوپری و هه رکه س بیگوپری
 نه گهر له نه زانی بی دهبی پاش زانین پاشگهن
 بییتوه داوی لیبورن له خوا نئیسلام بکات،
 نه گهر بزانی، به نه نقه ست نه و حوکمانه بگوپری
 نه و ده که ویته بهر نه م نایه ته که ده لی (و من لم
 یحکم بما انزل الله فاولئک هم الظالمون) واته
 نه وهی حوکم به ده ستووری ناردرای خوا نه کا
 نه و زوردارو سه تمکاره. چونکه نایین گوپانی
 بو نییه، ته نها به هاتنی نایینی تری تازه
 نه بی، وه گ گوپینی دینی جوله که به دینی
 مه سیحی و گوپانی دینی مه سیحی به دینی
 نئیسلام، وه نایینی نئیسلامیش نه گوپرو تا دنیا
 دنیا به هه نه م نایینه دهبی و هیچ پیغمبره ی تر
 نایین، چونکه نایه تی قورئان ده لی پیغمبره ی
 نئیسلام دوا پیغمبره که له سوره تی
 نه لئه حزابدا ده لی (ماکان محمد ابا احد من
 رجالکم و لکن رسول الله و خاتم النبیین و کان
 الله بکل شیء علیم) جا هه رکه سی که له باره ی
 کومه لایه تی و ژن و پیاو و مافیان و په یوه ندی
 خه لک له گه ل یه کتری پای خوی دهربری یا هه ر
 رژیهمه که په سه ند ده کا، لام وایه تا نیستا که س
 ریگه ی لی نه گرتووه و ریگه ی لی ناگری، به لام
 نابی به ناوی پاکی نئیسلام به خه لکی
 سه له مینی که نه و بیروپایانه هی نئیسلامه و به
 مل نئیسلامیدا بری. خولاسه ته لاق به ده ست
 پیاو و ژن ناگای له ته لاق دانه که هه بییت یا
 نه بی، ته لاق دهری و ناتوانی ته لاقه که ی راگری،
 ته نها مافیکی ژن هه بی لی رده ماره ییه و مافی
 نه وه شی هه یه سه تمی لی نه کری، وه که ته لاقی
 ره جعی بدری و پییش نه وهی ماوه که ی ته واوبی،
 پیاو بگه ریته وه و جاریکی تر ته لاقی بداته وه
 بو نه وهی ماره ی چاوه پوانی ژنه دریز بکاته وه و
 نازاری ژنه که بدا، واتا له نیوان چالان و مالانی
 به یلیته وه، که نه توانی میردیکی تر بکاته وه و
 نه له لای میردیشی بی، ژن مافیکی تریشی
 هه یه، نه ویش ناندانی پیی ده لی نه گهر ژنه
 مندالی

هه بوو مندالەكەش لای ژنه مایه وه، هه چهنده ئەو مافه هی مندالەكەیه به لام ژنهش كهلكی لیوه ده گری.

ژن كه له ته لاقدان وهك پیاو نییه و كاره كه به دهست پیاو، له میرات گرتنیشدا نیو ئەوهندهی پیاو وهرده گری، باوك كه سهرداری ماله و دهسه لاتداره، ده توانی كچی خوئی چ گچكه و سهرلانكه و چ گهوره بی پرس به ههركهسی چهزبكا بدا و ماره ی بپری، ژن ئەگهر له كاریكدا له فرمانی میردی بچیتهدر واته به گوئی میردی نهكا میرد بوی ههیه بۆ یهكهم جار ئامۆژگاری بكا له گهلی نهوئی له پاشان لیشی بدا، نا فرمانییه كانی ژن به رامبهر به میردی وهكو چوونه در له مال به بی پرس و به قسه نه كردنی میرد، یان میرد داوای كاریك له ژنهكهی بكاو ژنه ئەنجامی نهدا به بی به هانه یهکی به جی، میرد له و كاته دا ههقی ههیه بۆ یهكهم جار ئامۆژگاری بكا، پاشان له گهلی نهوئی، ئەنجا لیی بدا، پیاو ئەگهر سویند به ته لاق بخواو ههچ ناخوشییه كیش له نیوان خوئی و ژنهكیدا نه بی با مندالیشیان هه بی و مندالەكانیش وردبن ته لاقهكهی دهكهوی، ئەگهر میرد سویندهكه له خوئی نهخا. ههروهها ده بی ژنی موسولمانی ئازاد له دهره وهی مال به چارۆكه خوئی داپۆشی و جوانی لهش و لاری و خشل و ملوانكه و گوارو و لاسه ره و پاوانه ی پیوهیه، وهك به توندی برواو پی له زهوی بدا تا پاوانه كانی دهنگیان لیسه بییت یا له گه ل پۆشتندا سه ری بهرزو نزم بكا، تا قویتاسه كانی زهنگ لییدا، له لایهکی تره وه ژن له ناو مانی خویشیدا ئەگهر كه سیکی وای لیبی كه مه حرهم نییه، به واتا ئەگهر ژنه میردی نه بی به و كهسه بشی بیخوازی و میردی پیبكا، ده بی هه مان پهفتار كه له دهره وه دهكا، له ماله وهش بیكا، یانی خوئی داپۆشی و شوینی نیشه بزوینی دهرنه خا. ئەم حوكمانهش به پیی نایه تی قورئان گوفتار و كرداری پیغه مبه ر (د.خ) بیروپای ئیمامی شافیعی (خ.ل) كه مه زه به ی زۆربه ی میلیه تی كورده و له پاشان باسیان دهكهین.

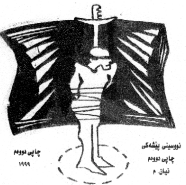
جا ئەو كهسه ی برواو ئیمانی به نایینی ئیسلام ههیه وهك نایینیك كه له خواوه له سه ر زمانی موحه مه دی كوپی عه بدولا (د.خ)

هاتوو ته خواری بۆ چاكه ی مرۆف، ئەوا پیویسته به بی ههچ په ناو پیچ و تهفسیرو ته ئویل به بی گوپین به پیی چه رخ و كات و سات، ئەم بروایانه و به نامه ی ئیسلامه جیبه جی بكاو پهفتاری پیبكاو لیی لانه داو هه ولی گونجاندنی له گه ل بیریکی تری جیاوازا نه دا، یا له گه ل سه رده م و زه مانه دا، چونكه ئەو خوایه ی ئەم نایینی ناردوه به پیی بیری ئیسلام زه مانی بۆ نییه، واته شتیك له زانستی خوا به در نییه پیش ئەوه ی رووبدا و تا ده بریته وه، ئەمهش وا ده گه یه نی گۆرانی كۆمه ل و پیشه سازی و پیشكه وتن و دواكه وتن و هه ر گۆرانیکی له باری پیشه سازی و ئابووری و رامیاری و فیکری له خوا بزرو ون نییه پییان ده زانی ئەو دروستی دهكا و كات و ساتی به دركه وتنیان بۆ دیاریده كا، ناردنئ ئەو پیغه مبه رانهش له بهر ئەو گۆرانا نه نه بووه وهك هه ندی كه سی خوانه ناس وا تیگه یشتوه، به لكو له بهر نه ته وه كان بووه و خوا هه ر پیغه مبه ریکی بۆ كۆمه لیك خه لك ناردوه له سه رده میكدا له بهر هویهك كه ته نها خوا خوئی ده زانی ئیمه تی ناگهین هه ر تهفسیریكیش بكری دووره له راستی به تایبته ئەگهر یهكێك بلی له بهر گۆرانی كۆمه ل بووه ئەمه یان وهك ئیسلام ده لی كوفره و له نایین به دره.

چونكه نایه تی قورئان له سوره تی ئەلمائیده ده لی (و انزلنا الیک الكتاب بالحق مصدقا لما بین یدیہ من الكتاب و مهیما علیہ فأحکم بینهم بما انزل الله و لا تتبع اھوائهم عما جئت من الحق. لكل جعلنا منكم شرعة و منها جا ولو شاء الله لجلعکم امة واحدة و لكن لیبلوكم فی ما آتاکم فاستبقوا الخیرات الی الله مرجعکم فینبئکم فیما فیہ تختلفون) نایته كانی پیش ئەم نایه ته باسی ناردنئ تهورات و هه ندی حوكمی خوا له تهوراتدا دهكاو ئەنجا باسی ئەوه دهكا كه مه سیحی ناردوه ئینجیلی بۆ ناردونه ته خواری ئەنجا باسی ناردنئ قورئان دهكاو ده لی ئیمه به راستی قورئانمان بۆ ناردی كه ئەو په یمانانه ی له به رده ستدایه به راست ده زانی و له سه ری زاله، جا نیوانیان بکه به وهی خوا بوئی ناردوه و دوا ی هه وهس و ئاره زووی ئەوان مه كه وه، بۆ هه ریهك له ئیوه ریگه یهك و به رنامه یه كمان داناوه، ئەگهر خوا چه زی بكردایه ئیوه ی هه موو به یهك نه ته وه و كۆمه ل و یهك نایین داده ناو یهکی ده خستن، به لام

جا ئەو كهسه ی برواو ئیمانی به نایینی ئیسلام ههیه وهك نایینیك كه له خواوه له سه ر زمانی موحه مه دی كوری عه بدولا (د.خ) هاتوو ته خواری بۆ چاكه ی مرۆف، ئەوا پیویسته به بی ههچ په ناو پیچ و تهفسیرو ته ئویل به بی گوپین به پیی چه رخ و كات و سات، ئەم بروایانه و به نامه ی ئیسلامه جیبه جی بكاو پهفتاری پیبكاو لیی لانه داو هه ولی گونجاندنی له گه ل بیریکی تری جیاوازا نه دا

نایته مبر ایجا
الکتاب بالحق مصدقا لما
بین یدیہ من الكتاب و مهیما
علیہ فأحکم بینهم بما
انزل الله و لا تتبع اھوائهم
عما جئت من الحق

به گویروی نایینی ئیسلام په یام و پیغهمبهر دوايي هاتووو ته واو بووه، ئیدی گورانی نیه و چون هاتووو هه روا ده مینئ، هه رچه ننده سه رده م و چهرخ و گورانی کومه ل بویان بلوی یان نه لوی و له گه ل بارودوخئ نه م زه مانه دا بگونجئ یا نه گونجئ

تهوبه بکا پاش پیژانینی، خو ئه گهر بشزانی و به نه نقه ست و ا بکا ئه مه دژ به ئایینی ئیسلامه و وهك كافر ته ماشا دهكرئ، جا ئه گهر هه ندى به ناو مه لا به پیچه وانه ی فه رمانی خوا ده جو ئینه وه و له بو مائی دونیا و پایه و جیگه و ژیان دؤستایه تی له گه ل ئه و كه سانه ده كن كه پیره وی شه ی تانیان لا په سه نده و ناوی خو شیان ناوه مه لا و جیگری پیغه مبه ر (د.خ) و نوئ كهره وه ی دین و مه لای عه سری و زه مانه و به زمان ده لئین "باوکم دین وا وشك نییه و وه كو ئه و خه لکه ده لئین" ئه وانه له دین به دوورن و مافیان به سه ر دینه وه نییه و ده یانه وی به ناوی عه سری و موته حه پیره وه ریگه خو ش بکه ن بو ئه وه ی حوكمی ئایین نه مینئ و پژی می عیلمانی بیته کایه وه، ده نا نه عه سری و نه موته حه پیر هیه له دینی ئیسلامدا ئه گهر موته حه پیر لیك بده ینه وه كه خوئی له ئایینی ئیسلام ئازاد کردوو و خوئی پی نه به ستوو ته وه ئه مه ش وهك قورئان ده لئئ (یا ایها الرسول لا یحزنک الذین یسارعون فی الکفر من الذین قالوا آمنا بأفواهم و لم تؤمن قلوبهم و من الذین هادوا سماعون لقوم آخرین لم یاتوک یحرفون الکلم عن مواضعه یقولون ان اوتیتم هذا فخذوه و ان لم یاتوه فأخذوا من یرد الله فتنه فلن تمک له من الله شیئا اولئک لم یرد الله ان یطهر قلوبهم لهم فی الدنیا خزئ و لهم فی الآخرة عذاب الیم) ئایه تی (41) سوره تی ئه لما ئیده. هه روه ها ئایه تی (44) له هه مان سوره ت که له پیشه وه نووسیومانه، ئایته کان وا ده گه یه نن که خوا بو هه ر نه ته وه و گه لیك به زمانی خو یان پیغه مبه رانی له ته ورات و ئینجیل چ حوكمی کی بو نار دوون پیویسته جیبه جی بی بکه ن و له سه ری برؤن و ره فتاری پییکه ن. هه رکه س په پیره وی ئه و فه رمانانه نه کا ئه و فاسیقه و بی دین و ئیمان ه و کافر ه. هه روه ها خوا رووی له پیغه مبه ری ئیسلامان موحه مه د (د.خ) ده کا ده لئئ قورئانیشمان بو تو نار دووه ته خواری و په پیره وی حوکه مبه رانی بکه و دوا ی دلخوازو ئاره زووی ئه وان مه که وه، هه ریبه که له ئیوه ریگه و به رنامه یه کم بو دانا وه، ئه گهر خوا بیویسته یه هه مووتانی ده کرده یه ک میله ت و کومه ل و یه ک دین و یه ک به رنامه، به لام بو ئه وه ی تاقیتان بکاته وه به و شییوه یه ی

بو ئه وه ی له م ریگه یه وه تاقیتان بکاته وه، ئاوا بو هه ریبه که به رنامه یه کی تاییه تی دانا، ده ست پیشکه ری له چا که کردن بکه ن، هه مووتان هه ر بو لای خوا ده گه ری نه وه و ئه و کاته پی تان ده لئئ که نا کوکیه کی نیوانتان چی بو. به پیئ ئه م ئایه ته وه ر وونمان کرده وه نار دنی زور پیغه مبه ر له به ر گو رانی زه مان و کومه ل نه بو وه و له لای خوا هه موو شتی ک روون و ناشکرایه، به لام بو ئه وه ی کام کومه ل و نه ته وه چا کتر به رنامه کانی خوا جیبه جئ ده کن، تا به و پییه پاداشت و چا که یان بداته وه، خو بی ئه زمونیش ده زانی کام کومه ل و میله ت باشتره، به لام ئه مه کاری که هه ر خوا بو خوئی سه ری لیده ر ده چی و مرو ف تا ئیستا نازانی بو وایه. ئه گهر هه ندى كه س ده لئین له به ر گو رانی زه مان و کومه ل بوا یه چا وه پروان ده کرا که خوا ده رگای نار دنی په یام و پیغه مبه ری پیوه نه ده دا، چونکه له نیوان هاتنی موسا و عیسا (500-600) ساله و نیوان عیسا و محمه د (د.خ) (500-600) سال بو وه که چی پاش موحه مه د (د.خ) خوا ده رگای نار دنی په یام و پیغه مبه ری تری داخست بو یه له قورئاندا ده لئئ دوا پیغه مبه ره له (س) ئه لئه حزاب (ئا) 40.

جا وه كو وتمان هه موو گو رانیکی بیرو عاده ت له پیشه وه لای ناشکرایه بو یه هه ر یاسا و فه رمانیک به زمانی پیغه مبه ری که وه نیردرابئ تازه ئه و فه رمانه نا گو پردئ و گو رانی تی دا نا کرئ تا خوای مه زن بو خوئی نه یگو رئ به نار دنی په یامی کی تازه و پیغه مبه ری کی تازه. جا به گویره ی نایینی ئیسلام په یام و پیغه مبه ر دوا یی هاتوو و ته واو بو وه، ئیدی گو رانی نیه و چون هاتوو هه روا ده مینئ، هه رچه نده سه رده م و چهرخ و گو رانی کومه ل بویان بلوی یان نه لوی و له گه ل بارودوخئ ئه م زه مانه دا بگونجئ یا نه گونجئ. ئه گهر بگه ریینه وه رؤ زانی یه که می ئیسلام، ده بینین کات و سه رده م و کومه ل ئه و کاته ش نه گونجا و بو وه له گه ل پیره وی ئیسلام، ئیسلامی ش بو یه هاتوو و ئه وه بگو رئ به پیئ ئه و حو کم و ده ستوو رو فه رمانانه ی که خوا له سه ر زاری موحه مه د (د.خ) هاتوون، له به ر ئه مه پیشکه وتن و پاشکه وتن له ئیسلامدا نییه و نابئ هه ولئ گو ران و گونجان دنی بدرئ، هه رکه س له رووی نه زانییه وه بیه وی ئه مه گونا حه ره و ده بیئ

جا که نایینی ئیسلام ناوا به ناشکراو بی پیچ و په نا مافی ژن و پیاوی دیاریکردووه بوچی دهبی خه لکی وا هه بی خوی به موسوسلمان بزانی و بلی نایینی ئیسلام دوو ژن هینان و ماره و ته لاقی بی پیرس و نایه کسانای ژن و پیاو پوچه ل دهکاتهوه

ناندان مافی ههیه بگۆری به بی سنوور دانان بوئی. ئەم (پا)یانە ئیسلام که باسماں کردووه هه مووی به پیی نایهت و هه دیس و پای ئیمامی شافیعی ناشکرا دهکەین و ئەو خه لکانه ی شهرمیان له م حوکمانه دئی و دهیانەوی ته ئویلی بو بکه و شتی تر به مل ئیسلامدا دابیرن به ناوی مروقاییه تی و ئینسانییهت یا هه ر ناویکی تر، ئەوانه له ئیسلام دوورن و به ده ریشن، ئەوانه خویان برویان بته و نییه، بۆیه وا ته ئویلی بی جی ده دۆزنه وه که قهت پیویست نییه. چونکه ئەمه حوکمی خودایه و نایینی ئیسلامه و هه ر که سی موسولمانه و بیروباوه ری به ئیسلام هه یه ئەمه حوکمه که یه. بیگومان ئەوانه ی برویان به نایینی ئیسلام هه یه، به م حوکمانه زۆر رازی و دلخۆش و شانازی شی پیوه ده کهن و سه رومالیشیان له ریگهیدا به خت ده کهن. ئەوه ی برواشی پیی نییه، که س زۆری لینه کردووه ده توانی هه ر بیروباوه کی تری هه بی، بی به لام با سه ر له موسولمانان نه شیویین.

خوینەری به پیز وه که له پیشه وه باس م کردووه سه رچاوه کانی من بو ئەم لیکۆلینه وه له ماف و مافخوارییه که م، قورئانی پیروزه به ته فسیری (ئه نوارولته نزیل و ئە سرارولته ئویل) که ناسراوه به ته فسیری به یزاوی نووسینی ناسرولدين ئەبی سه عید عه بدولای کورپی عومه ر کورپی موحمه دی شیرازی و به یزاوی. دووه م، گوفتار و ناکارو ره فتار و کرداره کانی پیغه مبه ر (د.خ) و هه روه ها کرده وه کانی جیگره کانی پیغه مبه ر که له ریوایه تی سه حیحی موسلیم وه رگیراوه، سه حیحی موسلیمیش یه کیکه له شه ش کتیبه باوه ریپیکراوه کانی هه دیس. سییه م، بیرو پای ئیمامی شافیعی (خ.ل) که له کتیبی (ئه لئوم) وه رگیراوه و نووسینی ئیمام عه بدولای موحمه د کورپی ئیدریسی شافیعییه له سالانی (150-204) ک ژیاوه ئەم بیروپایه ی نووسیوه. جا له مه ودوا ده قه کانیان له گه ل وه رگیرانیا ن بو کوردی ده خمه به رده ستان و ئویمد ده که م لیی تیبه گهن و هه ر که م و کورپه کیش هه بی لی م ببورن و جیگه ی سوپاسمه ئەگه ر بیخه نه پرو و یا بۆم راست بکه نه وه.

کردووه. به و فه رمانانه ی خوا بوئی ناردووی له ئیوانیا ندا حوکم بکه و دوا ی ئاره زوو و قسه ی ئەوان مه که وه ناگاداریه و خۆت پیاریزه هه له ت پینه که ن و له ری ت لانه ده ن و لاده ی له هه ندی فه رمانی خوا. ئەگه ر پشتیان تی کردی، لات گران نه بی و بزانه ئەوه خوا ده یه وی به هه ندی له گونا که کانیا ن ئازاریان بدات، زۆر که س هه یه فاسیقه. نایا ئەوانه حوکم ورژی می تاریکی و نه زانی و کۆنه په رستیا ن ده وی! کئی له خوا با شتر حوکم ده گی ری. ئەمه راست و په وان حوکمی ئیسلامه و بو هه ر که سی ک بروای به نایینی ئیسلام هه بی و ئەو که سه ش که بروای پی نییه و لای وایه یاسایه کی کۆنه و رۆزانی به سه رچوو ه با به ناوی ئیسلام و ته حه روپو سه رده مه وه رژی مه کانی دیکه ی جیهان به سه ر خه لکی موسولماندا نه سه صی نی و نه یکا به مل ئیسلاما. جا بو خوی چ ده ستووری کی پیخۆشه و له گه ل بیروباوه ری ده گونجی با هه لی بژی ری و تا ئیستا که س ریگه ی لینه گرتوو ه و نا گری. جا که نایینی ئیسلام ناوا به ناشکرا و بی پیچ و په نا مافی ژن و پیاوی دیاریکردووه بوچی ده بی خه لکی وا هه بی خوی به موسوسلمان بزانی و بلی نایینی ئیسلام دوو ژن هینان و ماره و ته لاقی بی پیرس و نایه کسانای ژن و پیاو پوچه ل ده کاته وه. پوچه لی ده کاته وه یا ده یچه سی نی!

نایینی ئیسلام دوو ژنه ی چه سپاندووه، به لکو هه ر موسولمانیک بتوانی ماره یی بدا و نایان بدا بوئی هه یه له یه ک ژنی ئازاد تا چوار ژنی ئازاد پیکه وه رابگری جگه له که نیره ک و جاریه و له وانیش ده توانی به سه دانیشی هه بی بگره به هه زاران، ریگه ی هه یه و هیچ کۆسپیک له سه ر ریگه ی نییه به مه رجیک بتوانیت نایان بدا ژنی ئازادیش تا چوار ژن پیکه وه له یه ک کاتدا و ده ستوانی بیانگۆری و واتا یه ک دوو سی یا هه ر چواریان ته لاق درا و هه ر نه چیته لایان و ته لاقیش نه دراب، وه ک نایهت پرونی کردۆته وه. جا به م جو ره گۆرینی ژنی ئازاد تا پیاو ده توانی و توانای هه یه له پاره وپوول و

قورئانی پیروژو ته فسیر له باره ته لاق

بروایان به خواو پوژو دواپی هیه، میړده کانیان له پیشترن له خه لکی تر نه گهر ویستیان بیانگه پیننه وه بو لای خوین، له کاتی چاوه پوانییه که یان (عیده) مافیان به و نه اندازه یه که له سه ریانه به چاکه، پیاوان پله یه کیان پتره له وان، چونکه مافی ژنان بریتییه له ماریی و پیدان به میړد کورنه وه دریز کورنه وهی ماوهی چاوه پروانی (عیده)، به لام مافی پیاوان له خودی ژنان و له شیان، نه نایه ته ناشکرایه له وهی که ته لاقدانو هیئانه وهی ژن به ده ست پیاوه، میړد هه رکتای بیه وی ژنی خوئی ته لاق بداو هه ر میړدیش ه نه گهر سوینده که ی له خوئی بخات و په شیمان بیته وه، ژنه که ی ده گپریته وه ژیر بالی خوئی، ژنه لیړه دا هیچ رایه کی نییه نه بو ته لاقدان و نه بو گه رانه وه که ی، چونکه پییش ته و او بوونی چوار مانگی چاوه پروانی پیاوی سویند خور نه گهر سوینده که ی له خوئی خست و په شیمان بووه وه، نه و ژنه که ی ده گه پریته وه ژیر سیبه ری میړد، ژنه پیی خوشبئی یان پیی ناخوشبئی، هه روه ها نه گهر چوار مانگه که ته و او بوو له سه ر ته لاقدان نه و ته لاقه که ی ده که وی و په یوه نندییه که ی نیوان ژن و میړد ده بچری، ژنه بیه وی یان نه یه وی، مندالی وردی هه بی یان نه بی، به لام نه گهر مندالی وردی هه بوو لای ژنه مانه وه نه و کاته ژنه مافی نان پیدانی هیه. دیسان نایه ت به ناشکرا ده لی پیاو پله یه ک پتره له ژن و له سه روی ژنه وه یه.

نایه تی (229-230) له سه روی نه لبه قه رده ا (الطلاق مرتان فامساک بالمعروف او تسریح باحسان و لایحل ان تاخذوا مما اتیتموهن شیئا فان طلقها فلا تحل له من بعد حتی تنکح زوجا غیره فان طلقها فلا جناح علیهما ان یتراجعا ان ظنا ان یقیما حدود الله تلك حدود الله یبینها لقوم یعلمون) و اتا ته لاق دوو جاره مه به ست ته لاقی په جعییه یا نه وه ته ژنه بگه پیننه وه به خوشی و ریکوپیککی یا نه وه ته به یه کجاره کی دهستی لیله لگری وازی لیبه نیی به چاک و جوانی. نابی له وهی پیتان داوون هیچیان لیوه رگرنه وه، نه گهر میړد به یه کجاره کی دهستی له ژنه که ی به ردا،

سه روی نه لبه قه ره نایه تی (223) دا ده لی (نسائم حرث لکم فاتوا حرثکم انی شئتم) و اته ژنه کانتان کیلگه ن بو تان، بچنه سه ر کیلگه ی خو تان چو ن حه زده کن، ده لی ن نه م نایه ته له به ر قسه ی جوله که کان هاتو ته خواره وه که ده یانگوت هه ر که سی له پشته وه بچیته لای ژنی خوئی منداله که ی خیل ده بی، نه م قسه یه ش گه یشته وه پیغه مبه ر (د.خ) و نه م نایه ته هاته خوارئ، هه رچه نده له ته فسیر کورنی چو ن حه زده کن زور پاو قسه گوتراوه، به لام دیاره مه به ست چو نیه تی چوونه دنا چوونی عاده تی و ته بیعی مه به سته چونکه پروانیی ژن وه کیلگه له به ره مه، به ره مه یس له شوین و زه مینه ی خوئی ده بی. نیمه مه به ستان له هیئانه وهی نه م نایه ته، نه مه یه که قورئان هه ر باسی ئاره زوی پیاوی کردوه، باسی ئاره زوی ژنی نه کردوه که چو نه یا چییه ن نه و جار ژنیسی به کیلگه و مولکی پیاوی دناوه و چو نی ده ستکاری ده کا به ئاره زوی خوئی ته و هیچ مافیک له م ئاره زوه بو ژن نییه.

نایه تی (126، 227، 228) له سه روی نه لبه قه رده ا ده لی (للذین یؤلون من نسائم تربص اربعة اشهر فان فائوا فان الله غفور رحیم. و ان عزموا الطلاق فان الله سمیع علیم و المطلقات یتربصن بانفسهن ثلاثة قروء و لایحل لهن ان یکتمن مات خلق الله فی ارحامهن ان کن یؤمن بالله و الیوم الآخر و بعولتھن احق بردهن فی ذلک ان ارادا اصلاحا و لهن مثل الذی علیهن بالمعروف و للرجال علیهن درجه و الله عزیز حکیم) و اته نه و که سانه ی سویند له ژنه کانیان ده خو ن که له گه لیاندا نانون، پیویسته چوار مانگ چاوه پروانی بکن و نه چنه لایان، نه گهر په شیمان بوونه وه و سوینده که یان نه گه یانده جی و له خوین خست، نه و خوا به به زه یی و به خشنده یه. نه گهر هه ر سوور بوون له سه ر سوینده که یان و نیازی ته لاق دانیان هه بوو، نه و خوا بیسته رو ناگاداره به وهی پیویسته بکری. نه و ژنانه ی میړده کانیان پاش له گه ل نوستنیان ته لاقیان ده دن، پیویسته سی پاکی (عوزر شورین-حین) چاوه پروانی بکن نابی نه وهی خوا له مندالیاندا دروست کردوه بیشارنه وه بو نه وهی زو و به ره لابن و بتوان میړد بکنه وه نه گهر

کیلگه و مولکی پیاوی دناوه و چو نی ده ستکاری ده کا به ئاره زوی خوئی ته و هیچ مافیک له م ئاره زوه بو ژن نییه
قورئان هه ر باسی ئاره زوی پیاوی کردوه، باسی ئاره زوی ژنی نه کردوه که چو نه یا چییه، نه و جار ژنیسی به

نییه بۆ خۆته لاق دان لابرندی ئەم ستهمه ی رینگه گرتن له میرد تا بهم شیوهیه رهفتاری له گه لدا نهکا. نایهتی دووهم دهلی ئەگه ر ژنانتان نه گه رپه یه وه ژیر سیبه ری خۆتان و ته لاقان دان و چاوه پوانیان ته وا بوو رینگه یان لی مه گرن له وهی بگه رپه نه وه لای میردیان جارێکی تر، یان رینگه یان لی مه گرن بۆ خویان میرد بکه نه وه. ئەم نایه ته لای ئیمامی شافیعی (خ.ل) به لگه یه بۆ ئەوهی که ژن به بی سهردار (وهلی ئەم) ماره ناکرێ، ههروهکو نایه تی (الرجال قوامون علی النساء) و نایه تی (فانکوهن بأذن اهلن) به لگه ن بۆ ئەم مه به سه ته.

نایه تی (236) له سوره تی ئەلبه قه رده دا ده لێ (لا جناح علیکم ان طلقتم النساء ما لم تمسوهن او تفرضوا لهن فريضة او متوهن علی الموسع قدره و علی المقدر قدره متاعا بالمعروف حقا علی المحسنين) واته ماره بیته ناکه و یته سه ره ئەگه ر ژنانتان ته لاقدا پێش ئەوهی بچنه لایان و له گه لیاندا بنون، یا ماره بیه کتان بۆ دیاری نه کردبێ له کاتیکی وه هادا به پێی ده سترویشتن ده وله مند به ئەندازه ی خوی و هه ژاریش به ئەندازه ی خوی، جل و به رگیان بۆ بکه ن و به دلخۆشی و چاکه یان شتیکیان بده نی ئەمه ش پێویسته له سه ره پیاو چاک و خیرخووزان و خوا په رستان.

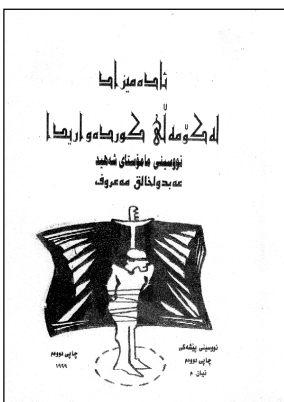
نایه تی (237) له هه مان سوره تدا ده لێ (و ان طلقتموهن من قبل ان تمسوهن و قد فرضتم لهن فريضة فنصف ما فرضتم الا ان يعفون او يعفو الذي بيده عقدة النكاح) واته ئەگه ر ژنانتان ته لاقدا پێش ئەوهی چووبه ن لایان و ماره بیه کتان بۆ دیاری کردبـن ئەوا نیوهی ماره یی دیاریکراویان ده که وێ، مه گه ر ژنان نه یانه وێ و لیتان خۆشبن یا ئەوهی ماره بیه که ی به ده سه ته نه یه وێ ببه خشی، له م نایه ته دا دوو قسه هه یه، یه کیکیان ئەوه یه که مه به سه ته له و که سه ی گری ماره یی به ده سه ته که باوکه، چونکه باوک ده توانی کچ به بچوکی ماره بکا و ئەگه ر ئەو کچه ته لاقدا وه ماره بیه کی دیاری بۆ دیاری کرابوو مافی نیوهی هه یه، به لام چونکه کچه منداله و خاوه ن (پا) نییه باوک ده توانی له نیوهی ماره یی کچی خوی خۆش بی و وه رینه گری، ئەمه قسه ی کۆنی ئیمامی شافیعییه (خ.ل) قسه ی دووهم ئەوه یه که گری

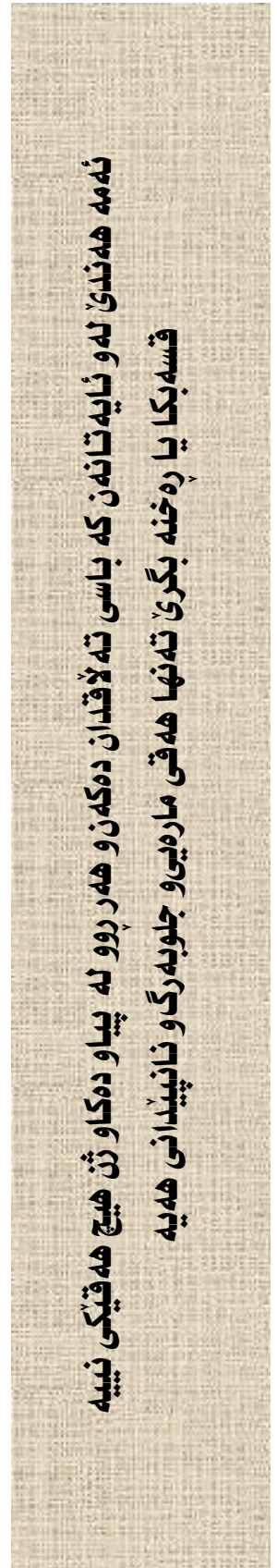
ئەوا بۆی نییه جارێکی تر ئەو ژنه ماره بکاته وه تا ژنه میردیکی تر نه کاته وه، جا ئەگه ر میردی دووهم ژنه که ی ته لاقدا به یه کجاره کی ئەوکاته گوناح نییه ئەگه ر میردی یه که م و ژنه بچنه وه لای یه کتری به ماره یکی تازه ئەگه ر پیاو و ابوو ئەمجاره ده ستوره کانی خوا دایناوه بۆ ژن و میردایه تی ده توانن پارێزگاری لیبکه ن، ئەمه یه فه رمان و رپبازی خوا بۆ گه لیکی وشیارو زانا.

به پێی ئەم نایه ته یه که هه ندێ له پیاوه نایینییه کان، ئەو ماوه یه کورت ده که نه وه به وهی ژنی سی به سی ته لاقدا و ماره ده که ن له یه کی که ده سه لاتیان به سه ریدا ده روا، پاش چوونی بۆ لای ژنه و له گه ل نووستنی، پێی ته لاق ده دن و سه ره له نوێ له میردی یه که می ماره ده که نه وه، به م که یه ن و به یه نه له کورده واریدا ده لێن (ماره به جاش).

لیره شدا هه ر پیاوه که کاربه ده سه ته، له وهی ژن بگه رپه یه نه وه لای خوی یان یه کجار ته لاقی بداو ده ستی لیبکاته وه و به ره لای بکا میردی دووهمیش هه روا یه، مافی ژن لیره دا هه ر ماره یی و درێژنه کردنه وه ی سی مانگه چاوه پوانییه که له کاتی ته لاقدا نی و نان دانیه تی ئەگه ر مندالی هه بوو و لای ژنه مانه وه، جا ئەم کاره ژنه پێی خۆشبی یان ناخۆشبی ئاره زووی بکا یان نه یکا ده سه لاتی نییه و ده سه لاتی هه ر ه ی میرده.

نایه تی (231-232) له سوره تی ئەلبه قه رده دا ده لێ (و اذا طلقتم النساء فبلغن اجلهن فامسكوهن بمعروف و لا تمسكوهن ضرارا. و اذا طلقتم النساء فبلغن اجلهن فلا تعضوهن ان ينكحن ازواجهن) واته ئەگه ر ژنانتان ته لاقدان به ته لاقی ره جعی و ماوه ی چاوه پوانیان ته وا و کرد به خۆشی و چاکی بیانگه رپه نه وه یان به خۆشی و چاکی به ره لایان بکه ن. مه یانگه رپه نه وه بۆ ئەوهی نازاریان بده ن و ماوه ی چاوه پوانییه که یان درێژبکه نه وه، به شیوه یه که ته لاقی ره جعیان بده دن و ماوه چاوه پوانییه که ته وا و ده بی ده یانگه رپه نه وه دووباره ته لاقیان بده نه وه و به م جوړه ژنه نه ده توانی میردی تر بکا و نه میرده که شی و هکو میرد رهفتاری له گه ل ده کا به م شیوه یه نازارو زیان به ژن ده گا، خۆ ئەگه ر میرد ئەمه ش بکا هه ر ئەوه یه حیسابی له گه لدا ده کری ده نا ژنه ه یچ رینگه یه کی به ده سه ته وه

الذین یظاهرون منکم من نسائهم ما هن امهاتهم الا الاتی ولدنهم انهم ليقولون منکرا من القول و زورا و ان الله لعفو غفور. و الذین یظاهرون من نسائهم ثم یعودون لما قالوا فتحریر رقبة من قبل ان یتماسا ذلك توعظون به و الله بما تعملون خبیر) له پیشه وه نه م نایه تانه مان ته فسیرو لیکداوه ته وه پیویست ناکا وه ری بگیریینه سهر زمانی کوردی، به لام نه مهش دیسان به لگه یه کی تره که ته نهها میرد سهر داری ته لاقدان و ماره کردن و گه راندنه وه ی ژنه و ژن هیج دهسه لاتیکی نییه.

نایه تی (2-1) له سورته ی نه لته لاق (یا ایها النبی اذا طلقتم النساء فطلقوهن لعدتهن و احصوا العدة و اتقوا الله ربکم. لا تخرجون من بیوتهن و لا یخرجن الا ان یأتین بفاحشة مبینه و تلك حدود الله و من یتعد حدود الله فقد ظلم نفسه. لا تدری لعل الله یحدث بعد ذلك امرا فاذا بلغن اجلهن فأمسکوهن بمعروف و اشهدوا نوبی عدل منکم و اقیموا الشهادة لله ذلكم یوعظ به من کان یؤمن بالله و الیوم الآخر و من یتق الله یجعل له مخرجاً) و اته نه ی پیغه مبه نه گهر ژنانتان به ره لا کردن له ماوه ی چاوه پروانیدا ته لاقیان بدهن و با ماوه ی چاوه پروانیه که ته واو بکه ن و له خوا بترسن له مالی خویمان وه دهریان مه نین نه وانیش با دهر نه چن له ماوه ی چاوه پروانی، مه گهر کاریکی ناشیرینیان لی پرویدا نه مهش سنووری خوییه، ههر که سیک سنووری خوا بیه زینتی دیاره خوئی تاوانباره. تو چوزانی؟ به لکو خوا پاش نه مه شتیکی تر دینیته کایه وه. نه گهر ماوه ی چاوه پروانیان ته واو کرد بیانگیریینه وه به خوئی یان لیین جیا ببنه وه به خوئی، بو نه م به به ستهش پیوا ی راست بکه ن به شایهت و با نه وانیش شایه تی بو خوا بدهن.

نایه تی (19) له سورته ی نه لنیساودا ده لی (و ان ارتم استبدال زوج مکان زوج و اتیم احداهن فنکارا فلا تأخڑوا منه شیئا اتأخڑونه بهتانا و اپما مبینا) و اته نه گهر ویستتان ژنیکی بگوپن به ژنیکی تر نه گهر به باریش زیرتان دابیته ژنه ته لاقدراره که، نابئی هیچی لیوهر بگرنه وه، نایا به درو گونا حیکی ناشکرا لییان وهر دگر نه وه. نه مه هندی له و نایه تانه ی که باسی ته لاقدان دهکن و ههر روو له پیاو دهکاو ژن هیج هه قتیکی نییه قسه بکا یا ره خنه بگری ته نهها مارییو جلوه برگا و نانپیدانی هه یه وه که له پیشه وه پرونکاره ته وه. نیستاش نه و گوفتارو ره فقتارانیه ی پیغه مبه (د.خ) ده گیری نه وه.

به دهست میرده که له نیوه ی خوئی خوشبئی و هه موو ماریی دیاریکراو بدری به ژنه، پالپشتی نه م قسه یه فه رموده ی نیمامی عه لیبیه (س.خ) که ده لی (نه وه ی گری نیکا حی به دهسته میرده). زور که سی تر هه ن و تو یانه گری به دهست میرده، له وانه نیبنو سیرین و سه عیدی نیبنو جو به یرو نیبنو لسه ییب، من خوشم و اتیده گم که مه به ست نه و که سیه که ژنه که ی لی ماره کراوه، چونکه مارییه که دوو پیشکی تیدایه نیو پیشکی هی ژنه که یه و نیوه که ی تری میردی ژنه که یه که نه میرده نه م مارییه ی دیاریکردوه جا ژن ههر هه قی نیوه ی هه یه، هه ریه که له و دو وانه یان پیوا مافی نه وه یان هه یه له به شه که ی خویمان خوشبئی و وازی لیبنین بو نه ویت، بو نه وهش ژنه مندالبئی مافی لی خوشبونی نییه نه وه دیاره باوک سهر دارو کار به دهسته له شوینیکی تره وه نه م مافه دراوه ته دهست باوک و وه لی نه م بو یه لی رهدا ناشکرایه مه به ست له گری به دهست میرده و باسی نه وهش نه کراوه که نایا میرد ده توانی له به شه که ی خوئی خوشبئی یا نه. له م نایه ته دا دهر ده که وئی که ههر میرد خاوه ن دهسه لاته له ته لاقدان و ژنیش ههر مافی نیوه ی ماریی هه یه نه گهر میرد له گه لی راینه بوارد بئی نه وکاته ژن ههر مافی جلوه برگی هه یه و هیچی تر.

نایه تی (241) له سورته ی نه لبه قهرده ده لی (و للمطلقات متاع بالمعروف حقا علی المتقین) و اته بو ته لاقدران جلوه برگی پیویسته له سهر خواپه رستان نه و ژنانه ی ته لاقدران هیشتا ماوه ی چاوه پروانیان ته واو نه بووه پیویسه جلوه برگیان بو بگری.

نایه تی (49) له سورته ی نه لئه حزابدا ده لی (یا ایها الذین آمنوا اذا نکحتم المؤمنات ثم طلقتموهن من قبل ان تمسوهن فمالکم علیهن من عدة فتمتعوهن و سرحوهن سرحا جمیلا) و اته نه ی نه وانه ی پرواتان هه یه نه گهر ژنانه ی پروادارتان ماره کردو له پاشان ته لاقتان دان پیش نه وه ی دهستیان لیبدن نیوه مافی نه وه تان نییه که ماوه ی چاوه پروانیان بو دابنن، جلوه برگیان بو بکه ن و به پیان بکه ن به جوانی. له م نایه ته دا بو ماره کردن و ته لاقدان خوا روو له پیاو دهکاو هیج قسه یه که بو ژن ناهیلیته وه، ته نهها مافی ژن لی رهدا نه وه یه که جلوه برگی بو بگری و پیی لینه گیری میردیکی دیکه بکا، دهنه نه و میرده ی خوشویستوه و ناره زوی لیبه تی لیی نییه هیج هه قی نییه ناتوانی ته لاقه که ی راگری.

نایه تی (2-1) له سورته ی نه لموجاده له ده لی (قد سمع الله قول التي تجادلک فی زوجها و تشتکی الی الله و الله یسمع تحاورکما ان الله سمیع بصیر.

حەدیسەکانی دەربارەی تەلاق

الاتسمع هذه ماتجهر به عند رسول الله) واته دهلی كونه ژنی ریفاعه هاته لای پیغمبەر (د.خ) گوتی لای ریفاعه بووم و تەلّاقی سی به سیی داوم و میردم به عەبدوپەحمانی کوپی ئەلزوبەیر کرد ئەویش ئەوهی هەیهتی وهک ریشوڵەئی ئەم کراسەمه (نەرم و شله) پیغمبەریش گرژییەوهو بەزی هاتی و گوتی دەتەوئی بگه پڕیتهوه لای ریفاعه، نا نابئ تا شیرینی ئەو نه چیرئی و ئەویش شیرینی تو نه چیرئی له مه شدا دەر ده کهوئی که ژن له تەلاقدان و گه پانهوه هیچی به دهست نییهو هه موو کار هه ر به دهست پیاوه. پیاوایه تی تر له م بابه ته زۆره به لام چونکه هه مووی له مه عنادا نزیکسی یه کن بویه نایانووسینهوه، هه ر کهس حه زده کا به بفرموئی ته ماشای کتیبی سه حیجی موسلیم به رگی ده یه م یا چواره م له چاپی مه کته به و مه ته به عی موحه مه د عه لی سه بیح و ئەلادوهو قاهیره) بکا.

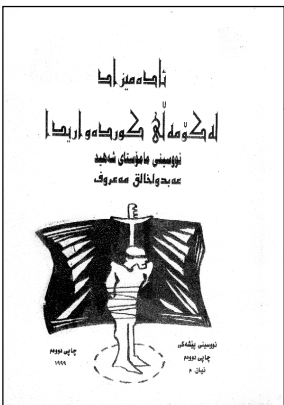
ئەو جار مه زه به بی شافیعی وهک له کتیبی (ئه لئوم) نووسینی ئیمام ئەبی عه بدیلا موحه مه د و بنو ئیدریسی ئەلشافیعی (150-204) به رگی پینجه م چاپی (شركة الطباعة الفنية المتحدة، القاهرة) لاپه ره (179) له باسی تەلاقدا ده لی:

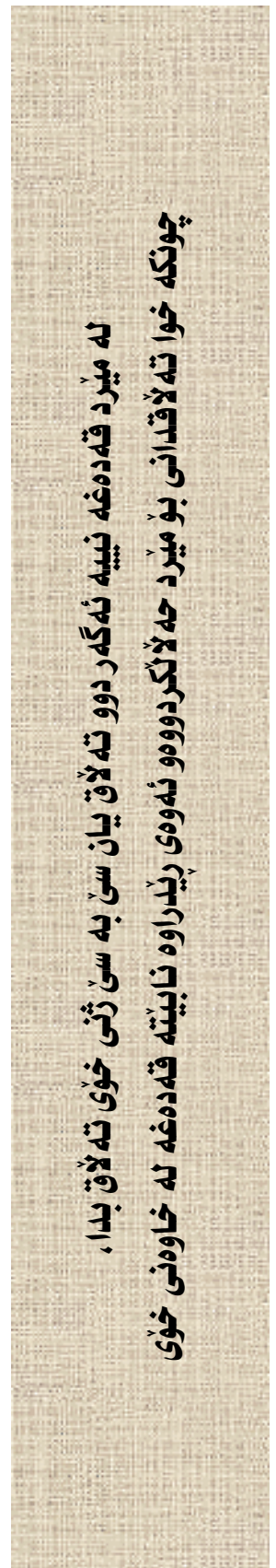
أباحة الطلاق

(اخبرنا الربيع بن سليمان قال قال الشافعي) قال الله عزوجل (اذا طلقتم النساء فطلقوهن لعدتهن) الآية و قال (لا جناح عليكم ان طلقتم النساء ما لم تمسوهن) و قال (اذا نكحتم المؤمنات ثم طلقتموهن) الآية و قال (ان اردتم استبدال زوج مكان زوجا) و قال (الطلاق مرتان فامسك بمعروف او تسريح باحسان) مع ما ذكرته من الطلاق في غير ما ذكرت و دلت عليه سنة رسول الله (ص) من اباحة الطلاق، فالطلاق مباح لكل زوج لزمه الفرض) ئیمام ده لی به پیی ئەو ئایه تانه و قسه ی پیغمبەر له باره ی تەلّاقدان ژن تەلّاق هه لاله بو هه ر میردیک که نه رکه کانی ئیسلامی له سه ره واجیب بی، واته پیاوه ئاقل بی و خوئی ناسبی.

جزمی ده یه م لاپه ره (60) له سه حیجی موسلیم ده لی (حدثنا يحيى بن يحيى التميمي قال قرأت علی مالک ابن انس عن نافع عن ابن عمر انه طلق امراته و هي حائض في عهد رسول الله (ص) فسأل عمر بن الخطاب رسول الله (ص) عن ذلك فقال رسول الله (ص) مره فليرجعها ثم لیترکها حتی تطهر ثم تحيض ثم تطهر ثم ان شاء امسک و ان شاء طلق قبل ان یمس فتلك العدة التي امر الله عزوجل ان يطلق لها النساء) ده لی کوپه که ی عومه ر ژنه که ی خوئی تەلّاقدا له کاتی کدا ژنه که ی له عاده ی شه هریدا بوو (حه ین)، ئەم پوو داوه له سه رده می پیغمبەردا (د.خ) پوویداوه. عومه ری کوپی خه تتاب له م باره یه وه له پیغمبەری پرسی پیغمبەر (د.خ) وتی فه رمانی پییکه با بیگی پڕیته وه له پاشا لیی بگه ری تا پاک ده بیته وه و جار یکی تر ده که ویته وه عاده ی شه هری (حه ین) و جا پاک ده بیته وه ئەنجا ئەگه ر حه زیکا ده یگی پڕیته وه ژیر سیبه ری خوئی و گه ر حه زیش بکا تەلّاقی ده دا پێش ئەوه ی ده ستی بگه یه نی تی، ئا ئەمه یه ئەو چاوه روانییە ی که خوا فه رمانی پیکردوه که ژنی تی دا تەلّاق بدری. ئایه ته که ش ئەمه یه که ده لی (ان طلقتم النساء فطلقوهن لعدتهن) له م حەدیسە ش دیاره که به بی ئاگاداری و پرسی ژن، ژن تەلّاق ده درئ پیاو به ئاره زووی دلی خوئی هه رکاتی بیه وی تەلّاقی ده داو حه زیش بکا ده یگی پڕیته وه ژیر سیبه ری خوئی.

حەدیسکی تر ده لی (حدثنا ابوبکر بن ابي سيبه و عمرو الناقد و اللفظ لعمر و قال حدثنا سفيان عن الزهري عن عروة عن عائشة قالت جاءت امرأة رفاعة النبي (ص) فقالت كنت عند الرفاعة فطلقني فبت طلاقي فتزوجت عبدالرحمن بن الزبير و ان ما معه مثل هدية الثوب فتبسم رسول الله (ص) فقال اتريدین ان ترجعي الی رفاعة؟ لا حتی تذوقی عسیلته و یذوق عسیلته قالت و ابوبکر عنده و خالد بالباب ينتظران یؤذن له فنادی یا ابا بکر

(قال الشافعي رحمه الله: أختار للزوج ان لا يطلق الا واحدة ليكون له الرجعة في المدخول بها و يكون خاطبا في غير المدخول بها و متى نكحها بقيت له عليها اثنان من الطلاق و لا يحرم عليه ان يطلق اثنين و لا ثلاثا لأن الله تبارك و تعالى أباح الطلاق و ما اباح ليس بمحضور على اهله و ان النبي (ص) علم عبدالله بن عمر موضع الطلاق ولو كان في عدد الطلاق مباح و محضور علمه ان شاء الله تعالى اياه لأن من خفي عليه ان يطلق امرأته طاهرا كان مايكره عن عدد الطلاق و حيب لوكان مكروه اشبه ان يخفي عليه. و طلق عويمر العجلاني امرأته بين يدي النبي (ص) ليعلمه و جماعة من حضر، و حكمت فاطمة بنت قيس ان زوجها طلقها البتة يعني و الله اعلم ثلاثا فلم يبلغنا ان النبي (ص) نهى عن ذلك، و طلق ركانة امرأته البتة و هي تحتمل واحدة و تحتمل ثلاثا فساله النبي (ص) عن نيته و احلفه عليها و لم نعلمه نهى ان يطلق البتة يريد بها ثلاثا و طلق عبدالرحمن بن عوف امرأته ثلاثا) ئيمام دهلى سه ريشكى دراوه ته ميرد به يهك ته لاق بو نه وهى بگه رپيته وه لهو ژنهى چوه ته لاي، نهو ژنهى هيشتا نه يگواز تووه ته وه ده گه رپيته وه به خواستى ژنه جاريكى ترو كه گواستيه وه هيشتا دوو ته لاقى ده مينى، له ميرد قهدهغه نييه نه گهر دوو ته لاق يان سى به سى ژنى خوئى ته لاق بدا، چونكه خوا ته لاقدانى بو ميرد حه لال كردوهو نه وهى ريدراوه نابيته قهدهغه له خاوهنى خوئى و پيغه مبهه (د.خ) كه عه بدولاي كورى عومهرى فيرى شوينى ته لاقدان كرد نه گهر خراپيه كه له ژماره ي ته لاقدان هه بوايه نه ويشى فيرده كرد چونكه كه سيك نه زانى ژنى له كاتى پاكي ته لاق بدا نه گهر ژمارهش خراپايه ده بوو نه ويشى نه زانى و پيغه مبهه (د.خ) پيى بگوتبايه جگه له مهش عوه يميرى كورى عه جلانى ژنه كهى له پيش پيغه مبهه (د.خ) سى به سى ته لاق دا پيش نه وهى پيغه مبهه فرمانى پيى كاو ناگادارى بكا كه ژنه كهى به (ليعان) ته لاق ددرى جا نه گهر خراپيه كه له ژماره دا هه بوايه پيغه مبهه (د.خ) پيى ده گوهت وا مه كه بو نه وهى خوئى و نهو خه لكه ي نه ويش بزائن. فاتيمه ي كچى قهيس ده گيرپيته وه كه ميرده كهى ته لاقى يه كجارى داوه واته سى به سى (خواه زانى) پيمان نه گه يشتووه كه پيغه مبهه (د.خ) گوتبتي وا مه كه ن، ههروه ها

ره كانه ناويك ژنه كهى خوئى به يه كجارى ته لاقدا كه دوولاي هه لده گرت يه كه م يهك ته لاقه و سى ته لاقه پيغه مبهه (د.خ) له نيازى پرسى كه نيازى چهند ته لاق بووه وه له سه ريشى سوينديدا، نه ويش دياره نيازى سى ته لاقه بووه وه نه مانزانويه پيغه مبهه (د.خ) گوتبتي وا مه كه ن عه بدولپرهمانى كورى عه وف ژنه كهى خوئى سى به سى ته لاق داوه. جا نه كه هه ر نه وهنده پياو ده توانى رووبه رووى ژنه كهى ته لاقى بدا به لكو له دووره وهش به نامه ده توانى ژنه كهى خوئى ته لاق بدا كه ژنى به دبه خت ناگاي له هيچ نييه، وهك له لاپه رهى (181) ي هه مان سه رچاوه دا ده لى (قال الشافعي رحمه الله اذا كان رجل غائب عن امرأته فاراد ان يطلقها للسنة كتب اليها "اذا اتاك كتابي هذا وقد حضت بعد خروجي من عندك فان كنت طاهرا فانت طالق" و ان كان يعلم انها حاضت و طهرت و هو غائب كتب اليها "اذا اتاك كتابي فان كنت طاهرا فانت طالق و ان كنت حائضا فاذا طهرت فانت طالق" ..).

واته نه گهر ميرد له ژنه كهى بز بوو ويستى ژنه كهى ته لاق بدا به پيى فرمانى پيغه مبهه (د.خ) كه ته لاقى سوننه ي پيده لين نه ويش نه وهيه ژن له كاتى پاكي ته لاق بدرى. بوئيه بو ژنه كهى ده نوسى (نه گهر نه م نامه يه ي منت پيگه يشت و كه من له لاي تو درچووم نه تو بينويژ بووى، نه گهر پاكي ته لاق كه وتبى) ته لاقه كه ده كه وئى. نه گهر ميرد زانى ژنه كهى پيش درچوونى كه وتوه ته بينويژى و نه چووبوه لاي يان زانى كه بينويژ بووه و پاك بووه ته وه خوئى دوره ليى بوئى ده نوسى (نه گهر نامه ي منت پيگه يشت نه گهر پاكي ته لاق كه وتبى نه گهر بينويژيشى هه ركاتى پاك بوويته وه ته لاق كه وتبى) ته لاقه كه ده كه وئى.

(و اذا قال الرجل لأمرأته التي تحيض انت طالق ثلاثا سنة وقعن جميعا معا في وقت طلاق السنة) واته نه گهر ميرد به ژنه كهى خوئى كه له وان هيه بينويژى ده بينى (مندال نا) گوت هه رسى ته لاق كه وتبى به ته لاقى سوننه ت هه رسىك پيكه وه ده كه ون له كاتى پاكي ژنه. لاپه ره (254) له هه مان كتيب (قال الشافعي رحمه

الله (ملك الله تعالى الأزواج الطلاق فمن طلق من الأزواج و هو بالغ غير مغلوب على عقله جاز الطلاق لأنه تحريم لأمراته بعد ان كانت حلالا له فسواء كان صحيحا حين يطلق او مريضا فالطلاق واقع) ئيمام دهلى خوا ته لاقى داو ته مېردان هەر مېردىك كه خوى ناسيبى و هوشى له دهست نه دابى، ته لاقى دروسته، چونكه ته لاق قه دهغه كړدى ژنيه تى له خوى پاش نه وهى لىي حه لال بووه، جا مېرد له شى ساغ بى له كاتى ته لاقداندا ته لاقه كهى ده كه وى.

(قال الشافعي رحمه الله: و من شرب خمرا او نبیذا فاسكره لزمه الطلاق و الحدود كلها و الفرائض و لا تسقط المعصية بشرب الخمر و المعصية بالسكر من النبيذ عنه فرضا و لا طلاقا) دهلى نه گهر كه سىك عاره قى خوارده وه يان ئاوجو (بیره) و سه رخوش بوو ژنه كهى خوى ته لاقدا ته لاقه كهى ده كه وى و سزای شه رعیشى له سه ر ده بى و هه روه هاش فه رزه كان گوناح كړدن به خواردنه وهى عاره ق و سه رخوش بوون به خواردنه وه و ئاوجو فه رزو ته لاق له سه ر لانا باو له

دهست نادا. نه مه قسهى ئيمامى شافيعيه (خ.ل) جا نه وه له كوى هات نه و كه سهى دهلى ژن مافى ته لاقى له گه ل مېرد يه كسانه يان دهلى نه وان كو لكه مه لان كه ته لاقيان له به رده ست پيا و دانا وه ژنيان بې به ش كړدوه، ده بى نه و كه سهى نه م قسانه ي له كوى هي نابى، ژنه ي دانيشتوى مال دلخوش به مال و مندالى يا ژنيكى خوينده وارى خه ريكي دهرس گوتنه وه و خزمه تى و لات و ميلله ته كهى بى له قوتا بخانه و يان له نه خوشنانه و شوينى تر، مېردىكى سه رخوش له خويه وه هه ر به هه وه س و ئاره زوو يا ده مه قالى يه كى روژنيك له روژنانى به سه رچوو به سه رخوشى بكه وېته بېرى و ژنه كهى سى به سى ته لاق بډاو ته لاقه كه ش ده كه وى و تا ژنه مېردىكى ديكه نه كاته وه تازه نابى له گه ل نه و مېرده بمينى يا منداليش هه بن. نه مه يه حوكمى فيقهى ئيسلامى و له سه ر زارى پيغه مبه ر (د.خ) و راي ئيمامى شافيعى. ئيدى نه و كه سانه ي به مه ي رازى نين دياره موسولمان نين و پرواشيان به ئيسلامه تى نييه، بويه نابى به ناوى ئيسلام قسه يان پروا وېشتوى بخرين.

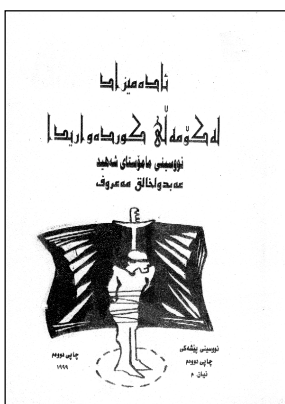
ماره كړدن و چنه دژنى

هه رچه نده نه و نو سه رو چيرؤ كنو وسانه ي باسمان كړدن له خه يالى خو ياندا ماره و ته لاق و تنه ا يه ك ژنيان ده ستنيشان كړدوو به ناوى ئيسلامه وه و ژن و پياويان وه ك يه ك هاو تا له قه له م دابوو، به لام به داخه وه خه ياله كه يان دريژهى نه كي شاو له سه ر رېبازى ئيسلام وه كه فى سه ر ناو بلاو و ون بوون فه رموون نه وهى له دواوه دى حوكمى ئيسلامه له ماره كړدن و تا چنه د ژنيش دروسته بو پيا و له يه ك كاتدا.

ئا يه تى (3-4) له سوره تى نه لنيسا دا ده لى (و ان خفتم الا تقسطوا في اليتامى فانكحوا ما طاب لكم من النساء مثنى و ثلاث و رباع. فأن خفتم الا تعدلوا فواحدة او ما ملكت ايما نكم ذلك ادنى الا تعدلوا و اتوا النساء صدقاتهن نحلة فان طبن لكم عن شيء منه فكلوه هنيئا مريئا) واته نه گهر

ترسان له وهى كه نه توانن جي به جى پيوست بكن به رامبه ر به و كچه بى باوكانه ي لاتانن، يا خود ترسان له وهى كارى خراپيان له گه لدا بكن، نه وا له و ژنانه ي دلخواز تانن دوو دوو و سى سى و چوار چوار بينن، نه گهر ترسان له وهى، يه كسانى له نيوانياندا نه كهن نه وا تنه ا ژنيك، به سه. يا به كه نيزه ك خو تان دا بين كهن و ئيكتيفا بكن نه مه يان با شتره بو نه وهى خيرانتان زور نه بى، ماره يى ژنان به ته واوى بده ن نه گهر به، خو يان شتيكيان ليخوش بوون نه وا بيخون و له، گيان تان خوشبى. مه به ست له دوو دوو سى و سى و چوار چوار نه وه نييه كه پي كه وه دووان يان سيان يان چوار پي كه وه به ينن به كو مه به ست نه وه يه كه ده توانن له دوو ژن تا چوار ژن پي كه وه له يه ك كاتدا له ژير سي به رتان بن، به مه رجيك كه جوړه عه داله تيك و يه كسانى يه ك له سه شى

نه مه يه حوكمى فيقهى ئيسلامى و له سه ر زارى پيغه مبه ر (د.خ) و راي ئيمامى شافيعى. ئيدى نه و كه سانه ي به مه ي رازى نين دياره موسولمان نين و پرواشيان به ئيسلامه تى نييه. بويه نابى به ناوى ئيسلام قسه يان پروا وېشتوى بخرين

سوار حدثنا سليمان بن المغيرة عن ثابت عن انس قال كان للنبي (ص) تسع نسوة فكان اذا اقسام بينهن لا ينتهي الى المرأة الاولى الا في تسع فكن يجتمعن كل ليلة في بيت التي يأتيها فكان في بيت عائشة فجاءت زينب فمد يده اليها فقالت هذه زينب فكف النبي (ص) يده فتقاولتا حتى استخبا و اقيمت الصلاة فمر ابوبكر على ذلك فسمع اصواتهما فقال اخرج يا رسول الله الى الصلاة واحث في افواهن التراب فخرج النبي (ص) فقالت عائشة الآن يقضي النبي (ص) صلاته فيجيء ابوبكر فيفعل بي و يفعل فلما قضى النبي (ص) صلاته اتاها ابوبكر فقال لها قولا شديدا و قال اتصنعين هذا) واته پيغهمبهر نو ژنی هه بووه له يهك كاتدا جا كه بهشي دهكرده دهگه شسته وه لای ژنی يهكهم له نويان نه بوايه، واته به سهر هه مووياندا ده سووراو نويهم جار دهگه يشته وه ژنی يهكهم، ژناني پيغهمبهر (د.خ) هه موو شهو له مالي شهو ژنه ي كه نوبه ي بووه كو بوونه ته وه نيواره يهك له مالي عائشه بوو كه زهينه به ي ژنی پيغهمبهر هات و پيغهمبهر يش دهستی بو دريژكردو عائشه گوتی ئەمە زهينه به يه و پيغهمبهر يش (د.خ) دهستی خوئی كي شايه وه و ئیدی عائشه و زهينه به ليك وه دنگ هاتن هه تا دهنگيان بهرز بووه و هاويران ليههستا، لهو كاته دا بانگی نويز دراو نه بو به كر (خ.ل) باوكی عائشه به ويذا تيپه پري و گوئی له دهنگيان بوو گوتی نه ي پيغهمبهر ي خوا ده رچو بو نويزو خو ليان له دم بكه، پيغهمبهر يش (د.خ) ده رچوو عائشه گوتی ئیستا پيغهمبهر له نويز ده بيته وه و نه بو به كر دی شه و هاو شه وهام پیده كات، كه نويز ته و او بوو نه بو به كر هه ر قسه ي توندى به عائشه ي كچی گوت، گوتی ناوا ده كه ي؟ وهك (نه وه وي) باسی دهكا ژنه كانی پيغهمبهر (د.خ) له وكاته دا ئەمانه بوون (عائیشه، حهفسه، سهوده، زهينه به، ئوممی سهلمه، ئوممی حهبيبه مهيمونه، جووه يريه، سهفييه) خوا لييان خو شبي و دوو كه نيزه كيشی هه بووه كه ناويان (ماریيه و په يحانه) بووه. له م حهديسه وهك من بوی دهچم چوار شت بهدی دهكری.

ميردايه تي به لای كه م به كرده وه له نيوانياندا بكن، نهگه ر ميژد زانی شه وه ي پيناكري شه واته نها يهك ژنی نازاد به سه له گه ل چه ند ده توانی كه نيزه كي هه بي. به لام نايا يهكسانی و عدالت له نيوان ژنه كاندا چونه و چون راگير دهكري شه و له نايه تي (129) له سوره تي نه لنيسادا دياری كرده وه ده لي (و لن تستطيعوا ان تعدلوا بين النساء و لو حرصتم فلا تميلوا كل الميل فتذورها كالمعلقة) واته ناشتوانن يهكسانی له نيوان ژنان بپاريژن هه رچه ند هه وليش بدن و سوورين له سهري، به لام وا مهكهن وازی لي بهينن به جوړيك وهك هه ليه سار دراوي، كه نه شه وه يه ژن و ميردايه تي له گه لدا دهكري و نه شه وه يه كه بتوانی ميژديكي تر بكا له و ناوه دا ده سوپيته وه. وهك كورده واری ده لي ن له نيو چالان و مالانيان هيشتوته وه. ئەمه ته فسيري نايه تي (فان خفتم الا تعدلوا) نهگه ر ميژديك ويستی ژنی تر بهينن، نهگه ر له خوئی رانه ده بينی كه ده توانی ئەم يهكسانیيه له نيوانياندا بپاريژي با به يهك ژن بهس بكاو هي تر نه هينن، به لام نهگه ر له خوئی رابينی كه ده توانی ژنه كه ي پيشوي وهك (نه نازادو نه ميژدان) لي نه كا شه و ده توانی ژنی تر بهينن و بوی حه لاله جا كي هه يه نه توانی ئەمه بكا؟! هه روه كو كردارو ره فتاری پيغهمبهر (د.خ) مه عنای ئەم نايه ته پونده كاته وه هه روه ها هاوه له كانی پيغهمبهر (د.خ) چونكه نهگه ر شه وانه بيانزانيايه شه و نه ده ي تو زقاليك له پرووی نايينه وه گوناحي تيدياه، له ژنيك زياتريان نه ده هينا هه روه كو نهگه ر پيناخوش بوونی وای تيا بوايه پيغهمبهر نو ژنی نه ده هينا كه هه موو پروايه ته كان يه كيان گرتوو كه پيغهمبهر (د.خ) له يهك كاتدا نو ژنی هه بووه و هه نديكيش ده لين دوانزه ژنی هه بووه له يهك كاتدا، بي له كه نيزه ك و جگه له و ژنانه ي كه هه ر بو پيروزی و ته به رك خويان پيشكesh پيغهمبهر (د.خ) كرده وه، ئەمه ش شه و حهديسه يه كه ده لي پيغهمبهر (د.خ) نو ژنی هه بووه پيكه وه له يهك كاتدا.

سه يحيی موسليم جزمی چواره م ده لي (حدثنا ابوبكر بن ابي شيبه حدثنا شباية بن

نه گه ر ميژديك ويستی ژنی تر بهينن و له خوئی رانه ده بينی كه ده توانی ئەم يهكسانیيه له نيوانياندا بپاريژي با به يهك ژن بهس بكاو هي تر بهينن، به لام نهگه ر له خوئی رابينی كه ده توانی ژنه كه ي پيشوي وهك (نه نازادو نه ميژدان) لي نه كا شه و ده توانی ژنی تر بهينن و بوی حه لاله

یه کهم: که پیغهمبهر (د.خ) نو نژی هه بووه پیگه وه له یه کاتدا.

دووه م: راگرتنی یه کسانى له نیوانیاندا ئه وه بووه هه ر شه وهى لای یه کیکیان نووستووو و هه زیشی کردووو له گه ل یه کیکی تر بنوی وه که نوبه تی عایشه بووه دهستی بو زهینه به دریز کردووو.

سییهم: ئه وه یه که ئه بو به کر به سوکی ته ماشای ژنانی کردووو به پیغهمبهری گوتووو خو لیان له دم بکه. پیغهمبهریش هیچ پی ناخوشییه کی پیشان نه داوه هه ر چه نده عایشه کچی خو ی بووه ئه گه ر قسه ییشی پی پی بلی لایه نی باو کایه تی و کچایه تی پی تی ده چی به لام نیستا که ژنی پیغهمبهره و زهینه به که پورزای پیغهمبهر بووه و ژنی شی بووه، که پییان بگوتری خو لیان له دم بکه قسه یه کی سوکه و بو مرو ف به کار نایه، له بنه رتدا ئه م وشه یه بو گسوک به کار ده بری لی رده دا در ده که وئی که بایه خ به ژن نه دراوه و به هه ندیان هه ل نه گرتووو.

چوارهم: ئه وه یه که ژنانی پیغهمبهر هه زیان نه کردووو پیغهمبهر (د.خ) ئه وه هه موو ژنه ی هه بی یان ژنی تر بی نی، چونکه ئه گه ر وانیه نه ده بوو عایشه له گه ل زهینه به دا به دهنگ بی له سه ر ئه وه ی نوبه تی خو ی بووه و پیغهمبهر (د.خ) دهستی بو زهینه به دریز کردووو، ئه گه ر ژن رایه کی مان هه بوایه قبو لیان نه ده کرد پیا و ئه وه نده ژن بی نی یان له یه ک زیاتر وه که له هه دیسی سه حی موسلیما هاتووو ده لی (حدثنا ابو کریب محمد بن العلاء حدثنا ابو اسامة عن هیشام عن ابیه عن عائشة قالت کنت اغار علی اللاتی وهین انفسهن لرسول الله (ص) و اقول و تهب المرأة نفسها؟ فلما انزل الله عز و جل ترجي من تشاء منهن و تووي اليه من تشاء و من ابتغيت ممن عزلت. قالت قلت و الله ما اری ربك الا و يسارع في هواك) واته عایشه گوتی من دلگران ده بووم له و ژنانه ی که خو یان پیشکه شی پیغهمبهر ده کردو ده مگوت ژن چو ن خو ی پیشکه ش ده کا؟ کاتی خوا نایه تی نارد بو ئه وه ی هه زیکه ی دوای ده خه ی و ئه وه ی ئاره زووشی بکه ی ده یه نیته لای خو ت و ئه وه ی ئاره زووت کرد له وانه ی دوورت خستونه ته وه ده یان هینیته وه. ده لی گوتم به

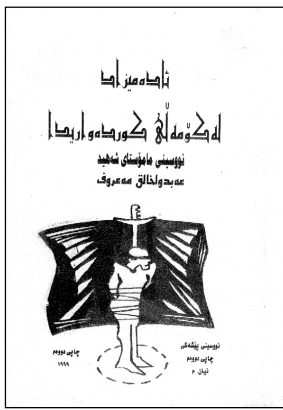
خودا و بزانه خوایه کهت په له یه تی له جیه جیکردنی ئاره زوو ه کانت.

هه دیسیکی تر که ته نها (تورموزی) به شداری گپرا نه وه ی نه کردوه پی نه که ی تر گپرا و یانه ته وه که له کتیبی (التاج الجمع اصول فی احادث الرسول) تالیف الشیخ منصور علی ناصف من علماء الأزهر الشریف، و علیه غایه المأمول شرح التاج الجامع للاصول. چاپی سییهم (1961ز) لاپه ره (380) ده لی (عن انس (رض) قال: کان النبی (ص) یطوف علی نسائه فی الیلة الواحدة و له (ص) یومئذ تسع نسوة رواه الخمسة الا الترمذی) له شه رحه که یدا ده لی (فکان یطوف علیهن احيانا فی لیلة واحدة و یواقعن و کان الله اعطاه قوة علی ذلك معجزة له (ص) کما کان سلیمان علیه السلام) واته له ئه نه سی ده گپرا نه وه ده لی پیغهمبهر (د.خ) له شه و یکدا به سه ر هه موو ژنه کانیدا ده گه ر ئه و کاته ش نو ژنی هه بووه. وه شه رحه که ده لی و بووه له شه و یکدا به سه ر هه موویاندا گه ر او وه له گه ل هه مووشیان نووستووو خوا ئه وه هیزه ی داوه تی وه موعجیزه ی هه ره کو سوله یمان پیغهمبهر (د.خ) ئه وه هیزه ی هه بووه، چونکه سه د ژنی هه بووه.

له هه دیسیکی تر دا ده لی (عن ابن عباس (رض) قال توفی النبی (ص) و عنده تسع نسوة و قالت عائشة (رض) ما توفی النبی (ص) حتی احل الله له ام یتزوج من النساء ماشاء رواهما (النسائی) واته له کو پی عه باس ده گپرا نه وه که پیغهمبهر (د.خ) کاتی که مردووو نو ژنی هه بووه، له عایشه (خ.ل) ده گپرا نه وه که پیغهمبهر (د.خ) نه مردووو تا وه کو خوا بو ی هه لال کردووو هه ر چه نده هه زه ده کا ژن بی نی. ئه م دوو گو فتاره نه سائی روایه تی کردوون.

له غایه ته لومه ئمول شه رحی تاج ده لی: یه کهم جار ژن هینان بو پیغهمبهر (د.خ) بی سنوور بووه و چه ندی هه زیکردایه بو ی هه لال بووه بی نی، به لام له پاشدا بو ی دیاریکرا و سنوری بو دانرا ته نها که نیزه ک بی سنوور دانان مایه وه. واته له که نیزه ک چه ندی هه بی و ئاره زووی بکا بو ی ئازادو هه لاله. له هه مان کتیب لاپه ره (281) دا ده لی: پا ز له زور ژن هینانی پیغهمبهر (د.خ) زور شتن. له وانه په یدا کردنی خزم و یاره، تا به توانابی به رامبه ر دو ژمنانی نیسلام و بتوانی په یامی خوا

یه کهم جار ژن هینان بو پیغهمبهر (د.خ) بی سنوور بووه و چه ندی هه زیکردایه بو ی هه لال بووه بی نی، به لام له پاشدا بو ی دیاریکرا و سنوری بو دانرا و ته نها که نیزه ک بی سنوور دانان مایه وه.

قورئاندا نبييه ئەم كارەى پى خراپ بى، له پاشا ئەوانه هەردوکیان وهك له قورئاندا دەلى نىردراوى پىغه مبهري خوابوون، بۆيه ئەم حوکمه خوى دەمىنى.

ئايهتى (36-37) له سورەتى ئەلئەحراب دەلى (و ما كان لمؤمن ولا مؤمنة اذا قضى الله ورسوله امرا ان يكون لهم الخيرة من امرهم و من يعص الله ورسوله فقد ضل ضلالا مبينا. ان تقول للذي انعم الله عليه امسك عليك زوجك و اتق الله و تخفي ما في نفسك ما الله مبديه و تخشى الناس و الله احق ان تخشاه. فلما قضى زيد منها وطرا زوجناكها لكي لا يكون على المؤمنين حرج في ازواج ادعيائهم اذا قضوا منهن وطرا و كان امر الله مفعولا) واته هيچ كهس له پياو و ژنى موسولمان ريگه سهرپشكيان نبييه له كاريك كه خواو پىغه مبهري برياريان له سه ر دابى و ههركهسى به گوئي خواو پىغه مبهري نه كا ئەوا ريگهسى بزرو ون كردوو. ئەتو ئەى پىغه مبهري كه بهو كه سهى خواو خوت چاكه تان له گه لدا كردوو ده لى نا نا ژنه كهى خوت بگهرو به ره لاي مه كه ئەوهى له دلى خوتتا دهيشاريته وه وا ئاشكرائى ناكاهه له خه لكى ده ترسى! له خوا بترسى راست تره. كه زه يد ماوه يه كه له گه ل ژنه كهى پايى بواردو كارى پىنه ما له تۆمان ماره كرد بۆ ئەوهى ببيته ياساو ريباز بۆ موسولمانان و ناشيرىنى و شوينى تانه و توانجى تيدا نه ميني ئەگه ر موسولمانان ژنى ئەو كه سانه ماره بكه نه وه كه به كورپ خويانيان له قه لاهم داوون پاش رپواردنى ماوه يه كه له گه لئاندا ئاوا ده بى فرمانى خوا جيبه جى بكرى.

وهك تهفسيرى به يزواى دهگيرپته وه ده لى: ئەم ئايه ته ده باره ي زه ينه بهى كچى جهش كه كچه پوورى پىغه مبهريه (خوشكى باوكى) و ناوى ئومه ييهى كچى عه بدولموته لىب بووه. پىغه مبهري (د.خ) چوو ته خوازى ينى زه ينه به بۆ زه يدى كورپى حارىسه كه پيشتر عه بد بووه و پىغه مبهري (د.خ) ئازادى كردوو وه به كورپى خوئى ناو بردوو، جا زه ينه به وه براكهى عه بدوللا قبوليان نه كردوو، پاشان ئەم ئايه ته هاته خواره وه له سه ر فرمانى خواو پىغه مبهري بۆيه قبوليان كـرد وه زه ينه به

به جى بگه يه نى، له و شتانه موشه پرف بوونى هه ندئ عىلى عه رب به خزميه تى و زاويه تى پىغه مبهري (د.خ) ديسان له و شتانه به رپه رچ دانه وهى قسه ي كافه كان كه ده يانگوت پىغه مبهري (د.خ) جادووگه ره و خه لكىكى ناعه رب ئەم قسانه ي فيرده كا.

له وانه يه له عاده ت به ده ر له گه ل ژن نووستن له كاتى كدا خواردنى كه م بووه و خواردنه وه شى كه م بووه، عه ره بيش خو وه لده دن و خو وه لده كيشن به وهى كه (كه م خو و زو ر په رن) ئەمه ش لاي عه رب نيشانه ي پياوه تى ته وا و كه له مي ردييه، وهك له هه ديسى ئومى زه رعدا هاتوو ته وتن.

جا ئەم هه ديسانه هه مووى به لگه ي باوه ر پي كراون له پىغه مبهري (د.خ) نو ژنى له ژي ر سي به ر بووه له يه ك كاتدا و پي كه وه، بى له كه نيزه ك ئايه تى (25) له سورەتى ئەلنيساندا ده لى (و من لم يستطع ان ينكح المحصنات المؤمنات فمن ماملكت ايمانكم من فتياكم المؤمنات و الله اعلم بايمانكم بعضكم من بعض فانكحوهن بان اهلهن و آتوهن اجورهن) واته كه سيك ده ستى ئەوه نده دري ژ نه بوو كه ژنى موسولمانى ئازاد و پاك بينى با له و ژنه ده سه كه و توه انه ي موسولمان بوون بينى و ماره شيان بكه ن به ده ستوو رو پيدانى خاوه نه كانيان و كرپى خو شيان به نى، واته ماره ييان به نى. لي ره شدا ئايه ت هه ر پوو له پياو كردوه كه چو ن ژن بينى و چو ن ره فتارى له گه لدا بكا ئي تر هيچ رايه ك بۆ ژن ديارى نه كراوه.

ئايه تى (27) له سورەتى ئەلقه سه س دا ده لى (قال اني اريد ان انكح احدى ابنتي هاتين على ان تا جرنى ثمانى حجج) واته شو عه يپ پىغه مبهري به موساى گوت: ده مه وى يه كه يك له م دوو كچانه مت لى ماره بكه م به مه رجى هه شت شه رتان كارم بۆ بكه ي. ئەم ئايه ته ده باره ي موسا پىغه مبهري شو عه يپ پىغه مبهري (س.ل) ده دوئى كه موسا له ميسر زه لاميكي كوشت و هه لات و چوه ئەو شوينه كه كچانى شو عه يپ مه رپان ئاوه داو موسايش يارمه تيدان له ئاودانى مه ره كان و شو عه يپ كه زانى پيا ويكى چاكه و ده توانى يارمه تى بدا داواى لي كرد كه هه شت شه رتان لاي بمينى و كارى بۆ بكا ئەويش له برى ئەمه يه كه يك له دوو كچه ي بداتى لي ره دا هيچ يه ك له كچه كان مافى هه لبراردن و رايان نه بووه و موسا سه رپشك بوه كه يه كيكيان هه لبري ري، ئايه تى تريش له

ههركهسى به گوئي خواو پىغه مبهري نه كا ئەوا ريگهى بزرو ون كردوو
هه يچ كهس له پياو و ژنى موسولمان ريگهى سه رپشكيان نبييه له كاريك كه خواو پىغه مبهري برياريان له سه ر دابى و

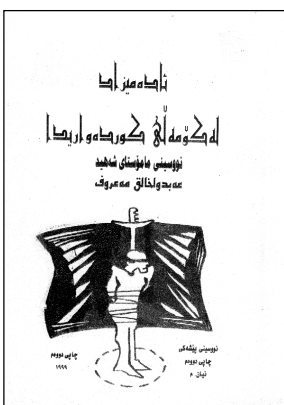
ارسل رسول الله (ص) يذكرك قالت ما انا بصانعه شيئاً حتى اوامرا ربي فقامت الى مسجدها و نزل القرآن و جاء رسول الله (ص) فدخل عليها بغير اذن) واته كه چاوه پروانى زهينه به ته واو بوو پيغهمبه به زهيدى گوت بچو بولاى زهينه بو بومي بخوازهو زهيديش چووه لاي زهينه به له كاتيكا زهينه به هه ويرى ده شيلا زهيد ده لئى: كه چاوم پيكهوت گه وره بوو له بهر چاوم تاوه كو نه متوانى ته ماشاي بكم و پشتم تيكرد به ره و پاش گه پامه وهو گوتم زهينه به پيغهمبه ناوت ده با نه ويش گوتى: من چ ده توانم بكم و بلئم تا نه مري خوا هه بئ و هه ستاو چوه ژوروى قورئان هاته خوارى و پيغهمبه هات و چووه لاي زهينه به به بئ پرس و بووه زه ماوه ندى پيغهمبه (د.خ).

لهم نايهت و حديدسه دركهوت كه قازى شەرع (سەردارى ولات) دەتوانى ژنى بى سەردارو كه سوكار ماره بكاو هه روه ها دركهوت كه بيوه ژن راي و هه رده گيرى و پرسى پيده كرى. وهك پيغهمبه (د.خ) نارديه داخوازي زهينه به به هوى زهيدى كورپى حاريسه و ميروى پيشوى زهينه به، نه مه له لايهك له لايهكى تر دركهوت كه ژن ته لاقدان پرسى پيناكرى، چونكه نه گه پرسى پيوست بوايه پيغهمبه (د.خ) بو كچه پورى ده يگوت با پرسى پيكرى له سه ر چى و بوچى ته لاق ده درى و نايان رازيه؟

هه ره له به ره وهى زهيد دلى لى گوشه رابوو چووه خزمهت پيغهمبه ره زهينه به ته لاقدا، له كاتيكا زهينه به پيش بوونى به ژنى زهيد كه پيغهمبه داخوازي كرد، خووى براكهى قبوليان نه كرد تا نايهت هاته خوارى كه به ناچارى ميروى پيكر، واته زهينه به نه له به شودانى راي وهه رگراو نه له ته لاقدان.

نايهتى (24) له سورتهى نه لني سا ئا ده لئى (و المحصنات من النساء الا ماملكت ايمانكم كتاب الله عليكم و احل ما واره ذلك ان تبتاغوا باموالكم محصنين غير مسافحين فما استمتعتم به منهن فاتوهن اجورهن) واته ژنى به ميروى ماره كردن يان حه رامه جگه له و ژنه ميروى دارانهى كه له شه ردا به دليل گيراون نه وان نه گه ر ميروى كانيشيان له ژياندا بن و نه كو ژا بن نه و ژنانه بو تان هه لائن، جگه له وان هى با سمان كردن كه حه رام و قه ده غه ن و به پياو ناشين نه وانى تر

ميروى به زهيد كرد و پاش گواستنه وهى زهينه به بو زهيد به ماويهك جاريك پيغهمبه (د.خ) به سەردان ده چي ته مالىان و كه چاوى به زهينه به ده كه ويته ده كه ويته به ردلى و ده فه رموى (سبحان الله مقلب القلوب) واته پاكي و گه وره بى بو نه و خوايه يه كه دلان ده گو رى، زهينه به نه مهى گوئى ليده بى بو زهيدى ده گير پته وهو زهيديش له مه ده گاو زهينه بهى له به رچاو و دل ده كه ويته لاي پيغهمبه (د.خ) بو نه وهى زهينه به ته لاق بداو به پيغهمبه (د.خ) ده لئى: ده مه وي له زهينه به جيا ببه وه. پيغهمبه ريش (د.خ) ده لئى: بو هيچت لى ديوه كه دل ت لى پيس بى. زهيد ده لئى: نه به خوا له چا كه به ولاوه هيچم لى نه ديوه و هيچى لى نابنم، به لام خووى به گه وره تر ده زانى و لاقم له سه ر ليده دا، پيغهمبه ريش (د.خ) به زهيد ده لئى: هه ره له به ره نه مه. نانا ده ست له ژنه كهت به ره مه ده و ته لاقى مه ده و له خوا بترسه، به لام پيغهمبه له دلدا پيى خو ش ده بئ كه زهيد ته لاقى بدا زهيديش له گه ل نه وه ش كه پيغهمبه پيى ده لئى: نانا ته لاقى مه ده. هه ره سوور ده بئ له سه ر ته لاقدانى و ته لاقى ده دا جا پاش ته واو بوونى چاوه پروانى (عیده) زهينه به، پيغهمبه به زهيدى ميروى پيشوى زهينه به ده لئى: بچو بو لاي زهينه به و خوازي بى بكه و پيى بلئى بو من. زهيديش ده چي ته وهى لاي زهينه به و فه رمودهى پيغهمبه رى پيى راده گه يه نه و نه ويش ده لئى: جا له فه رمانى خواو پيغهمبه رى كيوه؟ و به ره فه رمانم و له قسهى خواو پيغهمبه رى ده رناچم. ماره بى زهينه به له ناسمانه وه له پيغهمبه رى (د.خ) ده بېردى و به مه زهينه به خووى له سه ر ژنانهى تری پيغهمبه ره هه لده كي شواو ده يگوت ئيوه كه سوكار تان ماره ي كردوون منيش خوا ماره ي بريوم. واته فه رمانى داوه به بوونى زهينه به به ژنى پيغهمبه رى (د.خ) به بئ ماره كردنى ناسايى و شايهت و شايهت كارى هه ره له مه مه وزوعه سه حيجى موسليم ده گير پته وه ده لئى (لما انقضت عده زينب قال رسول الله (ص) لزيد فانكرها علي قال فانطلق زيد حتى اتاها و هي تخمر عجينها قال فلما رايتها عظمت في صدرى حتى ما استطع ان انظر اليها لان الرسول (ص) ذكرها فوليتها طهري و نکست على عقبى فقلت يا زينب

ئەم سەرىشكېيە لەبەرچاۋ و دالى ئەوانەو ئەوانىش دەبى دىلخوشىن بەۋەى داۋنەتئى لە كرىي مارهىي و نابى خەمناك بن، ئىدى لە مەودا ژنى تر بىنىت يا بىيانگۆرى بە ژنى تر (ۋەك يەكئى تەلاق بەدى و يەكئى كە مارە بكەيت) با زۇرىشت پئى جوان و لەبارىن تەنھا كەنيزەك نەبئى ئەۋەت بۇ دروستە. لەم ئايەتەش

دەركەت كە (پا) ھەر راي مېردەو ژن ھىچ دەسەلاتىكى نىيە، لەم ئايەتە كە پوو لە پىغەمبەر (د.خ) و پىغەمبەرەش پىشەرەۋى موسولمانانە، ھەر ژنىك خۇي پىشكەش پىغەمبەر (د.خ) بكا ئەگەر پىغەمبەر ھەزى لىبكاۋ نەكاۋ نەلى باشە سەرنەگرئى. ديسان پياۋ مافى ئەۋەى ھەيە بەبئى لەبەرچاۋگرتنى ھىچ ھۆيەك تەنھا بۇ دابىن كرنى ئارەزۋى خۇي جنسى و ھىچى تر نا ژنى خۇي تەلاق بداو ژنىكى تر مارەبكا، ئەگەر چوار ژنى ھەبئى يا ھەر چوارىيان يان ھەندىكيان تەلاق بداو بە ئەندازەى تەلاقدراۋان ژنى تازە مارە بكات. ژيانى پياۋدا سنوور بۇ ئالوگۆرى دانەنراۋە چەند جار دەيكا يان نايكا، بە ئارەزۋى پياۋ خۇيەتى و ژن ھىچ مافىكى نىيە تەنھا مارهىي و نان دانيان نەبئى لە كاتى تەلاقدان دەبئى بياندرىتئى و لىيان نەسەنرىتەۋە ئەگەر پىشتر ۋەريان گرتبۋو. جگە لەمانە كە ژنى ئازاد، پياۋ دەتوانئى كەنيزەك (جارييە) بكرئى ھەرچەندە بىھوئى لە گەلىشىيان رابوئىرى سەربارى ژنە ئازادەكانى خۇي. لىرەدا ۋەك تا ئىستا ديمان. قورئان بۇ ژن ھىنان ھەر پوو لە پياۋ و مېرد دەكات و ھىچ پوۋيەكى نەداۋتە ژن، جا با بزاني كرنارو گوفتارو رەفتارى پىغەمبەر (د.خ) و ياۋەرەكانى چۆن و چى دەلئىن.

سەحىحى موسلىم رۋايەت دەكاۋ دەلى (حدثنا سعيد من منصور و قتيبة بن سعيد قال حدثنا مالك و حدثنا يحيى بن يحيى (و اللفظ) قال قالت لمالك حدثك عبدالله بن الفضل عن نافع بن جبير عن ابن عباس عن نبي (ص) قال الهم احق بنفسها من وليها و البكر تستأذن في نفسها اذنها صماتها. قال نعم) واتە پىغەمبەر (د.خ) گوتوئەتى بيوەژن بۇ خۇي لە پىشترە لە سەردارەكەى بەلام كچ پرسى پىدەكرئى و رالىبۋونەكەشى بىدەنگ بوونىتە. لەم پوۋەۋە زور رۋايەت ھەيە ھەموو لە دارشتندا جياۋازن بەلام لە مەبەست و مەعنا

ھەلە بۆتان كە بىيانخۋازن بە مال و دراۋى خۆتان.

ئايەتى (49) سورەتى ئەلئەھزاب دەلى (يا ايها الذين آمنوا اذا نكحتم المؤمنات) واتە ئەى ئەوانەى موسولمان بون ئەگەر ژنانى موسولمانتان ھىنا. ئەمەش ھەر پوو لە پياۋ دەكات باسئى بۇ ژن نىيە.

ئايەتى (50-52) لە سورەتى ئەلئەھزابدا دەلى (يا ايها النبي انا احللت لك ازواجك اللاتي اتيت اجورهن و ما ملكت يمينك مما افاء الله عليك و بنات عمل و بنات عماتك و بنات خالك و بنات خالاتك التي هاجرن معك و امراة مؤمنة ان وهبت نفسها للنبي ان اراد النبي ان يستنكحها خالصة لك من دون المؤمنين قد علمنا ما فرضنا عليهم في ازواجهم و ما ملكت ايماهم لكيلا يكون عليك حرج و كان الله غفورا رحيمًا. نرجي ء من تشاء منهن و تؤوي اليك من تشاء و من ابتغيت ممن عزلت فلا جناح عليك ذلك ادنى ان تفزع عينهن و لا يحزن و يرضين بما اتيتموهن كلهن و الله يعلم ما في قلوبكم و كان الله عليما حكيمًا. لاحيل لك النساء من بعد و لا ان تبدل بهن من ازواج و لو اعجبك حسنهن الا ما ملكت يمينك و كان الله على كل شيء رقيبًا) واتە ئەى پىغەمبەرى خودا ئىمە بۇ تۆمان ھەلال كرن ئەو ژنانەى كرىي مارهىيت داۋنەتئى و ئەو ژنە كەنيزەكانەى كرىوتن و دەستت كەوتوون لەوانە خودا بە تالان داۋيە پىت و ھەرۋەھا كچانى مامت و كچانى پورت و خوشكى باوك) و كچانى خالوت و كچانى پورت (خوشكى دايك) لەوانەى لە گەلتا كۆچيان كردوۋە، ھەرۋەھا ژنىكى موسولمان كە خۇي بە پىغەمبەر بەخشى بەبئى مەرچى مارهىي و پىغەمبەرەش ئارەزۋى ھىنانى بكا، ئەمەيان تەنھا بۇ تۆيە و بۇ موسولمانانى تر نا، ئىمە دەزانىن چيمان لەسەر پىۋىست كردوون بەرامبەر بە ژنانى موسولمانى ئازاد (كە كرىي مارهىيە بە نەسبەت كەنيزەكەش كرىنە) ئەمەش بۇ ئەۋەى لە سەرت نەبىتە قسەو پەخنە و ئازار بۆت. ئەوانەى باسكرا ئەۋەى ھەزبەكى دواى دەخەى نەھىنئى يان لەگەلى نانويت و ئەۋەى ئارەزۋىشى بەكى دەھىنى و بەخۆتى دەگرئى و لەگەلى دەنوى، يان كامەيان ھەزبەكى تەلاقى دەدەيت و كاميان ھەزبەكى دەھىلىتەۋە و ئەۋەى تەلاقى رەجەيت داۋن بخۋازى بيان گىرئەۋە ھىچ گوناحئىكى تىدا نىيە،

پياۋ مافى ئەۋەى ھەيە بەبئى لەبەرچاۋگرتنى ھىچ ھۆيەك تەنھا بۇ دابىن كرنى ئارەزۋى خۇي جنسى و ھىچى تر نا ژنى خۇي تەلاق بداو ژنىكى تر مارەبكا، ئەگەر چوار ژنى ھەبئى يا ھەر چوارىيان يان ھەندىكيان تەلاق بداو بە ئەندازەى تەلاقدراۋان ژنى تازە مارە بكات

له ههژده سالییدا پیغه مبهه (د.خ) به جی هیشتووم و کوچی دواپی کردوو
له ههژده سالییدا پیغه مبهه (د.خ) له جهوت سالییدا ماره ی کردم و له نو سالییدا گواستیه ووه

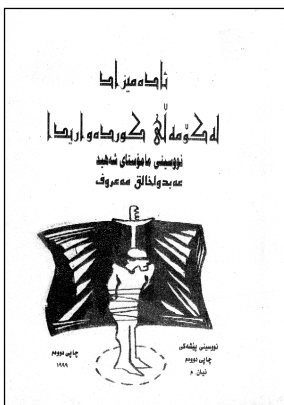
چیرۆکنوسانه ی کچی گهنج ماره کردن له پیاری
پیر پوچهل دهکهنه وه له کوین؟ نه و جا کوا (پاری
عائیشه و پرس پیکردنی له میزد کردنی؟

هه دیسیکی تر ده لیت (حدثنا قتيبة بن سعيد
الثقفي حدثنا يعقوب يعني ابن عبدالرحمن
القاري عن ابي حازم عن سهل بن سعد و حدثنا
قتيبة حدثنا عبدالعزيز بن ابي حازم عن ابيه عن
سهل بن سعد الساعدي قال جاءت امرأة الى رسول
الله (ص) فقالت يا رسول الله جئت اهب نفسي
فنظر اليها رسول الله (ص) فصعد النظر فيها و
صوبه ثم طأطأ رسول الله (ص) راسه فلما رات
المرأة انه لم يقض فيها شيئا جلست فقام رجل
من اصحابه فقال يا رسول الله ان لم يكن لك بها
حاجة فزوجنيها فقال فهل عندك من شيء فقال
لا و الله يا رسول الله ما وجدت شيئا فقال (ص)
انظر و لو خاتما من حديد فذهب ثم رجع فقال لا
و الله يا رسول الله و لا خاتما من حديد و لكن هذا
ازاري (قال سهل ماله رداء) فلها نصفه فقال
رسول الله (ص) ما تصنع بأزراك ان لبسته لم
يكن عليها منه شيئا و ان لبسته لم يكن عليك منه
شيء فجلس الرجل حتى ان طالت مجلسه قام
فراه رسول الله (ص) موليا فأمر به فدعى فلما
جاء قال ماذا معك من القرآن قال معي سورة كذا
و سورة كذا (عددها) فقال تقرأهن عن ظهر قلبك
قال نعم قال اذهب فقد ملكتها به معك من القرآن.
هذا حديث ابن ابي حازم و حديث يعقوب يقاربه
اللفظ). واته ژنيك هاته لای پیغه مبهه (د.خ) گوتی
ئه ی پیغه مبهه ی خودا خووم به تو ده به خشم
پیغه مبهه ریش (د.خ) ته ماشای قه دو بالای کرد و اتا
چاوی بلند کردو دواپی نه ویکرد له پاشان سهری
داخست ژنه که دیتی هیچی بو جیبه جی نه کرا
دانیشته، یه کیك له هاوه لانی پیغه مبهه هه ستاوه و
گوتی ئه ی پیغه مبهه ی خوا نه گهر ناته وئ له منی
ماره بکه، پیغه مبهه ریش گوتی چیت هه یه گوتی
بچو ماله وه بگه ری، پیاوه که چووه مال و هاته وه
گوتی نه به خوا هیچم ده ست نه که وت، گوتی بچو
بگه ری نه گوستیله یه کی ناسنیش بی، دیسان
چوو هاته وه گوتی، نه به خوا نه ویشم چنگ
نه که وت، به لام ئه م کراسه م هه یه (سه هل گوتی
چون کراسیک؟! نیوه ی ده ده می پیغه مبهه (د.خ)
گوتی چی له نیوه کراس ده که ی نه گهر تو له
به ری که ی هیچ بهر نه و نا که وه ی نه گهر نه و

هه موویان یه کن. لیزه شدا کاتیکی که سیك بیته
بو داخواری نه گهر بیوه ژن بی به قسه (پاری
خوی به ده ره ده خا، به لام کچ نه گهر لییان پرس ی
(میزدی پی ده که ی) هه ر بیده نگ ده بی و اته
پازی بوونیه تی. (حدثنا ابو اسامة و حدثنا ابوبکر ابي
العلاء حدثنا ابو اسامة و حدثنا ابوبکر ابي
شيبه قال وجدت في كتابي عن اسامة عن هشام
عن ابيه عن عائشة قالت: تزوجني رسول الله
(ص) لست سنين بني بي و انا بنت تسع سنين
قالت فقدمنا المدينة فوعك شهرا فوفى شعري
فأتتني ام رمان و انا على ارجوحة و معي
صواحي فصرخت بي فأتيتها و ما ادريت ما
تريد بي فأخذت بيدي فأوقفت على الباب فقلت
هه هه حتى ذهب نفسي فأدخلتني بيتا فاذا
نسوة من الأنصار فقلن على الخير و البركة و
على الخير و طائر فاسلمتني اليهن فغسلن
رأسي و اصلحنني فلم يرعني الا و رسول الله
(ص) ضحى فاسلمنني اليه) و اته عائیشه ده لی
من که له پیغه مبهه ماره کرام ته مه نم شه ش
سالان بوو که منیان گواسته وه بو پیغه مبهه
(د.خ) ته مه نم نو سالان بوو، عائیشه ده لی: که
هاتینه مه دینه گرانه تام گرت و هه موو مووی
سه رم هه لوهری و سه ره نوئی هاته وه تا
گه شته ناوشانم من و هاوه له کانم له سه ر
جولانه یاریمان ده کرد که دایکی رومان (دایکی
عائیشه) هاواری لی کردم و بانگی کردم نه مزانی
چی لیم ده وئ و ده ستی گرتم له سه ر ده رگایه که
منی پاگرت و منیش گوتم هاها هاته وه
سه رخوو بردمیه مالیک هه ندی ژنی نه نساری
له وئ بوون وتیان به خیرو خشیه وه به ختیکی
چاک، منی دایه ده ست نه وان و نه وانیش
سه ریان شوشتم و ری کو پیکیان کردم و
چیشتانگا دامیانه ده ست پیغه مبهه (د.خ).

له هه دیسیکی تر دا عائشه ده لی پیغه مبهه
(د.خ) له جهوت سالییدا ماره ی کردم و له نو
سالییدا گواستیه وه یارییه کانی (بوکوکه و
یاری مندالانی تر) له گه لیدا گوازاوه ته وه له
هه ژده سالییدا پیغه مبهه (د.خ) به جی
هیشتووم و کوچی دواپی کردوو.

جا پیغه مبهه (د.خ) که کوچی دواپی
کردوو ته مه نی (63) سال بووه عائیشه ته مه نی
هه ژده سال بووه که بوشی گوازاوه ته وه
ته مه نی (54) سال بووه، ده ی نه و نوسه رو

خه یبهردا پیغه مبهه سواربوو منیش له پشت
 ئه بی تلهحه سواربووم و به کولانه کانی خه یبهدا
 ده پوشتین نه ژنوم له رانی پیغه مبهه (د.خ)
 ده خشاو کراسه که ی هه لمانی تا سپایه تی رانی
 پیغه مبهه (د.خ) به دیار که وت، که چوینه ناو
 گوند، پیغه مبهه گوتی: با خه یبهر کاول بی،
 ئیمه له مهیدانی هه نه ته وه یه که و کومه لیک
 دابه زین پوژی ره شیان بی. نه مه ی سی جار
 گوته وه گوتیان به خوا نه مه موحه مه دو
 سوپاکه یه تی، ئیمه لیماندان سه رکه وتین و
 گرتمان و تالان و ژنه به دیل گراوه کانمان
 کوکرده وه (ده حیه) هاته لای پیغه مبهه (د.خ)
 گوتی که نینه کیکم بده ری له و ژنه تالانیانه،
 گوتی برؤ یه کیکم به ره بو خوت، نه ویش چوو
 (سه فیه ی کچی (حویه ی) هه لبارد، پیاویک
 هاته لای پیغه مبهه گوتی نه ی پیغمبه ری خوا
 (سه فیه ی) کچی (حه یه ی) گه وره ی قوره یزه و
 نه زیرت دا به (ده حیه)؟ نه و کچه بو تو نه بی بو
 که س ده ست نادات پیغه مبهه فهرمووی بانگیان
 که ن، که سه فیه یان هیئاو چاوی پیکه وت گوتی
 برؤ جاریه یه کی تر بو خوت به ره، جا پیغه مبهه
 (د.خ) سه فیه ی نازاد کردو له خو ی ماره کرد،
 (سابیت) به (نه با حه مزه ی) گوت ماره یی سه فیه
 چی بوو؟ گوتی نازاد کردنی و ماره کردنی،
 ریوایه تی تر هیه ده لی سه فیه له دابه شکردنی
 تالانی به سه ر شه رکه راندا به ره ده حیه که وت
 پیغه مبهه (د.خ) به حه وت سه ر لیی کرپه وه. له
 ریوایه تیکی تر دا ده لی سه فیه به ره ده حیه که وت
 و حه لکی زوریان به جوانی هه لده دا که شتی وا
 جوان و له بار له ناو ژنانی تالانی نه بینراوه،
 پیغه مبهه ریش ناریدیه دوا ی ده حیه و به وه نده ی
 ویستی لیی کرپه وه، نه نجا سه فیه ی نارده لای
 (نوممی سه له ییم) بو ناماده کردنی نه ویش
 رازانیدی ه وه و ناماده ی کردو به شه و بو
 پیغه مبهه ری بردو پیغه مبهه بوو به زاوا گوتی
 هه رکه س چی هه یه با بیهنی، جا هه بوو پوژی
 هیئاو هی وا هه بوو که شکی هیئا هه ندیکی تر
 خورمایان هیئا سفره داخراو تی که ل کران و بوو
 به زه ما وه ندی پیغه مبهه (د.خ) خه لکه که تیریان
 خواردو ده یانگوت نه مانده زانی پیغه مبهه
 سه فیه ی کردو وه به ژنی خو ی یا هه روه کو
 که نینه که، دوا یی گوتمان نه گه ر پیغه مبهه

له به ری بکا هیچت به رنا که وئ تا دانیشتنه که
 دریزه ی کیشا له پاشان هه ستاو پو یی له و کاته دا
 پیغه مبهه دیتی وا ده روا فهرمو ی بانگی بکه ن و
 بگه ریته وه، که هاته وه پیغه مبهه گوتی چیت له
 قورئان پییه؟ گوتی به لی نه و سوره ته و نه م
 سوره ته (ژماردنی) پیغه مبهه (د.خ) گوتی
 هه موویت له به رن؟ گوتی به لی. پیغه مبهه گوتی:
 برؤ نه وا دامه تو به وه ی له به رته له قورئان.

لیره شدا ژنه پرسى پینه کرا ئایا پیاوه ی
 ده وئ یان نایه وئ ته نها نه وه بوو که خو ی به
 پیغه مبهه (د.خ) به خشیبوو ئیتر پیغه مبهه (د.خ)
 بوو به سه رداری ژنه و دایه نه و پیاوه به خو یندنی
 قورئان که ماره یی ژنه فیروونی قورئان بووه.

حه دیسیکی تری سه حیحی موسلیم لاپه ره
 (145) جزمی چواره م ده لی (حدثنی زهیر بن حرب
 حدثنا اسماعیل یعنی ابن علیه عن عبدالعزیز عن
 انس ان رسول الله (ص) غزا خیبر قال فصلینا
 عندها صلاة الغداة فركب النبي (ص) و ركب ابو
 طلحة و انا رديف ابي طلحة فأجرى نبي الله (ص)
 في زقاق خیبر و ان ركبتني لمس فخذ النبي الله
 (ص) و انحسر الازرار عن فخذ نبي الله (ص) فانی
 لأرى بياض فخذ نبي (ص) فلما دخل القرية قال
 الله اكبر خربت خیبر انا اذا نزلنا بساحة قوم فساء
 صباح المنذرين قالها ثلاث مرات قال و قد خرج
 القوم الى اعمالهم فقالوا محمد و الله قال عبدالعزیز
 و قال اصحابنا (محمد و الخمیس) قال و
 اصبناهم عنوة و جمع السبى فجاه دحية فقال يا
 رسول الله اعطيني جارية من السبى فقال اذهب
 فخذ جارية. فأخذ صفية بنت حياى فجاه رجل الى
 النبي (ص) فقال يا نبي الله اعطيت دحية
 (صفية بنت حياى) سيد قريظة و النضير؟ ما
 تصلح الا لك قال ادعوه بها قال فجاه بها فلما نظر
 اليها النبي (ص) قال خذ جارية من السبى غيرها،
 قال و اعتقها و تزوجها فقال له ثابت يا ابا حمزة
 ما اصدقها قال نفسها اعتقها و تزوجها حتى اذا
 كان بالطريق جزتها ام سليم فأهدتها له من الليل
 فأصبح النبي (ص) عروسا فقال من كان عنده
 شيء فليجيء به قال و بسط نطحا قال فجعل
 الرجل يجيء بالقط و جعل الرجل يجيء بالتمر و
 جعل الرجل يجيء بالسمن محاسوا حيسا فكان
 وليمة رسول الله (ص) و اته له به سه ردا دانى

نه گهر ژنیش مافی هه لبرژاردنی هه بوایه، ده بوو بۆ نه ویش شتیک بوترایه که ده توانی میردی هه لبرژیری له بهر لاوچاکی و نازیه تی و هه بووی و جیگه و ریگه ی

جیا نه ده کرایه وه هه مان ره فتاری له گه لدا ده کرا که له گه ل بیگانه کرا وه ده کرا ژنه هیچ رایه کی نییه و بهر کهس که وتبێ به ناره زوی خوی له گه لی رایبواردوه ژنه ویستبیتی یان نا میردی هه بووی یان نا، هه رکاتیك پیاو ویستبیتی فرۆشتوویه تی.

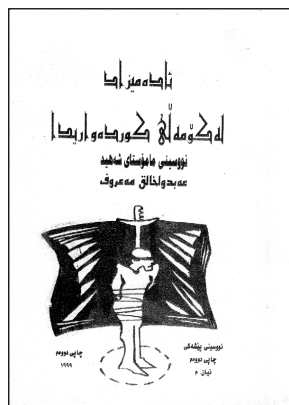
(حدثنا عبیدالله بن عمر بن مسیره القواریری حدثنا یزید بن زریع حدثنا سعید بن ابی عرویه عن قتاده عن صالح ابی الخلیل عن ابی علقمة الهاشمی عن ابی سعید الخدری ان رسول الله (ص) یوم حنین بعث جیشا الی اوطاس فلقوا عدوا فقابلوهم فظهروا علیهم و اصابوا لهم سبایا فکان ناسا من اصحاب الرسول (ص) تخرجوا من غثیان من اجل ازاجهن من المشرکین فأنزل الله عزوجل فی ذلك (و المحصنات من النساء الا ماملکت) ای فهن حلال لکم اذا انقضت عدتهن. واته ده لی پیغه مبهه (د.خ) له شکری کرده سهه (ئه وتاس) که جیگه یه که له لای تائف و گه یشتنه دوزمن و به شهه هاتن و موسولمانان سهه که وتن و ژنیان لی به تالان گرتن، هه ندی له هاوه لانی پیغه مبهه ده یانویست له گه ل ژنه کان رابویرن، به لام ده ترسان که گوناح بیته چونکه ژنه کان میردیان هه بوو واشیان ده زانی ژنی به میرد دروست نییه له گه لیدا رابویری به تالانیش بی، جا خوا ئه م نایه ته ی ناره خوارئ که ده لی (ژنی به میردیش دروست نییه مه گهه تالان بی) واته ژنی به دیل گیراو هه لاله بو تان چونکه په یوه ندیان له گه ل میردیان ده بریت به بوونیان به دیل و تالانی بویه بو موسولمانان دروسته له گه لیاندا رابویرن پاش ته و او بوونی چاوه پروانی (سئ مانگه) یان.

حه دیسیکی تر (حدثنا زهیر بن حرب و محمد بن مثنی و عبیدالله بن سعید عن عبیدالله بن سعید اخبرني سعید بن ابی سعید عن ابی هریره عن النبی (ص) قال تنکح المرأة لأربع لمالها و لحسبها و لجمالها و لدينها فأظفر بذات الدین تربت یداک) واته ژن له بهر چوار شت خوازینی ده کرای له بهر دارایی و بنه ماله ی و جوانی و له بهر دینی، نه تو به دینه که هه لبرژیره ده ستت ده رده نه کا.

لیزه دا پیغه مبهه پروی له پیاو کردوه که داخواری ژن بکه ن له بهر نه و شتانه ی باسکران نه گهه ژنیش مافی هه لبرژاردنی هه بوایه ده بوو بۆ نه ویش شتیک بوترایه که ده توانی میردی هه لبرژیری له بهر لاوچاکی و نازیه تی و هه بووی و جیگه و ریگه ی به لام که هیچ باسیک بو ئه م نییه دیاره مافی ژن هه ره ماره یی وهرگرتن و ناندانییه تی.

سه فیه ی داپوشت نه و دباره کردوویه به ژنی خوی و نه گهه هه روه کو خوی هیشتییه وه دانه پوشت نه وه دباره وه کو که نیره کی وهرگرتوه. له پاشان که ویستی سواربێ (سه فیه ی) داپوشت و له پشت پیغه مبهه سوار ی حوشر بوو، نه و کاته هه لکه که زانیان که ماره ی کردوه بووه ته ژنی و که نیره کی، جا که نریک که تینه وه له مه دینه پیغه مبهه په له ی کردو دایه غار ئیمه ش دامانه غارو حوشره که ی پیغه مبهه سه رسم ی داو پیغه مبهه که وته خوارو نه ویش که وته خوارو پیغه مبهه (د.خ) هه ستاوه سه فیه ی داپوشت، ژنانی مه دینه که نه وه یان دی گوتیان: خوایه ژنه جوله که مان لی و ده دورخا. ده لی گوتم نه بو هه مزه نایا پیغه مبهه (د.خ) که وت؟ گوتمی نه ری و هه لا که وت. له م کرداره ده رده که وه که ژن به تاییه ت ژنیک له شه ردا به تالانی گیرایی هیچ مافیکی نییه و دابه شه ده کرای به بی ویستی خوی وه ک کوتال و که لوپه لی تالانی گیرایی، ده کپردی و ده فرۆشری و ده به خشری و ژنه هیچ مافیکی نییه وه هه ک هه ر کوتالیکی بیزمان به رفه رمان بو بی چه ندو چوون و ژنه به میردبی یان بی میرد.

حه دیسیکی تر ده لی (حدثنا یحیی بن ایوب و قتیبة بن سعید و علی بن حجر قالوا حدثنا اسماعیل بن جعفر اخبرني ربیعة عن محمد بن یحیی بن حیان عن عمر ابن محیریز انه قال دخلت انا و ابو صرمة علی سعید الخدری فساله ابو صرمة فقال یا ابا سعید هل سمعت رسول الله (ص) یذکر العزل فقال نعم: غزونا مع رسول الله (ص) غزوة بلمصطلق فسیبنا کرائم العرب فطالت علینا العزبة و رغبتنا فی الفداء فأردنا ان نستمتع و نعزل فقولنا نفعل و رسول الله اظهرنا لانساله فسألنا رسول الله (ص) فقال لا علیکم ان لا تفعلوا ما کتب الله خلق نسمة هی کائینه الی یوم القیامة الا ستکون) واته له به سه ردادانی به نی موسسته له ق گه وه ژنانی عه ره بمان به تالان گرتن و ده میکیش بوو په بهن بووین له ژنانمان دوور بووین ویستمان رابویرین له گه ل نه و ژنه به دیل گیراوانه به لام له منال بوونیان ده ترساین بویه گوتمان راده بویرین و ناویان تینا که یان له پاشان گوتمان پیغه مبهه رمان له گه لدا یه و لی نی ناپرسین؟ لیمان پرسی گوتمی بو و ده که ن، به دلی خو تان بکه ن و له ده ره وه ی مه که ن، نه وه ی خوا بییه وی دروستی بکا ده یکا نه گهه ره له ده ره وه ش بی. لیزه دا ده رده که وی که ژنی به دیل گیراو و تالانی با عه ره بییش بی که ره گزی خو یان بووه

فقیحی نیمامی شافیعی دهر باره می ماره کردن

پاش ئەمانه ئینجا برای دایکو باوکی، ئەوجا ئەگەر برای دایک و باوکی و برای بابی کۆبوونهوه برای دایک و باوکی له پیشتره ئەگەر برای داک و باوکی نهبوو برای له باوک له پیشتره له هی تر ئەگەر کهس له کورپه مام له پیشتر نهبوو کورپه مام دهبیته سهردار.

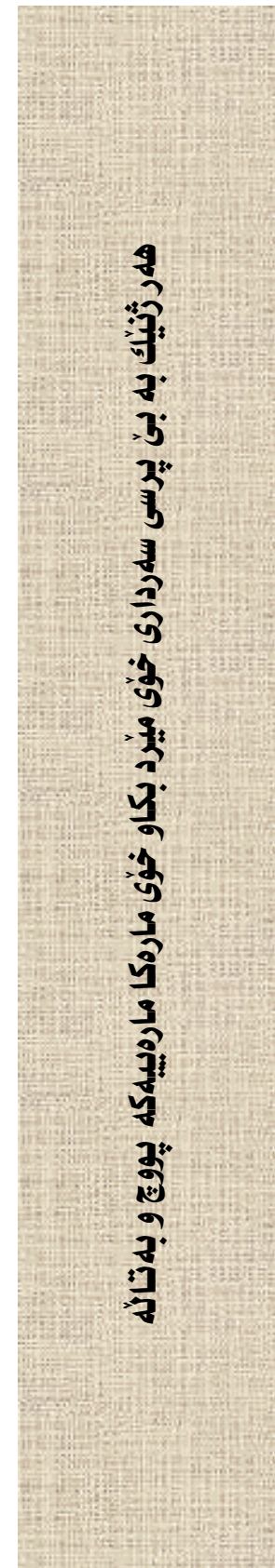
قال الشافعی: لأبي البکر ان یرزوجها صغرة و کبيرة بغير امرها واجب الی ان كانت بالغاً ان یرتأمرها) له کتیبی ئەلئومدا که مهزهبی نیمامی شافیعییه و نوسراوه. له کتیب (مغنی المحتاج الی معرفة معانی الألفاظ المنهاج شرح الشیخ محمد الشربینی الخطیب، عین من اعیان علماء الشافعية فی قرن العاشر الهجري علی متن المنهاج لأبي زکریا یحیی بن شرف النووي من اعلام علماء الشافعية فی قرن السابع الميلادي) دا له باسی ماره کردن و ژن هیناندا له لاپهره (149) دا دهلی (و لأب و لایة اجباریة و هی تزویج ابنته البکر الصغیرة او کبيرة عاقلة او مجنونة ان لم یکن بینه و بینها عداوة ظاهرة، بغير اذنها لخبر الدار قطني (الثیب احق بنفسها من ولیها و البکر یرزوجها ابوها) روایة مسلم و یرتأمر استئذانها أي البکر اذا كانت مکلفة لحدث مسلم لسابق و تطبیقا لخاطرها اما غیر مکلفة فلا اذن لها و الجد کالأب عند عدمه فی الأصح و من علی حاضیة کاخ و عم لایزوج صغیرة بحال و تزویج الثیب البالغة بصریح الأذن و یکفی فی البکر سکوتها فی الأصح، و احق الأولیاء اب ثم جد ثم ابوه ثم اخ الأبوین او الأب ثم ابنه و ان سفل ثم عم ثم سائر العصبه کالأرث) واته باوک سهرداری سهپینهره له ماره کردنی کچی خوی بچوک یان گهوره هوشار یان شیت بی بیپرس، ئەگەر له نیوان باوک و کچه دا ناخوشیهکی دیارو ناشکرا نهبوو، له بهر هدیسی که دارقوتی گیراویه توهو دهلی: بیوه ژن خوی له پیشتره له سهرداری و کچی شش باوکی

الأم الجز الخامس ص (13) (اخبرنا مسلم و سعید و عبدالمجید عن ابن جریح عن سلیمان بن موسی عن ابن شهاب عن عروة بن الزبیر عن عائشة ان رسول الله 0 ص) قال ایما امرأة نکحت بغير اذن ولیها فنکاحها باطل فنکاحها باطل فنکاحها باطل فان اصابها فلها الصداق بما استحل من فرجها) واته هەر ژنیکی به بی پرسی سهرداری خوی میرد بکاو خوی مارهکا ماره بیه که پووچ و بهتاله ئەگەر میرده که چوو بووه لای ژنهو له گه لیدا نوستبوو ئەوه مارهیی ده که ویته سهر له جیاتی ئەو له گه ل نوستنه.

(لا نکاح الا بولی و سلطان ولی من لا ولی له) نیمامی شافیعی دهلی به بی کهس و سهردار مارهیی نایی و ئەو که سهی بی سهرداره، سهرداری ولات سهرداریه تی به لگه ی نیمامی شافیعی بو ئەمه نایه تی (و اذا طلقتم النساء فبلغن اجلهن فلا تعضلوهن ان ینکحن ازواجهن) و نایه تی (الرجال قومون علی النساء) و نایه تی (فانکوهون بأذن اهلهن) و هدیسی موسلیم و سهعید (ایما امرأة نکحت بغير اذن ولیها فنکاحها باطل.. الخ) هەر ژنیکی به بی پرس و ناگاداری سهرداری خوی ماره بکا ماره بیه که بهتاله.

(قال الشافعی فأي ولی امرأة ثیب او بکر زوجها بغير اذنها فالنکاح باطل الا الابیاء فی الأبکار و السادة فی الممالک) واته سهرداری هەر ژنیکی چ کچ بیوه ژن ماره بیان بپن بی پرسیاریان ماره بیه که پووچ و بهتاله تهنه باوک نه بی له ماره کردنی کچی خوی و خاوهن که نیزه که نه بی له که نیزه که، ئەوان ده توانن به بی پرس پیکردنیان ماره بیان بکن له ههر که سهی چهزیکا.

(قال الشافعی: فأي امراه نکحت بغير اذن ولیها فلا نکاح لها) واته هەر ژنیکی به بی سهرداری خوی، خوی ماره کرد ماره بیه که بهتاله و مارهی نایی. وهلی سهردار ئەمانه ن: باوک، له گه ل باوکدا کهس مافی نییه، ئەگەر باوک نه بوو باپیر (باوکی باوک) ئەگەر نه بوو باپیره گهوره (باوکی باپیر)

انها كما يزوجها بغير انها لکن یسن له اسنذانها و یکفی سکوتها و لا یشرط فی جواز توکیل المجیر تعیین الزوج للوکیل فی الأظهر، لأنه لا یمک التعیین فی التوکیل فیملک الأطلاق كما فی البیع و سائر التصرفات و یحاط الوکیل فلا یزوج فی غیر الکفاء) واته سرداری که زوری له دسته وهک باوک و باپیرو باپیرو گهوره) دتوانی وهکیل بگری بؤ ماره کردنی کچه که ی وهموو مافیکی باوک هه یه تی له پووی ماره کردنی بیپرس و وهکیلیش نه و مافی ده بی دتوانی کچه ماره بکا به بی پرس، به لام باشه نه گهر پرسه پیبکا و رازیوونی کچه ش له حالته دا بیدهنگ بوونیه تی، میرد دیاری کردن له لایه ن باوکه وه مهج نییه له وه کاله ته دا وهک بلئی کچه که م بده به فلانه کس. که وه کاله تی وهرگرت هه موو شتی ک دتوانی بکا وهکو وه کاله تی کرین و فروشتن و شتی تر، به لام چاک وایه وهکیل کچه که له هاوتای خوئی نه بی ماره نه کا.

ئهمیه بریاری فیهی ئیسلامی له باره ی ماره کردنی ژن و چوئیه تی به شوودان، ئیدی نه و که سانه ی ده لئین (ئایینی ئیسلام ماره کردنی بیپرس و ماره برینی سه ر لانکه پووجه ل ده کا) نازانم له کام ئاین و دینیان وهرگرتووه؟ نه وه تا به ئاشکرا دین ده لئی (کچی بچوک و مندال ماره ده کری هه لبه ت پرسیشی پیبکری نه وه تا هه زه تی عایشه (خ.ل) باوکی له پیغه مبه ر (د.خ) ماره کردوه له حه وت سالانداو دیاره پرسیشی پیبکه راره چونکه گواستیانه وه له ناو منالان له سه ر جولانه یاری ده کردو نه یده زانی مه سه له چییه تا دایانه ده ست پیغه مبه ر (د.خ) وهک له هه دیسی پیبشه وه ده گپرتیه وه وه له وکاته شدا که ته مه نی عایشه نو سالان بووه و ته مه نی پیغه مبه ریش (د.خ) په نجاو چوار سال بووه. نه و که سانه ی به ناوی دین خه لک ده خه له تیئن ده بی خوا چ سزایه کیان بده؟ له دنیا پوو زه ردی و له قیامه تیش دوزه خ.

ماره دهکا پیوایه ی سه حیجی موسلیمه. به لام نه گهر کچه خوئی خوئی ناسبی و عازهب بوو پرسه پیبکری باشه له بهر هه مان هه دیسی پیبشه وه وه بهر دلی کچه که خوئی به لام نه گهر مندال بوو پرسه پیبکری و ماره ده کری.

(وهلی) سه ردار: باپی (باوکی باوک) وهک باوک وایه نه گهر بوک نه بوو نه وه ی له بنه ماله شن وهک براو مام به هیچ جوړیک ناتوانن بچوک ماره بکه ن، بیوه ژنی خوئاسیو به پرسه ئاشکرا ماره ده کری، را وهرگرتنی کچ له ماره کردن بیدهنگ بوونیه تی.

پله ی (وهلی) سه ردار له هه مووان له پیبشر باوکه باپیرو نه نجا باپیرو گهوره نه و جا برای دایکوباوکی ئینجا برای له باوک نه و جا کوپی برا هتا بچیته خوار له پاشا مام ئینجا نه وانی تر وهک له میراتدا.

موغنی نه لموحتاج جزمی شه شه م لاپه ره (141) ده لئی (و لو قال زوجنی ابنتک فقال الولی زوجتک او قال الولی للخاطب تزوجها ای بنتی فقال الخاطب تزوجت، صح النکاح فی المسألتین و لا یصح تعلیقہ، و لو بشر بولد فقال ان کان انثی فقد زوجتکها فآلمذهب بطلانه) واته نه گهر داخووزیکه ری کچه به باوکی کچه ی گوت کچه که تم بده ری و لی م ماره بکه و باوکی کچه گوتی باشه و لی م ماره کردی، یا سه ردار ی کچه به داخووزیکه ری گوت کچه که م ماره بکه نه ویش گوتی باشه ماره م کرد ماره بییه که له هه ردوو حالته دا دی و دروسته به لام دروست نییه ماره ی به شتی که وه ببه سریتیه وه وهک نه گهر مژده درا به باوک که مندالیکیان بووه، بلئی نه گهر منداله که می بوو. نه و ا دامه توو له تو م ماره کرد راست له مه زه ب نه وه یه نه م جوړه ماره بییه پووجه هه روه ها ماره کردنی کاتی (بؤ ماوه یه ک) و ژن به ژن نه گهر ژنه کان خوئیان له جیاتی ماره بی (کریدان) درابن به یه کتری به لام نه گهر ماره بی بؤ هه رییه کیان دیاریکری دروسته.

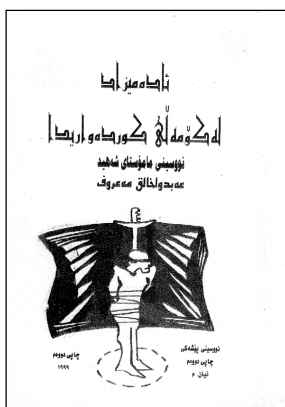
(و للمجیر المولیته التوکیل فی التزویج بغير

پله ی کو مه لایه تی ژنان

ئه لبه قه رده دا ده لئی (واستشهدوا شهیدین من رجالکم فان لم یكونا رجلین فرجل و امراتان ممن ترضون من الشهداء ان تضل احديهما فتذكر احديهما اخرى) واته دوو پیاو بکه ن به شایه ت، نه گهر ده ست نه که وت نه و ا پیاو و دوو ژن له وانه ی پیان باشن، نه گهر یه کیکیان له بیری

له باره ی شایه تی و میرات و خوین، ژن به که متر له پیاو ته ماشا ده کری، بؤ شایه تی دوو ژن له جیاتی پیاو ویک داده نریئن و له میراتیشدا نیو به ش وهرده گری له خوینیشدا نیو نه وه نده ی خوینی پیاو وهرده گری وهک له قورئاندا هاتووه له ئایه تی (282) له سوورته ی

ئهمیه بریاری فیهی ئیسلامی له باره ی ماره کردنی ژن و چوئیه تی به شوودان، ئیدی نه و که سانه ی ده لئین (ئایینی ئیسلام ماره کردنی بیپرس و ماره برینی سه ر لانکه پووجه ل ده کا) نازانم له کام ئاین و دینیان وهرگرتووه؟

علیہن سبیلا ان الله كان علیا کبیرا) واتہ پیاو سہر دارو گہورہی ژنہ لہبہرئوہوی خوا پیایو بہ گہورہتر داناوہ لہبہرئوہویش کہ پیاو لہ مائی خوئیان خہرجیان داوہ بہ ژنان (وہک مارہیی و ناندان و جلوہبرگ کردن بو ژنی تہ لاق دراو) و مارہیی. بہ زاوی دہلی بہ گہورہ دانانی پیاو لہبہر تہواوی ہوؤش و بیرو پیک پیکی بہرپوہبردنی کاروبار پتر ہیژلہ کارکردن و خواپہرستی ہر لہبہر گہورہیی پیاوہ کہ خوا پیغہمبہرایہتی و پیغہسہوایی سہرداری کارو جیبہجیکردنی کارو فہرمانی خہلک و شایہتی و خہباتکردن (جیہاد) نویژنی ہہینی و ہہشی زوری میرات تہنہایی بہ جیابوونہوہ لہ ژن (تہ لاقدان) بہ پیایو سپاردووہ لہسہر شانی داناوہ (ژنی خوؤش رہفتاریش ئوہیہ کہ خواپہرست بیو لہ خواترس بیو بہ گوئی میردی بکاو بہ پیویستی ژن و میردایہتی ہہستی و پاشملہی میردی پاریزگاری لہ لہشی خوئی و مائی میردی بکا) پیغہمبہر (د.خ) فہرموویہتی (چاکترین ژن ئو ژنہیہ کہ تہماشای بکہی دلخوؤش بیو ئہگہر کاریکی پیو بلئی جیبہجیبی بکاو ئہگہر پشتت تی کرد بتپاریزی لہ خوئی و مالت) ئہوچار پیغہمبہر ئہم ئایہتہی خویندہوہ (ئہو ژنانہی بہ گویتان ناکہن ناموزگاریان بکہن و لہ گہلیان مہنون و لییان بدہن ئہگہر بہ گوئیان کردن بہ ہانایان پیغہگرن و ستہمیان لیغہکہن).

بہیزاوی دہلی ہوئی ہاتنی ئہم ئایہتہ دہلین سہعدی کورپی ئہلپرہبیع کہ یہکیک بووہ لہ گہورہپیایوانی ئہنصاری ژنہکہی (حہیبہ) کچی (زہید)ی کورپی (ئہبو زوہیر) بووہ نافہرمانی کردووہ ئہویش زللہیہکی لیداوہ، باوکی ژنہ ژنہکہی ہہلگرتووہو چووہتہ لای پیغہمبہر (د.خ) پیغہمبہریش گوتووہتی: با توئی لہ بہسنریتہوہ. پاشان ئہم ئایہتہ ہاتہ نوسین و پیغہمبہر (د.خ) فہرموویہتی: ئیمہ شتیکیان ویست و خوا شتیکی تر ئوہوی خوا ویستووہتی چاکترہ. کہوابوو ژن و ہک کری گرتہی پیاو دہبی بہ فہرمان بیو و ہرکاتیک نافہرمانی کرد ناموزگاری دہکری ئینجا لہگہلی نانوی ئہگہر ہر نافہرمانی کرد لیی دہدری، ئہمہش و ہک دیمان، نہسی ئایہتی قورئانہ. دہی ئہو یہکسانی ژن و پیاوہ لہ کوئیہ؟! و ئہو پروانگہ

چووہوہ ئہویتر بیری بخاتہوہ. لیردہا بو شایہتی، ژن بہ نیوہی پیاو ژمیردراوہ، و ہک لہ میراتدا وایہ سورہتی ئہلنساء ئایہتی (12) دہلی (و لکم نصف ما ترک ازواجکم ان لم یکن لہن ولد فان کان لہن ولد فلکم الربع مما ترکن من بعد وصیة یوصین او دین. و لہن الربع مما ترکتم من بعد وصیة توصون بها او دین) واتہ میرات لہ ژنانتان نیوہی بہ جیماوہکہ ئہگہر مندالیان نہبوو، ئہگہر مندالیان ہہبوو ئہوا چواریہکی بہ جیماوہکہ پاش بہخشین و دانہوہی قہرز، میراتی ژنان لہ میردیان چواریہکی جیماوہکہ ئہگہر مندالتان نہبوو، ئہگہر مندالتان ہہبوون ئہوا ہہشتیہک و ہردہگرن پاش بہخشین و قہرز دانہوہ.

ئایہتی (11) لہ سورہتی ئہلنساء دا (یوصیکم اللہ فی اولادکم للذکر مثل حظ الانثیین) واتہ خوا لہ بارہی میراتی مندالتان پیتان دہلی بو نیژ دوو ئہوہندہی بہشی می، لہ ئایہتی (176) لہ ہمان سورہتدا دہلی (و ان کانوا اخوة رجالا و نساء فللذکر مثل حظ الانثیین یبین اللہ لکم ان تزلوا و اللہ بکل شیء علیم) واتہ ئہگہر میراتگران خوشک و برا بوون ئہوا نیژ دوو ئہوہندہی بہشی می دہبا، خوا ئاوا بوٹان دیاریدہکا نہوہکو بہ ہہلہ بچن، خوینی ژن نیوہی خوینی پیاوہ ئیمامی شافیعی دہلی: نہمزانیوہ نہ لہ پیش و نہ تازہ کہسیک لہ زاناکان ہہبوویت و ہہبی پای لہگہل ئہوہ نہبی کہ خوینی ژن نیوہی خوینی پیاوہ ئہم خوینہش بو ژن پہنجا حوشرہ، ئہگہر بریاری خویندان درا بو ژن ئہوہ پہنجا حوشرہ دہدری، ئہگہر ژنیک بہ ئہنقہست کوژراو کہس و کاری خوینیان داواکرد ئہوا خوینی پہنجا حوشرہ. ئہمہش دہقی قسہی ئیمام (قال الشافیعی رحمہ اللہ تعالی: لم اعلم مخالفا من اهل العلم قدیما و لا حدیثا فی ان دية المرأة نصف دية الرجل و ذلك خمسون من الأبل فإذا قضي فی المرأة بدیة فہی خمسون من الأبل، و اذا قتلت عمدا فأختار اهلها دیتها فدیتها خمسون من الأبل).

لیدانی ژن

ئایہتی (34) لہ سورہتی ئہلنساء دا دہلی (الرجال قوامون علی النساء بما فضل اللہ بعضهم علی بعض و بما انفقوا من اموالهم فالصالحات قانتات حافظات للغیب بما حفظ اللہ و اللاتی تخافون نشوزهن غظوهن و اھجروهن فی المضاجع و اضربوهن فان اطعنکم فلا تبغوا

پیاو سہر دارو گہورہی ژنہ، لہبہر ئوہوی خوا پیایو بہ گہورہتر داناوہ لہبہرئوہویش کہ پیاو لہ مائی خوئیان خہرجیان داوہ بہ ژنان (وہک مارہیی و ناندان و جلوہبرگ کردن بو ژنی تہ لاق دراو) و مارہیی

هاونہوعیبیہ له کویبہ؟! نا ئہمہیہ حوکمی ئیسلام و لهسەر هه موو موسولمانیک پیویسته پیی پازی بیو به فه رمان بیو به دلخوشییه وه په پیره و جیبه جی بکات.

جلوبه رگی ژن و ژن خوئی شهرمه (عهوره ته)

به پیی دینی ئیسلام پیویسته ژن خوئی داپوشی و جوانی خوئی و لهشی له بهرچاوی پیای بیانی (نامه حرم) و هدرنه خا، واته لهشی ژن له خودی خویدا شهرمه (عهوره ته) ئهم قسهی (ههسته وهره عهبات فریده چ وه عدهی شهرمه) بانگه وازی که دژ به ئایینی ئیسلامه فرموون با لیی بکوئینه وه، ئایه تی (31) له سورتهی ئهلنوردا دهلی (وقل للمؤمنات یغضضن من ابصارهن و یخفضن فروجهن و لا یبدین زینتهن الا ما ظهر منها و لیضربن بخرهن علی جیویهن و لا یبدین زینتهن الا لبعولتهن او آباء بعولتهن او ابناء بعولتهن او اخوانهن او بنی اخوانهن او بنی اخواتهن او نسائهن او آباء بعولتهن او ابناء بعولتهن او اخوانهن او بنی اخوانهن او بنی اخواتهن او نسائهن او ماملکت ایمانهن او التابعین غیر اولی الأربعة من الرجال و الطفل الذین لم یتظروا علی عورات النساء و لا یضربن بأرجلهن لیعلم ما یخفین من زینتهن و توبوا الی الله جمیعا ایه المؤمنون لعلکم تفلحون) واته ئهی پیغه مبهر به ژنانی موسولمان بلی با چاوی خوئیان دانه ویئن له ته ماشا کردنی ئه و پیوانه ی نامه حرمه ههروه ها با لهش و دامه نی خوئیان پیاریژن له خراپه کاری و داوین پیسی، جوانی له شولاری و جوانی خشل و بهرگیان بو بیگانه به دهرنه خه ته نها ئه شوینانه نه بی که ناچارن وه دهری بخه (وهک ده موچا و ههردوو دهست به ئه ندازه ی ناوله پ واته تا مه چه ک، چونکه داپوشینی ئهم شوینانه ئاسان نییه) ههروه ها با مل و گهردنیان به له چک داپوشن و جوانی خوئیان بو بیانی وه دهرنه خه ته نها بو میردیان وه دهری بخه (چونکه میرد پیویستی به جوانی ژنی ههیه) دیسان ئه گهر جوانیان له بهرچاوی باوکی میردیان و کورپی میردیان یان بریایان یان کورپی بریایان یان کورپی خوشکیان یان ژنانی موسولمان یان

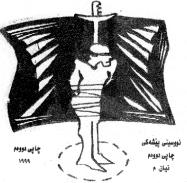
کاره کهریان یان دهست و پیوهندی پیر که توانای پیاهه تیان نه مابئ و یان مندالانی وه ها که هیشتا به سه روکاری ژن و میردایه تی نازانیت به دهرخه ن گوناح نییه هیچی جوانیان نابئ له بهرچاوی ناموسولمان و کافر، چونکه له وانه یه ژنه کافر هکان بو میرده کانیان بگپرنه وه (ژنانیک که خوئیان به چاروکه داده پوشن و جوانیان دهشارنه وه نابئ پیی خوئیان توند له زهوی بدن تا وه کو خرنگه ی پاوانه یان بیو به مه ئه وه ی شاراره ته وه له جوانی به دهری بخه و به خه لکی راگه یه نن که پاوانه یان له پییه (چونکه لایه کتان بگه رینه وه پاشگه زینه وه له وه ی پیشتر کردوتانه و چیتر ئه و کارو رهفتاره خراپانه مه که ن فه رمانی خوا جیبه جی بکه ن.

لیردها ژنی موسولمان نه ته نها له بهرچاوی بیگانه ده بی خوئی به چاروکه داپوشی، به لکو ده بی له بهرچاوی ژنانی کافریش خو داپوشی. ئیدی ئهم عه با فریدانی نازادی ژن له کام ئایین هاتووه؟!

ئایه تی (60) له سورتهی ئهلنوردا دهلی (و القواعد من النساء الی لایرجون نکاحا فلیس علیهن جناح ان یضعن ثیابهن غیر متبرجات بزینة و ان یستعففن خیر لهن و الله سمیع علیم) واته ئه و ژنانه ی له سک چوونه ته وه و عوزرشور نین و ئومییدی میرد کردنیان نه ماوه له خو گه راونه ته وه گوناحیان ناگاتئ ئه گهر چاروکه یان لابه ن و فرپی بدن، به بی به دهرخستنی جوانی لهشی خوئیان، به لام ئه گهر چاروکه ش فرپینه دهن و هه ر له به ریاندای بی بویان باشتره (ئهم دوو ئایه ته به لگه ی زور به هیزو ئاشکران، که نابئ ژن هیچ جیگایه کی لهشی خوئی یا جلی جوانی و خشلی له ملوانکه و گوازه و لاشه ره و پشتینه و قوی تاس پلپله و که مه ره و خه ناوکه و پاوانه و گو به ره و به رمورو شتی له م بابه تانه دهربخه ن و ده بی به چاروکه داپوشن به تاییه ت ئه و شوینانه ی نیشه بزوینن وهک پوزو مه مک و سمت و پان و که به جلی ته سک له بهرکردن دهرده که ون، پیش هاتنی ئهم ئایه تانه ژنانی پیش ئیسلام بی چاروکه بوون و هه رچی له بهریان بووه له خشل و که لوپه لی به نرخ ههروه ها سنگ و مه مکیان، قورئان ئهم رهفتاره ی قه دهغه کرد له ژنی پرواداری موسولمان و ناوی ئهم رهفتارانیه ناوه (رهفتاری تاریکی و نه زانی) یا وهک زاراهه ی ئه مپروئی خومان

به پیی دینی ئیسلام پیویسته ژن خوئی داپوشی و جوانی خوئی و لهشی له بهرچاوی پیای بیانی (نامه حرم) و هدرنه خا، واته لهشی ژن له خودی خویدا شهرمه (عهوره ته)

ناجیه میز ایضا
الذکر و المذکر و المذکر و المذکر
نویسنده: یونسانی ناچید
عهده خالق: مه مروف

جلوبه‌رگتان بۆ بکەم و بەرەلاتان بکەم بە خوشی و ریکی. هۆی هاتنی ئەم ئایەتە دەلێن ژنەکانی پیغەمبەر (د.خ) جلی باش و نانی پترو باشتریان لە پیغەمبەر (د.خ) خواست و ئەم ئایەتە هاتە خوارێ و پیغەمبەر لە عایشەو دەستیپێکرد، ئەویش مانەوێ لای پیغەمبەر و پەزنامەندی خوای هەلبێژارد پاشان ژنەکانی پیغەمبەر پاشگەز بوونەو لە خواستەکانیان، ئەمە وادەردەخا ئەگەر ژن شتیکی خواست و میرد لە دەستی نەدەهات و نەیبوو ژنەش سووربوو لەسەر خواستەکە میرد سەرپشکی دەداتئ بۆ ئەوێ ئەگەر بمینیتەو بە بی جیبەجیبی خواستەکانی با تەلاق وەرگرت.

میرد حالی چۆن بوو جووری ژنەکانی پیویستە لەسەر ژن کە بە ئەندازە حالی میردی بەو پییە پەفتار بکا، پیغەمبەر (د.خ) کەوای کردبئی پیویستە لەسەر هەموو موسولمانان پەفتار بکەن چونکە پیغەمبەر (د.خ) پییەشەواو پییەشەروی موسولمانانەو دەبئی موسولمان هەموو پییازی پیغەمبەر بگری وەک لە ئایەتی (21) لە سورەتی ئەلئەحزابدا دەلی (لقد کان لکم فی رسول اللہ اسوۃ حسنة لمن کان یرجوا اللہ و الیوم الآخر) واتە بە راستی پیغەمبەری خودا (د.خ) پییەشەرویکی چاکە بۆ کەسیکی خۆپەرست و پڕوادار بە پۆژی دوایی.

یانی هەر کەسیک بیەو وای لی پازی بی و پۆژی دوایی بۆ خوی دابین بکا، کە لەسەر پی و شوینی پیغەمبەر پڕواو چاو لەو بکاو پەفتارو کردارەکانی پیغەمبەر (د.خ) جیبەجیبی بکا، ئەم ئایەتە بەلگەییە بۆ موسولمانان و پیگەییەو پیویستە لەسەری بپۆن، دیارە مەبەست ئەو کردارو پەفتارانەییە کە پلەیی راستی وەرگرتوو لە لایەن موسولمانان چونکە هەر پەفتاریک و کرداریک و گوفتاریک گیرداریتەو لە پیغەمبەر (د.خ) و نەگونجی لەگەڵ ئەحکامەکانی قورئان پەت دەکریتەو و پەفتاری پی ناکرئ بە کردەو و قسەیی پیغەمبەر (د.خ) نازمیردی، چونکە هەر ئایەتیکی تری قورئان لە سورەتی ئەلقەلمدا دەلی (و ان لعی خلق عظیم) واتە بە راستی ئەتۆ ئەی پیغەمبەر خاوەن پەشتیکی بەرزو گەورەیی.

(کۆنەپەرستی و پەجعی) کەواتە ئەوانە بە ناوی ئایین بانگی ژنان دەکەن کە چارۆکەیان فریدەن چ وەعدەیی شەرمەو دەست لە دەستی پیاو بنین بۆ بنیادنانی کۆمەڵیکی پیشکەوتوو و پەر لە خوشی و شادی، ئەمانە دژ بە ئایەت دەووستن هەرچەند خۆیان بە پیاوی ئایین ناس و دوست و نوێکەرەوێ دین بزائن ئەوێش بزائن هیچ دینیکی نوئی و کۆنی تیدا نیەو ئەوێ ئەوانە بە پیشکەوتنی دەزائن وەک ئەوێ ژنانی خۆیندەوار دەیکەن وەک لەبەرکردنی تەنورەیی تەسک (میینی ژوپ) و پنتۆلی تەسک و نیووی مەمک بەدەرختن و یان کراسی و تەنک لەبەرکردن کە مەمکیان بی مەمکەوانە لەبەن کراسیان بەدیدهکری، ئەمانەو پتریش لەمانە پیشکەوتن نییە، چونکە ژنەکانی پییش ئیسلام لەمانە پتر خۆیان خەریک کردوو وەک کوتالیکی جوان خۆیان پیشانی خەلک داو و هەر وەک خواردنەوێ کحول و قومارکردن و چاویلیسی پیشکەوتن نییە ئەمانە زۆر لەمیژوو پییش ئیسلامیش هەبوون وەک ئارەزوویەک لە مروڤدا هەبوو، بەلکو پیشکەوتن لە پەفتارو پەوشت و زانست و پییەسەزایی و قسەو گوفتارو کردارو لەبەرکردنەو دایە، کە بە داخەو ئیمەیی پۆژەلای هەر پەفتاری گەوجیبەکەمان بی پیشکەوتنەو لە دوای دەرپۆین کە وەک عەرەبەکانی پییش ئیسلام پییان وابوو کە لە میردی و پیاویتی مروڤ ئەوێ کە (کەم خۆری زۆر پەپ بی) کە بە عەرەبییەکەیی دەلین (الرجولة فی قلة الطعام و كثرة الوقاع) بەم پیوانە بی چۆلەکە هاوتای نییە لە هەموو جیهاندا لە کەلە میردی و پیاویتی چونکە کەس وەک ئەو کەمخۆر نییە و کەسیش هەندەیی ئەو زۆر پەپ نییە. بەلام جیبی داخە ئیستاش مییشکەکە هەر ئەو پستی تیداو پەفتاریشی پییدەکری!! راستە ئەویش پیویستە وەک خواردن و خواردنەو بەلام نابئی سەرمەشقی بیرو فەلسەفەمان بی.

ئایەتی (28) لە سورەتی ئەلئەحزابدا دەلی (یا ایها النبی قل لأزواجک ان کنتن تردن الحیوة الدنيا و زینتها فتعالین امتعنن و اسرحکن سراحا جمیلا) واتە ئەی پیغەمبەر بە ژنانت بلئی ئەگەر جوانی و خوشی دنیاان گەرەکە وەرن با

پەر لە خوشی و شادی، ئەمانە دژ بە ئایەت دەووستن هەرچەند خۆیان بە پیاوی ئایین ناس و دوست و نوێکەرەوێ دین بزائن ئەوانە بە ناوی ئایین بانگی ژنان دەکەن کە چارۆکەیان فریدەن و دەست لە دەستی پیاو بنین بۆ بنیادنانی کۆمەڵیکی پیشکەوتوو و

هرچنده نهم نايه ته تايبه ته بو ژننای پیغمبر (د.خ) به لام چونکه پیغمبر پیشه او رابه ری موسولمانانه وهک نمونه تهماشا دهکری به پی نایه ت دهبی چاوی لیبری وه له ری و شوینی نه ودا رهفتار بکری و په پرهوی رهفتارو کردارو گوفتاری پیغمبر بکری چونکه نایه ت دهلی (لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة) هروه ها له سوره تی نه لجموعه دا نایه تی (2) (هو الذي بعث فی الامیین رسولا منهم یتلو علیهم آیاته و یزکیهم و یعلمهم الکتاب و الحکمة و ان کانوا من قبل لفي ضلال مبین) واته خوات نهو کهسه یه که له نه خوینده وارندا نیردراو و پیغمبر یکی خوی نارد، که نهم نیردراو پیغمبره نایه تی خویان بو ده خوینته وه وه پاکیان دهکاته وه له پیسی و بی نیمان و نه زانی و فی ری خویندن و حکمه تیان دهکات هره چنده نه وانه له پیشدا له نه زانی و گومرایی دا بوون. هروه ها نایه تی (4) له سوره تی نه لقه له مدها دهلی (و انک لعلی خلق عظیم).

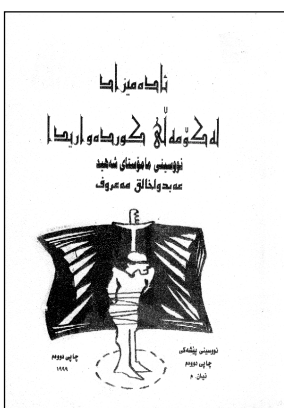
بویه هره کهس خوی به موسولمان بزانی وه خواو پیغمبر بناسی و بروی به قورئان هه بی و نایه ته کان و کردارو رهفتارو گرفتاره کانی پیغمبر (د.خ) بکا، وه هره کهسی نه مانه به لاهه بنی و خوی به پیشره وی چه رخ و سه رده م بزانی وهک خوی ناره زو و دهکا یان وهک زروف و سه رده م دهخواری رهفتار بکا و به مل نیسلامیدا بری ته ئیلی نایه ت و چه دیس به ناره زووی خوی بکا نه و دووره له نیسلام و شتیکی تره. نایه تی (59) سوره تی نه لئه حزابدا دهلی (یا ایها النبی قل لأزواجک و نساء المؤمنین یدنین علیهن من جیلابیهن ذلک ادنی ان یعرفن فلا یؤذین و کان الله غفورا رحیما) واته نهی پیغمبر به ژننای خوت و موسولمانان بلی با چاروکه یان و سه ریوشیان به خوادادن، نه مه وا دهکا که بناسری و به ژنی پاک و مهردیان بزنان تا نازار نه درین له لاین هه وهس بازان و پییان پیینه گرن و گیچه لیان پیینه کهن. ته فسیری به زاوی دهلی: ده موچاو و له شیان داپوشن نه گهر بو کاریک له مال چوونه ده ری و وه ده رکه وتن، بو نه وهی جیاوازیان هه بی له گهل که نیزهک تا نهو که سانه ی شکیان هه یه ریگه یان پیینه گرن و خوا له رابوردوتان خوش ده بی.

نایه تی (33) له سوره تی نه لئه حزابدا دهلی (و قرن فی بیوتکن و لا تبرجن تبرج الجاهلیة الأولى) واته نهی ژننای پیغمبر له مالی خوتان نو قره بگرن و مه چنه ده ره وه که چوونه ده ره وهش فیز لیمه دن و به ناز مه پون وهک نازو خویشاندانی ژننای سه رده می نه زانی و گه و جی پیشوو. لی ره شدا نایه ت ری پیشاندهری ژننای موسولمانه که وهک ژننای پیغمبر رهفتار بکه ن و نه چنه ده ره وهی مال بشچن ده بی خواداپوشن و جوانی خویان ده رنه خن.

نایه تی (53) له هه مان سوره تدا دهلی (و اذا سألتموهن فسألوهن من وراء حجاب ذلک اطهر لقلوبکم و قلوبهن. وما کان لکم ان تؤذوا رسول الله ولا ان تنکحوا ازواجه من بعده ابدا ذلکم کان عند الله عظیما) واته نه گهر شتیکتان له ژننای پیغمبر خواست له پشت په رده وه لییان بخوازن نه مه پاکتره بو دلای نیوه و نه وانیش تا گهر دی لی نه نیشتی و دووریشته له دلپسی، هه رگیز نابی نیوه نازاری پیغمبر بدن و نابی له پاش خوی ژنه کانی ماره بکه نه وه، کردنی نه م کارانه لای خوا زور گران و گه وره یه. نه م نایه ته فره مانه به ژن ک له به رچاوی پیای نامه حرم خوی داپوشی. ده گپرنه وه نیمامی عومه ر (خ.ل) به پیغمبر ی گوت: خوشه ویست چاک و خراپ هاتووچوی مالتان ده کهن، نه گهر فره مانت بدابایه دایکی موسولمان خویان داپوشن که بیگانه کان ده چنه مال. پاش نه م داخواری به نیمامی عومه ر نه م نایه ته هاته خواری.

دیسان ده گپرنه وه ده لی ن جاریکیان پیغمبر (د.خ) له گهل هه ندی له هاوه له کانی له مالی خویان نانیان ده خوارد دهستی پیایکیان به دهستی عایشه کهوت و پیغمبریش نه مه ی دی و زوری پی ناخوش بو، نه م نایه ته ی خواداپوشتنه هاته خواری، نه م قسه یه ته فسیری به یزاوی ده گپرنه وه. هه رچونیک هه یه وه هه ر هویه ک بی بو هتانی نه م نایه ته، نایه ت ناشکرایه که هه ر نه ک هه رده بی ژن خوی داپوشی له به ره و رووی پیای بیانی به لکو ده ست له ناو ده ست نان وه له ته نیشت یه کتری دانیشتن و کارکردن پیکه وه هه ر نابی.

نایه ت ناشکرایه که هه ر نه ک هه رده بی ژن خوی داپوشی له به ره و رووی پیای بیانی، به لکو ده ست له ناو ده ست نان وه له ته نیشت یه کتری دانیشتن و کارکردن پیکه وه هه ر نابی.

تېرۋانينى ژن

كە نېر لە بەرچاوترو باشتر بوو، بۇيە ژنى عيمران بە نائومىدى ۋە دلساردى ۋو لە خوا دەكاۋ دەلى خوايە خۇ ئەۋە من كچم بووۋە خۇشت دەزانى كە كچ ۋەكو كوپ نبيە.

ئايەتى (72) لە سورەتى ئەلنەحل دەلى (و) اللّٰه جعل لكم من انفسكم ازواجاً و جعل لكم من ازواجكم بنين و حفدة و رزقكم من الطيبات) واتە خوا لە رەنگى خۇتان ژنى بۇ دروستکردن ۋە لە ژنەكانيش كوپو نەۋە (كوپەزا) ۋە نائىكى باشيشى داۋنەتى. ليرەدا ۋو لە پياۋ دەكاۋ چاكەكانى خۇى كە لەگەل پياۋى كىردوۋە دەژمىرىۋ بىريان دەخاتەۋە لەۋانە دەلى: خوا لەبەر دلى ئيوەى پياۋ ۋلسات دروستكرد كە سوۋدبەخشەۋ گەرما بەخشەۋ ليشيان دەخۇن ھەرۋەھا ۋلاخى بەرزو كەرى بۇ دروستكردوۋن بۇ سوۋرىۋ بارو جوانىۋ چاندەنىتان بۇ سەۋزو شين دەكاۋ زەيتون ۋ خورماۋ تىرىۋ ميوەى ھەمچەشنى لەبەردەست داناون ئىدى بەم جۇرە لەھەر شتە كە خوا باسى دەكا. ۋو لە پياۋ دەكا كە ئاۋا بۇى دروست ۋ ئامادەكردوۋن تا دەگاتە باسى ژن كە ۋەك لە ئايەتى رابردودا باسى دەكا.

ئايەتى (21) سورەتى ئەلپرووم (و من خلق لكم من انفسكم ازواجاً لتسكنوا اليها و جعل بينكم مودة و رحمة) واتە لە گەۋرەيىۋ نيشانەكانى خوا ئەۋەيە كە لە خۇاتان ژنى بۇ دروست كىردوۋن بۇ ئەۋەيە لە لايان ئۇقرە بگرن ۋ لە نيوانتاندا خۇشەۋىستىۋ بەزەيى پەيدا كىردوۋە. ليرەش ئايەت ھەر ۋو لە پياۋ دەكا كە چاكەى خودا لەگەلىدا ئەۋەيە كە ژنى بۇ پياۋ دروستكردوۋە تا لەگەلىدا رابويىرى.

ئايەتى (23) لە سورەتى (ص) دەلى (و) عندهم قاصرات الطرف اتراب) واتە بۇ ئەۋە پياۋە برۋادارانە خۇپەرست ۋ بەھەشتيانە ۋو ژنى دەكاۋى لەۋ بەھەشتەى كە گفتيان پيدراۋە ژنى ۋەهايان دەدرىتى كە چاۋلەدەر نين ۋ تايبەتن بە خۇيان. ئايەتى (55) لە سورەتى ئىلەدوۋاندا دەلى (كذالـ

ژن ۋەك شتىكى جوان ۋ خۇش بۇ پياۋ دروستكراۋە چ لە دونيا ۋ چ لە ۋوژى دواييدا ميينە بە شتىكى كەم تەماشا كراۋە لە سەردەمى پيش ئىسلام بوۋنى عەرەب، ۋەك لەمەۋدوا بە ئايەت بە ديارى دەخەين، بەلام ئايەتەكان ھىچيان ئەم تېرۋانينە رەتئاكاتەۋە.

لە سورەتى ئالى عيمراندا دەلى (زين للناس حب الشهوات من النساء و البنين و القناطر القنطرة من الذهب و الفضة و الخيل المسومة و الأنعام و الحرث ذلك متاع الدنيا و الله عنده حسن المآب قل انبئكم بخير من ذلك للذين اتقوا عند ربهم جنات تجري من تحتها الأنهار خالدين فيها و أزواج مطهرة و رضوان من الله) واتە لەبەر دلى پياۋان جوان لەبارو شيرين كراۋە ئارەزۋى ژن ۋ مندال ۋ مالى زور لە زىرو زيو ۋ ئەسپى رايىنراۋ گيانداران (ۋەك مانگاۋ مەۋو بزن ۋ حوشتر) ۋ كىلگەۋ چاندەنى، ئەمانە ھەموۋى خۇشى ژيانى دونيان ۋ خوا گەلى لەمانە چاكترى لەلايە، ئەتۇ پيغەمبەر پييان بلى: لەمانە ھەموۋى باشترتان پيبلیم بۇ ئەۋ كەسانەى خۇپەرست ۋ پەپرەۋى فەرمانەكانى خۇادەكا لاي خوا بەھەشتى پان ۋ بەرىن كە بە ژىر دارو درەختەكانيدا جۇگاۋ ۋوۋبار دەروا، ژنى پاك ۋ خاۋىنى تىدايەۋ ھەميشە تىيدا دەژين ۋ خۇاش لىيان رازيىە. لەم ئايەتەدا ژن ۋەك مەۋمالات ۋ زىرو زيو تەماشاكراۋە كە بۇ دلخۇشى رازاۋەتەۋە. لە پيشترىش باسى ژن كراۋە كە ۋەك مەزارى پياۋە كە دەلى (نسائك المتاع المرأة الصالحة) واتە دونيا خۇى كوتال ۋ خۇشيبە چاكترين كوتال ۋ خۇشى دونى ژنى چاكە.

ئايەتى (26) لە سورەتى ئال عيمران دەلى (فلما وضعتها قالت انى وضعتها انثى و الله اعلم بما وضعت و ليس الذكر كالأنتى) واتە ژنى عيمران كە سكى ۋوۋو ۋە سەكەكى دانا گوتى: خۇايە ئەۋەى بوۋمە ميينە خۇاش بۇ خۇى چاكتر دەزانى چىم بوۋە نيرىنەش ۋەكو ميينە نىە. ئەم ئايەتە دەربارەى ژنى عيمران كە داىكى مريەمەى داىكى عيسايە، دامەززانى ئايەتەكە ۋا دەخۇازى

لەم چەند ئایەتە تانە دەرکەوت کە جیاوازییەکی زۆر ھەیە لە نێوان نێرو میداوا لە قورئاندا لە ھیچ شوێنێک ئەم قسانە ڕەد نەکرانەوە، بەهۆی ئەوەی (نێرو مێ وەک یەکن)، بە پێچەوانەو ئەوە لە تەلاق و ماریی و بەشە میرات و شایەتی بە نیووی پیاوی داناون و سەردارێش پیاو

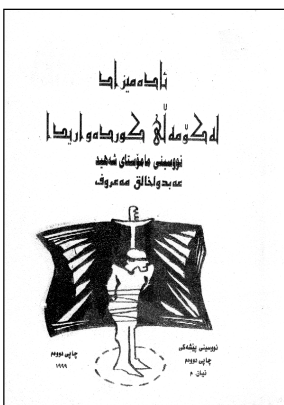
یەك چاو تەماشایان ناکات. سورەتی ئەلئیسرا ئایەتی (40) دەلێ (أفصیكم ربكم بالبنین و اتخذ من الملائكة اناثا انکم لتقولن قولا عظیما) واتە ئایا خۆی ئیوێ ئیوێ بۆ خۆشەخت کردووە بە کورپو بۆ خۆیشی فریشتە (مێ) ی هەلبژاردوو؟ ئیوێ قسە یەکی گەلیک مەزن دەبیژن، لێرەدا قسە مەزنەکە لەبەر ئەوە نییە کە خوا کەسی هەلبژاردوو لەگەڵ خۆی کاریان پێدەسیپێری، بەلکو قسە گەرکە لەبەرئەوێهە کەسی (مێ) یان بۆ خوا داناو، خۆ ئەگەر نێریان باس بکردایە ھیچ پەخنە یەك نەدەبوو، چونکە ئەو تا بەرامبەر بەو (مێ) یە نێریان بۆ خۆ هەلبژاردوو. ئایەتی (57، 58، 59) لە سورەت ئەلنەحلا دەلێ (و يجعلون لله البنات سبحانه و لهم ما یشتهون و اذا بشر احدهم بالانثی ظل وجهه مسودا وهو كظیم. یتواری من القوم من سوء ما بشر به ايمسكه على هون ام يدسه في التراب الا ساء ما يحكمون) واتە كچ بۆ خوا دادەنێن کە سەرووی ئەم قسانە یە بۆ خۆشیان چی ئارەزوو بکەن (خوزاعەو کینانە لە نەتەوێ عەرەب دەیانگوت فریشتە كچی خودان) ئەگەر یەكێک لەوان ئاگادار بکرایە بەوێ (مێنە) بوو دەموچاوی ڕەش هەلەگەپاو پێشی دەخواردوو و خۆی لە خەلك دەشاردوو لەبەرئەو مژدە ناخۆشەو پێسەو نەیدەزانی چی بکا! بەسەر شوپێهەو بیهێلێتەو یان زیندەبەچالی بکاو لێی پزگاری، ئەو گوتەیان کە كچ بۆ خودا دادەنێن و کورپیش بۆ خۆیان، یا ئەو قسە کە منداڵ بۆ خوا دادەنێن، خراپترین و ناشرین ترین گوفتارە.

لەم چەند ئایەتە تانە دەرکەوت کە جیاوازییەکی زۆر ھەیە لە نێوان نێرو میداوا لە قورئاندا لە ھیچ شوێنێک ئەم قسانە ڕەد نەکردوووە بەهۆی کە بلی (نێرو مێ وەک یەکن) بە پێچەوانەو لە تەلاق و ماریی و بەشە میرات و شایەتی بە نیووی پیاوی داناون و سەردارێش پیاو، بۆیە بە پێی ئایینی ئیسلام یەكسانی لە نێوان ژن و پیاویدا نییە، ھەرچەندە ھەندیک چیرۆکنووس و نووسەر دەلێن یەكسان و بە ناوی ئایینی ئیسلامیشەو، بەلام دیارە ئەوان ھەلەن و پاست ناکەن و بەو ھەموو ئایەت و ھەدیسە بۆمان پوونبوووە. جا با ھەندێ کردارو گوفتاری پێغەمبەر بگێرینەو دەربارە ئی (حدثنا هشام بن ابي عبدالله عن ابن الزبير عن جابر ان رسول الله (ص) رأى امرأة فاتی

و زوجناهم بحور عين) واتە ئەوانە ی بەھەشتین ژنی جوانیان دەدریختی (ژنی سپی و چاوگەش) ئایەت گەلیک زۆر لەم بابەتانەو لە ھەموو شوێنێک باس باسی پیاو، لە بەھەشت و لە دونیا ھەموو چاکیەك کە خوا کردووە لەگەڵ پیاو ئەوێهە کە ژنی بۆ رازاندوووە ئەو لە دونیاو رۆژی دوایی و پێشکەش بە پیاوی دەکا، بەلام بۆ ژن خۆی ھیچ باسیك نییە، ئیدی ئەو یەكسانیە ی نێرو مێیە لە کوێدایە کە ئەو نووسەرە باسی دەکەن؟

ئایەتی (39) لە سورەتی ئەلنوردا دەلێ (ام له البنات و لك البنون) واتە خوا كچی ھەبەو ئیوێش كورپ. لێرەدا ھەرچەندە بە پێی بیرو تیروانینی كۆمەلگای عەرەبی ئەو سەردەمە دەدوێ کە کەسی كچی ھەبووایە دەبوایە خۆی بە کەم و چاوشۆر بزانایە بەرامبەر بەو کەسانە ی كورپان ھەبوایە، بەلام ئایەت لە شوێنێکی تر باسی خراپی ئەم تیروانینە ناکات و رەتی ناکاتەو بۆیە ھەرەكو خۆی دەمێنێ. پێغەمبەر (د.خ) لە کردارو پەفتارو گوفتاری کاریکی وای نەکردوو کە ئەم عادتە شتیکی خراپە.

ئایەتی (16) لە سورەتی ئەلزخرفدا دەلێ (ام اتخذ مما یخلق اناثا و اصفیکم بالبنین) واتە ئایا خوا لە دەستکردی خۆی كچی بۆ خۆی هەلبژاردوو و کورپیشی بۆ ئیوێ پەوا بێنوو. ئایەتی (17) لە ھەمان سورەت (و اذا بشر احدهم بما ضرب للرحمن ظل وجهه مسودا وهو كظیم) ئەگەر یەكێک لەوان مژدە ی پێدرا یە ئەوێ بۆ خۆیان داناو (مێ) سەروچاوی ڕەش هەلەگەپاو پێشی دەخواردوو. ئایەتی (19) لە ھەمان سورەت دەلێ (و جعلوا الملائكة الذین هم عباد الرحمن اناثا اشهدوا خلقهم ستکتب شهادتهم و یسئلون) واتە ئەو فریشتانە ی خوا کە بەندە ی خوان بە (مێ) یان دادەنێن ئایا ئەوان ئاگاداری دروست بوونیان؟ ئەمەیان لەسەر دەنوسریت و لێشیان دەپرسریتەو. قورئان بەو زۆر تەنگاوە کافرەکان فریشتە ی خویان بە (مێ) ناوبردوو بەلام خوا بە زەمیری ئیشارەیان بۆ دەکا ئەگەر (مێ) شتیکی نایابەو یەكسانە لەگەڵ نێرو بۆچی و بەم جوړە باسی دەکا؟ دیارە (پا) ی دین نایەكسانی ژن و پیاو و بە

امراته زينب و هي تمعس منيئة فقصى حاجته ثم خرج الى اصحابه فقال (ان المرأة تقبل في صورة شيطان و تدبر في صورة شيطان فاذا ابصر احدكم فليات اهلها فان ذلك يرد ما في نفسه).. واته پیغه مبه (د.خ) چاوی به ژنيک کهوت و ههستا چووه لای زهینه بهی ژنی که پیستهی چاک ده کردو ناره زوی خوی لیدامرکاندو هاته وه لای هاوه له کانی گوتی (ژن به وینهی شهیتان پووت تیده کاو به وینهی شهیتان پشتت تیده کا، نه گهر یه کیک ژنی دیت و به ردلی کهوت و هزی چووه سه ری با بچیته وه لای ژنی خوی و به مه دلای داده کهوی و ناره زوی داده مرکی. له پیوایه تیکی تر دا دهلی (عن ابن زبیر قال جابر سمعت النبي (ص) يقول اذا احدكم اعجبته امرأة فوقع في قلبه فليعمد الى امراته فليواقعها فان ذلك يرد ما في نفسه).. واته نه گهر یه کیک له نیوه ژنیکی جوانی دی و چووه دلایه وه با بچیته وه لای ژنی خوی و له گه لیدا بنوی و نه وهی له دلایه تی لای دبا. لی رده دا دهرده کهوی که ژن هر بۆ رابواردنه و قسه یه که له ناره زوی ژندا نییه نه نجا پیغه مبه (د.خ) ژنی به شهیتان ناوبردو وه له بهر نه وه چونکه نه شهی پیاو ده جوینی هتا له پووی نیرو مییایه تیش هیچ قسه یه که بۆ ژنان نییه نه گهر ژنه هزی شهی لینه بی پیاو هه ری پی راده بویری و که لکی لیوه رده گری له پووی میخوارییه وه وه که له حدیسی موسلیما جزمی یه کهم لاپه ره (166) دا دهلی (عن عائشة قالت کن احدانا اذا كان حائضا امرها رسول الله (ص) فتأترز بأزار ثم يباشرها) وه حدیسیکی تر له مهیمونه ژنی پیغه مبه ریوایه ت ده کری دهلی (عن ميمونة قالت كان رسول الله (ص) يباشر نساءه فوق الأذار و هن حیض) واته هه ردو حدیس به یه ک و اتایه عانیشه دهلی نه گهر یه کیک له نییه (ژنای پیغه مبه) له بینویژیدا بایه پیغه مبه ره مانی پیده کرد که پاچه په پویه که له شوینه که دا بنی و نه نجا دهستی پیده کرد. مهیمونه شه ده گریته وه دهلی پیغه مبه (د.خ) ده چووه لای ژنی خوی به لام پارچه په رویان داده نه گهر ژنه کان له بینویژیدا بونایه. بینویژی (هزی) حدیسی تر بهم و اتایه زورن له م دوو حدیسه شه واده که وی که تهنه ناره زوی پیاو مه بهسته جیبه جی بیی دهنه ژنی بینویژ نازار ده بینی و هزی لینا که به لام هیچ ریگه یه که بۆ ژنان نییه تهنه به رفه رمانی پیاو هه رکاتی نافه رمانیان لی پووبدا به پیی دستوری نیسلام ناموژگاری ده کری نه نجا له گه ل نوستن نه نجا لیدانیا.

نیتر نه م پیاهه لگوتنی یه کسانیییه نه و نوسه رو چیرۆکنوسانه ده لاین له کوئییه و به لگه یان ده بی چی بی؟

پاشه کی

به وهی له پیشه وه باسمانکرد له قورئان و کردارو رهفتارو گوفتاری پیغه مبه هاوه له کانی پیغه مبه رو (پا) و قسه ی مه زه بهی نیامی شافعی بۆمان پوونبووه وه که ژن یه کسان نییه له گه ل پیاو له مافداو پیاو سهرداری ژنه و له ژن گه وره تره و خوا ژنی بۆ هه وهس و ناره زوی پیاو دروست کردو وه ته لاق و ماریه به دهس پیاو وه باوک ده توانی کچی سه رلانکه به شووبداو ماری بکاو کچی خوئاس و عازهبیش به بی پرس به میرد بداو ماری بکا.

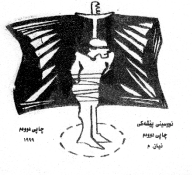
پیاو ده توانی چوار ژنی هه بی پیکه وه له یه ک کاتدا و ویری نه و چوار ژنه شه چهندی ده توانی که نیزه کی هه بن و له گه لیداندا رابویری، به لام ژن ناتوانی کوپله بکری و له گه لیدا رابویری و ویری یه که میرد، نه گهر مافی ژن و پیاو وه که نه و نوسه رو چیرۆکنوسانه ده لاین یه کسان و وه کو یه ک بوونایه ده بوو ژنیش بتوانی و ویری چوار میرد پیکه وه له یه ک کاتدا چهندی بتوانی کوپله شه بکری بۆ نه وهی له گه لیداندا رابویری و که یف بکا، وه ک پیاو بۆی هه یه و ویری چوار ژن چهند بتوانی که نیزه ک بکری و له گه لیداندا رابویری و که یف بکا. نه و جار وه ک پیاو ده توانی نه و چوار ژنانه یه که ته لاق بداو هی تر ماره بکا یا هه چوار به یه که وه ته لاق بداو چواری تر ماره بکا چهند له دهستی دی و دارایی هه یه، نه گهر ماف یه کسان ده بوو ژنیش بتوانی بۆ هه وهسی خوی میردی ته لاق بداو میردی تر ماره بکا و بینی.

نه مه دیاره له نیسلامدا شتی وه ها نییه و نه وهی نه و نوسه رو چیرۆکنوسانه باسی ده که ن مه گهر له خه یالی خویندا شتی و هه بی و به خه و بیببن و نیسلام سه روی نه م قسه و رهفتاره ناشیرینانه یه و له قورئان و کردارو گوفتاری پیغه مبه رو یاوه ره کانی و (پا) نیمامه مه زه به یه کان بی و شه رمی لینه کا وه له خوی بگا پیشکه و تووه و ناین هی سه دهی کونه په رستییه.

دووا پرسیارم له و مافخواری ژن نه وه یه! نایا نه وانه نه و مافه ده ده نه ژنه که ی خوین یا خوشکیان یان کچیان نه گهر به خوی رابویر نه وانه یه پویری؟! یان ده یانه وی ژن و کچ و خوشکی خه لکی بخه نه ناو ته له و تهونی جالجالوکه ی چیرۆک و نوسینیان و له و روانگه وه راویان بکه ن و له نه نجامیشدا کومه له قازو قولنگی دایکه حه و گیرۆده ی به ندیخانه ی ناره زوی خوین بکه ن!!

جا بۆ نه وهی نه وه یان بۆ سه ریگری نه وه ستاون به تیروانینه کانی پیشکه و تنخواز به ناو به لکو هه ولیشیان داوه دین و ناینیش له م رووه و بکه نه پردی په رینه وه یان بۆ نه و به هه شته خه یالییه یان. نیتر نومیده که م توانی بیتم تا راده یه ک باری ژن و پیای موسولمانم پوونکرد بیته وه و سوود به خش بی بۆ هه موولایه که نه گهر که موکورپه کیش به رچاو بکه وی به سوپاسه وه حه زده که م بخریته پو بۆ خوینده واران و بۆ خوشم، سوپاس.

ناپناه میرا ایما
له کۆمه له کۆرمانه و اربابا
نوسینی ههوشی نه لید
عه بد و لاق هه ره وف

دووا پرسیارم له و مافخواری ژن نه وه یه! نایا نه وانه نه و مافه ده ده نه ژنه که ی خوین یا خوشکیان یان کچیان نه گهر به خوی رابویر نه وانه یه پویری؟! یان ده یانه وی ژن و کچ و خوشکی خه لکی بخه نه ناو ته له و تهونی جالجالوکه ی چیرۆک و نوسینیان و له و روانگه وه راویان بکه ن و له نه نجامیشدا کومه له قازو قولنگی دایکه حه و گیرۆده ی به ندیخانه ی ناره زوی خوین بکه ن!!